

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÓTHY KÁLMÁN alezredes

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHALY alezredes

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztari

csekk száma:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

„A megbocsátás szellemében...”

„A megbocsátás szellemét kívánom gyakorolni”... — így kezdődik a legfelsőbb kézirat, melylyel a *Kormányzó Úr Ő Főméltósága* széleskörű kegyelemben részesíti azokat a jogerősen elítelt vagy bűncselekményekkel terhelt katonákat, akik a most folyó sorsdöntő küzdelemben tanúsított magatartásukkal erre érdemeket szereztek.

E szavak mélysége és magassága megállást parancsol. A lélek átfényesedik, megmelegszik sugárzásuktól.

Nem az általános kegyelem ténye, hanem az időpont avatja rendkívülivé és magasztossá ezt az elhatározást.

Közjogi szokás, hogy az államfő a nemzet különleges örömmünnepei alkalmából amnesztiát ad. A mostani kormányzói kegyelem nem sorolható ezek közé. A háború viharában született. Azokat akarja jutalmazni, akik vétkeztek ugyan a közösségszabta törvények ellen, de a nemzet szolgálatában, mint katonák, hű kötelességteljesítésükkel vagy kiomló vérükkel már lemosták lelkükről a bűn jegyeit.

A megbocsátást a jóság, szeretet, nemes és emelkedett gondolkodás termi. Szülők, testvérek, barátok életének fénye ez.

A *Kormányzó Úr Ő Főméltósága*, a nemzet Atyja hajol le most azokhoz a katonafiaihoz, akiket méltóknak talál a kegyelemre. Kiemeli őket és jutalmul elengedi a büntetésüket, lehetővé teszi számukra, hogy megszabaduljanak törvényszegésük következményeitől.

A megbocsátás sugarai nem hullhatnak megátalkodottra, mert így igazi értelmét és értékét elveszítené. Ezért a kormányzói kegyelem sem vonatkozik a megrögzött bűnözőkre, ha egyéb feltételeknek megfelelnek is.

Csak a többiekre, az alkalmi bűnösökre terjed ki, akiket a szükség, a körülmények kísértő ereje, az indulat vagy lelki meghasonlás tett akarategyékké. Ha ezek a vétkesek, a pillanatnyi megtévelye-

dés elesettjei, a területgyarapítás katonai feladatainál vagy a keleti front emberfeletti küzdelmeiben lelkiismeretesen megállták a helyüket, vajjon nem tették-e jóvá, nem feledtették-e el ezzel mindazt, amit a nyomozás terhelő adatként megállapított róluk vagy amit a vádbeszédekben rájuk olvastak...?

Kétségkívül: igen. Sokan közülük rokkantan — félszeggel, félkarral, szétlőtt lábbal — tértek haza vagy még mindig kint vannak a Don mellett. Fagyos göröngyök között, behavazott tüzelőállásokban virasztanak és az örök magyar küldetés felelősségének tudatával mered szemük az orosz éjszakába, a tűzfegyverek lángjába. Sokan közülük talán éppen most indulnak veszélyes járőrszolgálatba a túlsó part felé vagy valahol a roham lázában talán éppen ebben a percben harsan fel ajkukon a „Hajrá!” haláltmegvető kórusa.

S itt, a megpróbáltatások mezején, bizonyára közelebb jutnak az Istenhez s ezzel bűneik tudatához is. Most, ebben a lélek-fogékonyságban hull rájuk a nemzet Atyjának megbocsátó jósága...

Mindennapos áldozatuk fényessége elhalványítja szemünkben múltjuk kárhozatos árnyait. Az bizonyos, hogy katonatestvéreink maguk is átalakulnak. A drága magyar Haza, az Otthon, a Család védelmében vívott harc és a félelmet nem ismerő folytonos szembenézés a halállal — elősegíti megtisztulásukat, önmagukraeszmélésüket és odaállítja őket életük újra megtalált és egyedül igaz útjára. A megbocsátás most már csak megtartó, iránytmutató, felemelő és lendítő erő lesz a számukra.

Ez kell, hogy megnyilatkozzék a csendőrben is, akit a belső arcvonal háborus erőfeszítései fokozott követelmények elé állítottak. Feladatai kibővültek, munkaterületén egyre nagyobb nehézségekkel kell megküzdenie s mint mindig, most is a tűzvonal katonáival együtt harcol. A katonát ért jóság, megbocsátás őt is éri.

Helytelen volna, ha a közülünk való eltévelyedettek csak a megkönnyebbülés sóhajával intéznék el a kevesebb áldozattal szerzett mentességüket és nem követné azt az őszinte megbánás, a hívebb kötelességteljesítés mindent túlszárnyaló akarása.

Gondoljanak arra, hogy a legfelsőbb kegyelemből feléjük áramló bizalmat igazán csak akkor érdemlik ki, ha legbelül, a lelkük mélyén is törlik mindazt, ami méltatlan a csendőr-eszményhez!

A házasságról.

Írta: CSEPI BÉLA alezredes.

Nehéz kérdés ez, azt sem tudja az ember, hogy hol fogjon hozzá. Részben azért is nehéz, mert: a nők vagy nem adnak igazat az embernek, vagy legyintenek egyet mondván: beszélhetsz már. A nősülés, jobbanmondva, a szerelem ragályos betegségén át nem esett legények és agglények pedig minden példálódzást elutasítanak, mert egyszerűen nem hiszik el, hogy a nősülés nagy dolog, vagy azért, mert azt hiszik, hogy őket nem érheti ilyen „baleset“.

Tudom tehát, hogy hálátlan szerepet vállalok, amikor mégis csak belefogok a nősülésről és a házasságról gondolataim leírásába. Belefogok és el is mondom minted rendre, mert hiszem és vallom, hogy erőszakos lelki öncsonkítás nélkül senki sem kerülheti el a házasságot, de azért is, mert rajongok a házasság szép eszményéért, viszont tudom, hogy az esetek majdnem száz százalékában a házasságban egyesült két fél közül az egyik feladja egyéniségének minden örömmel megszerzett értékét és behódol neki idegen életfelfogásnak. Vagy ha nem hódol be, úgy is baj van.

Látom, hogy sok bajtársam szemeit tágranyitva olvassa ezeket a sorokat és látom a lelkükben felmerező kérdőjeleket: hogy mit is mondhat a házasságról az, aki azt jónak is, meg rossznak is tartja. Erre ugyan könnyű felelni s elég ha azt mondom, hogy a házasság jó is, meg rossz is, mert tényleg van jó házasság, meg van rossz házasság is. A házasság tehát nem, jó is, meg

rossz is, hanem mindig csak *egy* házasság jó, vagy rossz és nem a *házasság*. Azt ne higgye azonban valamelyikünk is, hogy a jó házasságban minden jó, a rossz házasságban meg minden rossz. A jó házasságban is van rossz és a rossz házasságban is van jó. S ha még továbbmegyek, azt is mondhatom, hogy a ma még jó házasság elromolhat, de a rossz is megjavulhat. Nem akarom a „vagy-vagy“ tengerébe veszíteni olvasóimat és ezért csak annyit jegyzek meg meg, hogy nem mind jó az, ami annak látszik, viszont akik már-már menthetetlennek látták házasságukat, váratlanul jöttek rá, hogy az ő házasságuk tulajdonképpen jó.

Ezekután az olvasó úgy érezheti magát, mint akit akarata ellenére jól megforgattak és hirtelenül megállítottak. Tényleg szédül az ember a jó és rossz ennyi váltakozása után, — de kell ez. A *vasból* is úgy lesz jó acél, ha többször felmelegítik és többször lehűtik. Edzzük meg mi is gondolatainkat és felfogásunkat a házasságról s ha nagyon felmelegítettük a szép, jó, hasznos, erkölcsös és boldog jelzőkkel, — hűtsük le hirtelenül a szolgaság, a járomviselés, a kínlódás, gyötrellem és pokol hidegvizes vagy kénköves zuhanyával. Szeressünk bele és ábránduljunk ki belőle gyakorta és nézzük meg, hogy mi az, ami mégis megmaradt és ami mindent megér.

Mindenekelőtt tisztázzuk, hogy mi módon jön létre házasság. Csak kétféle oka van. A szerelem és az érdek. Persze ez a kettő a szereplő személyek számával szorozva és cserélgetve hatványozódhatik. Nézzük csak: szerelem, érdek, — férfi, nő. Házasság létrejöhet:

A LÖVÉSZÁROK BALLADÁJA.

Szürke köd ült a hajnali égre,
Ott, hol a Don most lustán kanyarog.
Halotti csendben, egymással szemben
Vörösök állnak — és mi — magyarok. —

Röpke percek még... s indul a roham...
Honvédajakra imaféle kél.
At robbanáson, puskák ropogásán
Halk párbeszédet lök hozzám a szél:

... — *Bajtárs! Nem tudom, ismerős vagy-e?*
A Körös partján lakik egy leány.
Holnap, ha nem látsz, ha... úgy adódna,
Írj egy lapon, hogy ne várjon reám...

És szól a másik:

... — *Borsodban lakom,*
Ha Te mész tovább s én itt maradok,
Találsz zsebemben néhány sor írást
S két csomag dohányt, amit Rád hagyok.

A lapot küldd el s írd alá Te is.
Írd meg, hogy élünk, nincs semmi bajunk.
Csak ritkábban jár most már a posta
S ha nem kapnak hírt, azért jól vagyunk.

Egyszer pedig, ha vonatod befut,
S lányok virágot szórnak majd felé,
ANYÁDRA gondolj s az én anyámra is,
Kiknek féltő imája mindenütt élér!...

S ha látsz majd asszonyt fekete ruhában
Emeld meg mindig mélyen kalapod.
Nagyobb hős ő, mert élve megmaradt
És többet adott, mint bárki adhatott...

... Rakéta siklott a néma égnek,
A roham indult... vérfüstbe borult...
Akkor éreztem mindenek felett:
ANYÁK NYERIK MEG EZT A HÁBORÚT!

Kecskési Tivadár hadnagy.

Csendőrkarácsony.

(1942.)

Mind együtt vannak. A szobában meleg,
Meghitt hangulat, szent béke szendereg.
Ünnepet jelez pár friss fenyőfagaly
Apró gyertyával. — Hej, nem így volt tavaly. —

Háború dúl most, azért ily egyszerű
A Karácsonyfa. De megértés, derű
Csillog szemükből. S a lelkük egy régi
Boldog karácsony emlékét meséli.

A bűn, gonoszság maradjon ma messze,
E napon magyar a magyart szeresse,
Öröcsaládjukat senki ne zavarja
A csendőrnek is legyen ünnepnapja.

Mind együtt vannak. Csendőrkarácsonyest.
A gyertya fénye piros árnyékot fest
A fehér falra. A zöld fenyő ága
Reményt sugároz a Feltámadásra!

dr. nemes Kacs Kovics Balázs
főhadnagy.

1. Ha a férfi szerelemből nősül és ugyanakkor a nő is szerelmes. De lehet, hogy a nő érdekből, idegen érdekből, vagy közömbös érzésekkel megy hozzá a férfinhez.

2. Ha a férfi érdekből nősül, ez esetben lehet a nő szerelmes, de lehet, hogy közömbös, sőt idegen érdekből is házasodhat.

3. A férfi közömbössége esetén is előfordul a házasság, amikor is a nő vagy szerelmes, vagy szintén közömbös, de lehet érdeke, vagy más valakinek érdeke a házasság.

4. Végül lehet, hogy a férfi idegen érdekek parancsát követve házasodik és elvesz olyan nőt, aki szerelmes bele, közömbös vele szemben, akinek érdeke, vagy mások érdekének engedelmes eszköze.

Ez így már is sok és különféle lehetőség. Lehetetlenséggel határos a keletkező házasságokat osztályozni, mert úgyszólván egyik sem hasonlítható egy másikhoz. Ha a továbbiakban meg arra gondolunk, hogy nagyon bizonytalan valami lehet az, ami összehozta őket és így több-kevesebb idő múlva megváltozhatnak, cserélődhetnek, akkor olyan összekuszált eredményt hozunk ki, hogy ebből a szempontból nem is érdemes foglalkozni a házassággal.

A szerelem érzés; az érzést nagyon sok körülmény befolyásolhatja és megmásíthatja. Ezt bizonyítja egyébként a házasság előtti sok-sok lelki huzakodás. Az érdekek számítás. A számítás pedig ritkán helyes, mert vagy többet, vagy kevesebbet eredményez, mint amire számítottunk. Ha többet, akkor más nincs vele megelé-

gedve, ha kevesebbet, akkor meg én zúgolódom és keresem a magam módján az elmaradt hasznot. Az idegen érdekek éppen így járhatnak. A közömbösség meg rájön arra, hogy lassanként érzelmmé, vagy érdekké változott át és most már ilyen minőségében van kitéve a további vesszőfutásnak. Nincs is itt emberi ésszel megfogható rend vagy szabály, nem lehet a tervezett házasság alapjait és jövőjének útjait előre látni és ez az oka, hogy még a kölcsönös szerelemmel, érdekekkel, idegen érdekekkel, vagy éppen közömbösséggel indult házasságok is oly nagy csodálkozásra másfelé kanyarodnak, vagy megszűnnek. Titok ez, amelyet megfejtteni nem lehet, csak lélekkel hinni benne, vagy ésszel következtetni, de mindenképpen örök kérdés marad. Még összehasonlítni sem lehet két házasságot, mert nincs két egyforma házaspár és a házastársak egymás között sem egyformák. És végezetül: ennek a keresés-kutatásnak az a csattanója, hogy minden erős fogadkozás, ígéret, hit, vagy elhatározás is meddő marad, mert az ember önmagát sem ismeri. Miként akar hát valaki egy egész életre szólóan egy más nembeli embert megismerni, hogy bizonyosságok között házasodhasson, ha még önmagát sem ismeri? ...

Sok tréfát csináltak már a házasságról, de talán legjellemzőbb az a mondás, hogy aki benne van, az szabadulni szeretne, aki pedig kívül áll, az be szeretne jutni a boldog révbe. S tényleg, ha az emberiséget e téren is nem fékeznék, zaboláznák és fegyelmelnék egy megmásíthatatlan s kijátszhatatlan örök isteni törvény, akkor olyan zúr-zavar keletkezne, amely rászabadítaná

Levél a harctérre.

Kedves Bátyám!

Karácsony van, Reád gondolunk idehaza mindnyájan. Reád és minden magyarra, akik kinn vagytok most messzi, a zord orosz síkon. Idehaza jól megvagyunk, reméljük, Te is egészséges vagy. Tegnapelőtt kaptunk tőled táborilapot, két héttel ezelőtt írtad. Jólesik nagyon minden sorod, ezért hát írájál, amikor csak teheted.

Itthon szép, fehér és csöndes a karácsony. Tegnapelőtt — mikor a lapod jött — esett az első hó. Édesanyánk meg is jegyezte, hogy az hozta a havat Oroszországból. Pedig ott biztosan nincs ilyen kedves, tiszta hó, mint a mi havunk. Olyan ez, mint a meleg pólya. Belepte vastagon a Tobáncán a vetést, a Kiserdön meg a fenyők alig bírják a sok ékességet. Bizakodhatunk: jól telet a határ.

Amint előbb írtam, szép fehér és nagyon csöndes itthon a karácsony. Mindig ez volt a keresztény emberiség legimádságosabb, legcsöndesebb ünnepe. De most, nekünk, itthoni magyaroknak mégjobban az: még imádságosabb, még csöndesebb. Mégjobban a szeretet ünnepe ...

Karácsony éjjelén éjféle misén voltunk a családból mindnyájan és a falu apraja-nagyja. Mindig megragadott a karácsony éjjelének áhitata, amely eltölti az embert a végtelen bölcsesség láttára, hogy Megváltó született a világra. De ezen a karácsonyon az irántatok érzett szeretet még áldottabbá, mélyebbé, csöndesebbé tette áhitatunkat, imádságunkat. Mindnyájan — tudom — Rátok gondoltunk, akik tőlünk végtelen messzeségben, a miénknél százszor gorombább télben ellenséggel áll-

tok szemben és küzdetek ezért a hazáért. Tudjuk, hogy ezen a karácsonyon minden áldás és minden imádság Titeket illet, harcmezőn küzdő magyarakat.

Nektek köszönünk — kedves bátyám — mindent. A Ti kemény, mindent tűrő, mindennel dacoló kitartástoknak, hősiességeteknek. Nektek köszönjük ezt a csöndes, tiszta harangszavas karácsony-ünnepet, a karcsú tornyok alól kicsendülő imádságot, ami ezért szólhat szabadon és szállhat a Szeretet születésekor. Nektek köszönjük, hogy csönd és béke van a falunk felett, hogy nyugton pihen vetésünk a meleg hó alatt és áldást remélhetünk belőle a jövő nyárra. Tudjuk és hirdetjük itthon, hogy a Ti küzdeitek, türeitek és kitarástok az ára ennek az itthoni békének, itthoni karácsonynak, hitnek, imádságnak és reménységnek. Minden áldó gondolatunk ott van Nálatok és lelkünkkel melengetünk mindnyájatokat az orosz télben-fagyban. Mert tudjuk, hogy ott nem olyan kedves, örömeiket hozó vendég a tél, ott nem olyan szépséges fehér takaró a hó, mint itthon, hanem gyilkos fürgeteg. A hópehely ott nem olyan csipet kis szállongó csillagocska, mint itthon, amelynek íze és illata van, mint a friss kalácsnak, hanem éles kés, amely vágja az arcot és szúrja a szemet.

De bármi nehéz a sorsotok, tudjuk, hogy az a végtelen veszedelem, amely onnan keletről fenyeget bennünket, megtörik a Ti kiállástokon, kitarástokon. És Ti is tudjátok meg és tartjátok eszetekben mindig, hogy nem vagytok egyedül ebben a kiállásban, kitarásban.

Az egész nemzet Veletek van ott.

Minden gondunk, minden munkánk érettetek van, minden gondolatunk Ti vagytok szüntelen.

az emberiségre a megsemmisülés rontó és pusztító erőt.

A házasság tehát szükséges életfeltétele világunknak s alapját az erkölcsben kell megtalálnunk és arra kell felépítenünk. Az, amit tehát az előbbieken megállapítottam, hogy házasság szerelemből, vagy érdekből keletkezik, az csak külszín, máz, amely mögött feltétlenül jelen kell lennie — ha csak nyomokban is — az erkölcsnek, amely a házasságot értékévé teszi.

Untig elég ez bevezetőnek ahhoz, hogy a kérdés nagy és nehéz voltára ráeszméltessem legénységi bajtársaimat. A nagy, nehéz dolgokkal szemben az emberben elsők is a menekülés ösztöne ébred fel s biztosan hiszem, hogy olvasóim közül is sokan ilyen gondolatokat forgattak meg a fejükben az eddigi sorok olvasása közben. Tényleg az, aki egyéniségéhez képest nem a bátor vállalkozók, a nekimenők, a küzdők csoportjához tartozik, az már nem is olvassa ezeket a sorokat, ő már lassan kisompolygott a szobából. De ez az ő baja. Akár felkészülten, akár váratlanul, de mindenkit megérint, magához vonz és cselekvésre készítet az emberben rejlő párosodás, fajfenntartás ösztöne. Senki sem vonhatja ki magát alóla, mert ez maga a természet, amellyel szemben büntetlenül nem lehet cselekedni. Nincs élőlény, sem növény, sem állat, sem ember, aki szabadulhat ennek az ösztönnek hatásától. Ez maga az élet. De nem is kell ilyen nagy szavakat használni és félni, vagy ellenállni vele szemben, mert ez az ösztön szép, nemes, boldogító, teremtő és alkotó ösztön, amely az Isten közelségébe viszi az embert. Nem is józan az olyan ember, akinek a szép nem tetszik, aki a boldogságnak, vágyai teljesedésének nem örül, akit teremtett, vagy alkotott dolgai nem tesznek büszkévé és embertársai közül kiemelkedővé. S lám, ezek az értékek mind innen

És ha Ti kifáradtok a küzdésben előbb, mint megtörök a veszedelem, amely onnan fenyeget, ott állunk a helyetekben itthoni magyarok, és mi tartjuk a mellyüket neki a vésznek.

Mindent odaáldozunk, éjet, nappalt, vért, verejtéket, és az életet is, ha úgy adja a sors. Csak a béke megmaradjon a falunk felett, az imádság maradjon a templomunkban, a karácsony áhitata és áldása el ne vesszen, csak jól teleljen a búzánk a hó alatt és a Kiserdő a mienk maradjon mindörökre.

Csak megmaradjunk itt, ezen a földön — magyaroknak.

Ti ott nem halljátok a karácsonyi harangszót, a betlehemes köszöntők énekét, az éjjeli mise csengettyűszavát, nem láthatjátok ezt a csodás, csöndes itthoni Ünnepet, hanem — lehet — zúgva zúg a gránát fejetek felett, golyóverésben álltok, s az ellenség minden tüzi szerszáma ellenetek van, de azért Ti kitaratok és álltok fennen, mint a szikla. És minden poklok ellenére a lelketekben a karácsonyi gyertyák fényessége gyullad és tudva tudjátok, hogy a Megváltó ma megszületett. Ez pedig erőt ad Nektek és nagy segédelmet.

Ebben a hitben zárom leveletem. Még anyánk üzenetét tolmácsolom, hogy mindenkor nagyon vigyázz magadra és óvd magad a hidegtől. Isten oltalmazzon — kedves bátyám — és vezessen haza győzelmesen, minden magyarokkal együtt.

Szerető öcséd:

SZABÓ DÉNES őrmester.

nyerik kiindulásukat, ebből az ösztönből. Csak fel kell fedezni magunkban, rá kell ismernünk és meg kell értenünk. Ha azután megismertük és megértettük, akkor mi magunk úgy kormányozhatjuk és irányíthatjuk, hogy bizton elérjük vele és általa a felsorolt értékeket.

*

Az, hogy kétnemű lények vannak a világon, az Alkotó akarata és munkája. Az élőlények kétneműségében van biztosítva a fennmaradás, az örökélet a földön. Ez a körülmény egyrészt az állandóságot akarja, másrészt azonban az egyedeket kizárja az örökéletből. Akaratát a szaporodási, fajfenntartási ösztön beoltásával viszi keresztül. Nem engedi, hogy a fák az évig nőjjenek, de gondoskodik arról, hogy a faj sohse pusztuljon ki és megalkotta a kétneműek világát.

Az élőlények általában három csoportba sorolhatók: növények, állatok, emberek. A fajfenntartás akarata azonban a három csoporton belül háromféleképpen érvényesül és éppen ezért bizonyos értékközvetítőket lehet megállapítani köztük. Azt senkitől sem kell kérdezni, hogy melyik az első a három közül. A növény, sem helyét nem tudja változtatni, sem párját nem választhatja meg. Szaporodása nem is az ösztön által vezetett cselekvés eredménye, hanem az Alkotó isteni bölcsességéből folyó, a növény által semmiképpen sem befolyásolható életfolyamat.

Az állat már előnyösebb helyzetben van, mert helyét változtathatja és párját keresheti. Az ösztön mozgásra, keresésre készíteti, de meddig? Csak az első különemű állatig. Nem válogat tehát és együttmaradásuk is legfeljebb az utódok felneveléséig tart, azután nem is ismerik egymást.

S az ember? ... Ha a fejlődési rend során ki tudjuk várni azt az időt, amíg az ész megéri s így utóléri a sokkal korábban jelentkező nemi ösztönt, — ha tehát leszámítjuk az egészen kezdő élet csetlését-botlását, — ha a kielégülés beteges vágyában szenvedő rendelkezéseket kizárjuk, — ha feltételezünk némi értelmességet s az élet céljáról valamely homályos fogalmat, — akkor az embernél ennek az ösztönnek mennyire más megnyilvánulásait vehetjük észre!

Az ösztön az emberben is kéretlenül jelentkezik, követel és nyugtalanít. Mozgásra és cselekvésre kényszerít és ennek huzamosabb ideig ellenállni nem is lehet, de talán nem is szabad. De úgy viselkedik-e az ember is mint az állat? Még a kőbor cigány, a fán „fészkelő” vadember is, — akár férfi, akár nő — válogat az útjába kerülők között. Miért? ... Mert, ha nem is tudja, de tudata alatt érzi, hogy nem csupán a kielégülés játszódik most le, hanem csak kezdődik valami, ami sokkal tovább tart és amely jövőt alapoz meg. S még valami... Az ember ösztönének kielégülését lenézni törekszik, takargatja, kizárja a nyilvánosság elől és gondosan vigyáz elrejtésére. Ez is megkülönbözteti az állattól és e mögött is van valami, ami irányítja, vezeti az embert.

Az ember tehát e téren is törekszik kiszabadulni azoknak a kötelékeknek hálójából, amelyek egyszerűen akarják tartani a természetes élet olyan megélésétől, amelyet az állatok is érenek. Szegényli ösztönét, de tudja is, hogy nem zárkozhat el tőle, ezért legalább a kivitelben más akar lenni, mint az állat. Ez, mondjuk, az alaki része a kérdésnek. Ezen túl azonban ott áll az

ember szellemi és erkölcsi mivolta, amely mindennek okát, célját igyekszik felfedezni s ha feltalálta, akkor már csak mint eszközt használja avégből, hogy az életet szebbé, jobbá, nemesebbé tegye általa. Nem engedi tehát, hogy az ösztön vezesse, dobálja és kergesse kiszámíthatatlan utakra, hanem eszével és erkölcsi felfogásával megragadja, betöri, szolgálatba kényszeríti.

Egészen alacsonyrendű, az állatok szintjén álló az ember, akit az élet ösztöne csak a puszta létének önös érdekű fenntartása végett és csak addig készletti testi és szellemi erejének felhasználására. De ugyanilyen szinten áll az az ember is, akit a nemi ösztön is egyedül a kielégülés végett és csak eddig készletti a pár keresésére. Amiként az erkölcsi felfogás az élőlőztönt a feladatok keresése, vállalása, az alkotás vágvával és akaratával nemesíti emberivé, úgyszintén kell, hogy a nemi ösztön is egy magasabbrendű cél, akarat szó gálatában élje ki magát, hogy hordozója az állati sorból kiemelkedjék.

Ez az ösztön a fajfenntartás szolgálatára van rendezve és az Alkotó akaratából keletkezett. A helyes felfogás és jó megértés tehát tudja a legmagasabb hatalom szándékát, ismeri a célt és ismeri a módot. Ha ehhez a helyes követésének akarása is hozzájárul, akkor jó alapokon indul az életbe s mentesül az eltévedéstől. És ezen van a hangsúly!... Sok baj, gyötrelém és szerencsétlenség bizonyítja viszont, hogy az emberek általában tudatlanok, helytelen felfogásúak, vakok és süketek. Nem a megértés és felismerés vezeti őket, hanem nyargalásznak össze-vissza az élet forgatagában, akár a számár, amelynek tüzes taplót dugtak a rülébe. Az iránytű és kormányos nélkül hánytatott hajó nem tudja, hogy hová és mikor ér és meddig tartja fenn magát. Játékszere lesz a legkisebb viharnak is és nem tudja kikerülni az egyedülálló zátonyokat sem. Sajnálkozást, részvétet vált ki az értelmesebbekből az ilyen ember, de mert embertársunk, felelősséget is érzünk vele szemben. A felelősség érzése adja kezünkbe a toltat és jóindulattal, komolyan, erélyesen és kiméletlenül is rá kell ébresztenünk a helyes felfogásra és rá kell vezetnünk a helyes útra a tévelygőket.

Röviden összegezzük az eddig elmondottakat.

A házasság életünk egyik sorsdöntő kérdése. Nem kiszámítható, mint egy motor, vagy rádió megtervezése és elkészítése, mégcsak egy jövendelműzés megismeréséhez sem hasonlítható, mert vak ösztön kelti fel a hozzátartozó érzést és tudatalatti gondolatok irányítják a megvalósításig tartó cselekvéseket. Érzelmek hullámozása és érzékek színjátéka jellemzik.

A pár keresése és a pár megtalálása nem befejezett eredmény, hanem kezdete egy egész életre szóló kötelességnek, amelyben a feladatok egész tömege vár megvalósításra.

Feltétlenül elhibázott házasság az, amelyet a benne rejülő értékek felismerése nélkül, a cél és szándék, az alkotás tudata és akarata és az erkölcsi alap megszerzése nélkül kötnek.

Az, aki megnősül, aki férjhez megy, csak ennek ismeretében tudatában és megértésében köthet házasságot, máskülönben bekötött szemmel jár a világban és sohasem tudhatja, mihez nyúl, mi égeti meg, mi sebzi meg szívét, lelkét. Nem tud örülni az örömeinek, nem boldog boldogságában, mert örökös bizonytalanságok között riadozik és csak akkor boldog, ha érzékeit felkorbácsolta, ha józanságának hátat fordított.

(Folytatjuk.)

Egy éjszaka a tábori csendőrök szállásán.

Írta: DOLLA IMRE őrmester. Táboriga, 254/57.

napokig tartó nehéz gyötrelmes után érkezünk ebbe a kis, arconalagótti táborba. Aug nemany katonaságra vagyunk a Donnal, ahol honved bajtársaink hősiesen állnak. Tábori csendőr-szakaszunk ezalatt járatságot nem ismerve oltja meg súlyos jeleddatát.

Ma vaszagonadok az emitt nemany nap eredményre, magam is csodálkozom, hogyan sikerült helyi-állanunk az éjjel-nappal tartó kemény munkában. Taz-ziák, személyjogaim elenorzesek, eitevedt állatok tulajdonjogának igazolása, a lakosság ezerféle ügyes-bajos dolgainak eantezése — mind megannyi egymástól eltérő eljárás — tették ki szolgálati tenykedésünk zömét.

Tegnap este azt hittük, hogy vegre lesz egy nyugodt éjszakánk. Szállásunk, az emeletes iskolaépület, sátorlappal letakart szénaágyaival békés hangulatot varázsolt körénk. Eppen lefekvéshez készülődünk s az édes otthon emlékképeit rakosgattuk egymás mellé, mint gyermekek a színes játékkockákat... mikor hirtelen tompa robbanások zajára figyeltünk fel.

Eleinte nem is vettük komolyan a dolgot. Néhány kilométernyi távolságból már sokszor láttunk orosz légitámadást, megszoktuk a föld remegését, a becsapódások pusztítást jelező döbbenetes hängversenyét s mindezt olyanformán kezdtük felfogni, mintha az eseményeken kívül állnánk, mintha a veszély bennünket közvetlenül nem is kereshetne fel. Olyan kis önámítással vegyes elbizakodottság-féle volt ez nálunk, hasonló annak az arconalbeli katonának a lelki beállítottságához, aki számtalan veszélyes helyzetben és nyaktörő vállalkozáson keresztül is épségben marad, holott bajtársait tucatjával ragadja el mellőle a halál.

A távolinak hitt bombázás gondolatát azonban váratlanul elseperték az események.

Szállásunkat óriási robbanás reszkettette meg. Minden ablak, keretéstől együtt egyszerre a szoba közepére került. Szilánkok süvítettek és csapódtak nagy erővel a falba. Az ágyban fekvők csak az épület remegését érezték, de a többieket falhoz nyomta a légnyomás.

Aztán hirtelen bénító csend...

Ez szinte ijesztebb volt, mint maga a robbanás. A nagy némaságban valaki halkán megjegyezte: — Ha még egyet dob, az ránk esik...

Vártunk.

Közben azt találgattuk: vajjon nekünk szánták-e ezt a bombát. Valószínű, hiszen a házunk legnagyobb a környéken és a bomba is lehetett vagy öt mázsás. Szerencsére, a Martin csak egyet hozott belőle.

Nemsokára újabb bolszevista gépek érkeztek, igen sűrűn hullatták a bombákat s ezért jobbnak találtuk, ha kimegyünk a közeli kertbe.

Ott, a Sztalin-gyertyák fényénél igen jól lehetett látni a repülőgépeket. Szörösen a földhöz lapultunk, mert a szilánkok és repeszdarabok süvítve röpködtek a levegőben, a szovjetpilóták pedig géppuskasorozatot löttek oda, ahol mozgást vettek észre.

Később a tüzéségük is működésbe lépett. Úgy látszik, hogy a Don tulsó partjáról az égő parasztházak jó célrontnak mutatkoztak.

Arra gondoltunk, hogy reaalre a városból nem marad meg semmi. Egész éjszaka hallatszott az asz-

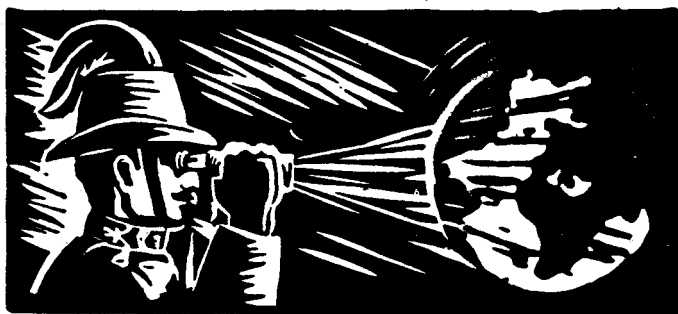
szonyok kétségbeesett kiáltozása és a gyerekek sírása. Egyesek félelmükben jajgattak, mások azért, mert elvesztették valamelyik hozzátartozójukat, vagy pedig hajléktalanok maradtak. Szidták a bolsevistákat, mert a magyar és német repülők mindig megkímélték lakóházaikat, a szovjet gépek viszont főként azokat bombázzák. Apa a fára, testvér a testvérré szórja a halált, a népbiztosok örült parancsára.

Nehezen vártuk a reggelt s mikor végre megvirradt, kíváncsian néztünk szét. Bár a rombolás nem volt olyan nagy, mint ahogy elképzeltük, a kis város mégis vígasztalan látványt nyújtott.

A reggeli napsugár lassan eloszlatta a keserű löporfüstöt, mely eddig eltakarta az elszenesedett, vagy légnomástól agyonsújtott polgárok holttesteit.

Megindult a rendszeres kutatómunka és a segítségnyújtás. A romok közt és az épségben maradt épületeken, utcákon, udvarokon szovjet eredetű röpcédulák hevertek. Honvédeink tömegesen szedték össze azokat és szolgáltatták be nekünk. Egyik sem titkolta felháborodását, amikor elolvasta a röpirat végére nyomtatott ú. n. „Frontátlépési igazolvány“-t.

Hiába mesterkednek a vörösök, nincs itt olyan magyar, vagy német katona, akinek erre valaha is szükség volna...!

PORTYÁZÁS

A kutyakabátról olvastunk sorokat egyik napilapban. Valaki azt a tudományát hirdette az újságban, hogy mérték után készít pompás kutyakabátokat. Egy erdélyi asszony erre panaszkodó levelet írt az ismert újságírónak. Megírta, hogy ők ott Erdélyben gyermekruhákat varrnak a rászorulóknak, itt Pesten pedig kutyaruhára költik az anyagot, pénzt, időt, gondoskodást, szeretetet. Megírta, hogy eddig nagyon vágyott a fővárosba, hogy megcsodálja a képeken látott sok csodáját, de ezentúl már nem kíváncsi Budapestre.

Az újságíró válaszában megvizsgálja az erdélyi asszonyt. Megírja neki, hogy a fővárosi lakosság óriási többsége nem kutyakabátokkal szórakozik, hanem komoly építő munkára és áldozatos köztevékenységre fordítja idejét és vagyonkáját.

Igaza van az újságírónak, de megértjük az erdélyi asszonyt is. Csipetnyi borsot tegyünk a mézbe, akkor már nem méz többé. Élvezhetetlen, pedig a keverék óriási többsége nem a bors, hanem a méz. Így vagyunk az ilyen kutyakabátos dolgokkal is.

Csupán aprócska szálka az egész, de tudjuk a szálkáról, hogy a szembe fúródva megvakít és elgennyesíti a megsértett ujjat. Néha annyira, hogy le kell vágni. A szálka sokszor veszedelmesebb a dorongnál, mert az elől el lehet ugrani s ha sújt is, az ütést a csont és izom többnyire kiheveri. A szálka csúnya, alattomos, veszélyes, aljas veszedelem, nem szabad napirendre térni

fölötte, hanem idejében ki kell húzni a megsebzett testből, de különösen a megsebzett lélekből.

Teljes mértékben egyetértünk és együttérzünk az erdélyi asszonnyal, aki elsomorodik azon, ha ilyen kutyakabátos hirdetést olvas az újságokban. Ha kivétel is, ne kapjon teret és hangot az ilyen kivétel. Nagyon gyakori manapság a hengegés, hogy nekem bőven van zsírom és lisztem a kamrában, nem lesz zavar a cipő körül sem, hat unokaöcsémet beprotektóztam remek állásba, lakásom pompás, egyáltalában: nekem jól megy, füttyülök a háborúra, a lányom hat zongoraleckét ugrik át hetenként, én a családommal fenn vagyok a szerencse kerekén, csak nézzetek ránk, hogy milyen jó nekünk és milyen satnya a ti sorsotok.

Döfködik egymásba a szálkákat az emberek léptenyomon. Fitogtatják és lengetik a jó dolgukat mások, minél többek előtt, mert az ad igazi szájját a jóléthez, ha másoknak csordul a nyála az irigységtől. Ha nekem van valami anyagi, vagy másfajta kincsem, az akkor igazán kincs, ha másnak nincs.

Akinek ma is jól megy a dolga, ne bosszantsa vele a többiekét. Ne áradozzunk a függönyünk csipkéiről az előtt, aki a három gyereke nadrágjához foltnakvaló után kutat a szekrényfiókban. Ne szurkáljuk a szálkát küzdő és elemi dolgokról is lemondó emberek lelkébe, ha jót akarunk. Akinél bekopogtat a szerencse, fogja fülön és zárkózzék be vele a legmesszebb szobájába. Ha még a kutyájára is kabát kerülhet, nem irigyeljük a dazlitól, de minek az ilyesmit dobra ütni?

Régi oroszországi karácsonyon heringet hoztak ki a tábori őrsre. Alföldi bakák éppen ilyen vacsorát szoktak álmodni karácsonyra, de azért megragadták a büdös hal farkát. Azt sem mondták: ham és már csak volt a hering. Megették.

Mindent megették, de sokszor nem volt mit. A semmit is megették olyankor s a tábori őrs éppen olyan szilárdan állott, mintha délre varjúleves, vacsora pedig töltöttkáposzta lett volna.

Mérhetetlen és határtalan a magyar katona áldozatkészsége, egészen a számára legkeményebb megpróbáltatásig, a heringig.

Most is karácsony van és most is tábori őrsök állnak Oroszországban. Tudjuk, hogy most nem hering lesz odakint a vacsora, hanem csanádapácai gyomornak kedvesebb holmi. Csakhogy jövőre is lesz karácsony s ki tudja, hogy a következő, meg az azt követő karácsonyon is nem áll-e még mindig tábori őrsöt a magyar katona? S talán több katona, esetleg minden katona?

Ha így lesz, akkor már nehezebb lenne minden katonának olyan karácsonyit küldeni hazulról, mint most. Ahhoz az kell, hogy addig gazdálkodjunk jól a gazdasági és erkölcsi javakkal, amíg van miből takarékoskodni, tartalékolni. Mert ma még van miből. A heringés karácsonytól még messze vagyunk, de ha pocskoljuk, dugdossuk azt, amink ma van, akkor gyorsan eljöhét a hering, mert ez a furcsa hal még füstölt állapotában is bámulatos gyorsan tud úszni, ha zavaros vizet talál. Mert azt nagyon szereti.

Az ajándékozás nem könnyű tudomány. Aki nem született vele, az igazából nem is fogja megtanulni soha. Pedig így karácsony előtt jó lenne ezt tudni.

Sok ága-boga van ennek, sokat lehetne róli írni. A legfontosabb benne az, hogy az ajándékozás célja az

örömöközés, örömet pedig nemcsak drága holmikkal lehet szerezni. Az öröm nem okvetlenül igazodik a pénzértékhez, sőt talán többször nem, mint igen.

Az ajándékozás a legegényibb dolgok egyike. Ismerni kell azt, akit meg akarunk ajándékozni. Tudni kell az ízlését, szokásait, ismerni kell még a gondolatát is. Enélkül csak tárgyat adunk neki, ami örökké idegen marad számára, akármennyire is számlázta a kereskedő. Ezért kell például a karácsonyi ajándékhoz már az őszön törni a fejünket. Ravaszul ki kell nyomoznunk, mi az, ami a másoknak nagyon hiányzik, amire nagyon vágyik. Ha ez sikerül, akkor biztos a karácsonyi siker.

A szanitéc.

Írta: MÉSZÁROS MIHÁLY tiszthelyettes, Budapest.

Nagy Tamást az eke mellől szólította el a háza. Éppen megfordult a tagon, hogy új barázdát borítson az előzőre, amikor a tanya mögül kibukkant a portyázó csendőr kakastollas kalapja.

— No, Tamás! — kiáltotta már messziről a csendőr, — indulhatsz tüstént Szolnokra, megjött a behívód.

Tamás nem csodálkozott, nem haragudott, de még csak cifrát sem gondolt, amikor kimondta a feleletet:

— Hát megjött...!?

Azzal kifogta a lovát, az ekét beletaszította a megkezdett barázdába, majd a tanya felé irányította útját. Otthon, alighogy bekötötte a lovakat az istállóba, odavetette az asszonynak: — Te, Veron; szedj össze egy kis szalonnát, ruhafélét, miegymást, mert én megyek.

Az asszony nem kérdezte, hogy: hová, minek? Hiszen akkor már a fél világ lángokban állott és mindenki tudta, hogyha valaki azt mondja: én megyek, akkor csak egyfelé mehet. Veron tehát nem szaporította a szót.

Másnap aztán vitte a vonat Nagy Tamást a városba, katonának.

Telt-múlt az idő, egyik hét a másikat kergette. Megtanulta a „jobbra át“-ot, „balra át“-ot, hanem aztán tovább nem haladt. Bekerült valami kórházba, ott tétlenkedett a béna hősök között, cipelte az edényeket, mosta a kőpadlót és vitte a hordágyakat emeletről le, emeletre fel. Néha virrasztania is kellett, mert egyik-másik ágy fölött a halál fekete madarai örvénylettek és ő arra vigyázott, hogy ezek a madarak el ne ragadják az ágyban hörgő, jajgató beteget. Máskor meg csillogó műszereket főzött vagy segédkezett a tátongó sebek kötözésénél.

— A fene belé! — hallotta háta mögött. — Ezek a szanitécek sem volnának ilyen nagy urak egy háromnapos pergőtűz, vagy egy kézítása után.

Nagy Tamás fülében úgy táncoltak e kemény szavak, mint forró serpenyőben a kukoricaszemek. A szíve elszorult s ettől kezdve lába, keze lélektelenül tette azt, amit eddig oly szívesen szolgált. Egyszeriben igen kíváncskodott a kórházból. Valahová, akármerre.

Egy napon felragyogott a Nagy Tamás csillaga. Vonatra ültették, ment egyre följebb, észak felé, míg valahol Galiciában, a front mögött le nem rakták. Igaz, itt is csak szurony volt a fegyvere, a karján meg vöröskeresztes szalagot viselt és az első vonalbeliek éppoly gúnyos fölénnyel néztek el a feje fölött, mint Szolnokon. Az is igaz, hogy a lelke mélyén semmit sem remélt ettől a változástól, mégis, a veszély közege,

az ágyúk távoli morgása, a halálból jövők első segélykiáltása izgalommal töltötte meg körülötte a levegőt.

Hébe-hóba, mikor a fegyverek zaja elült, akadt egy kis szabad ideje, mint például most is. De mit tehet ilyenkor egy szanitéc? Bolyong a kis város piszkos utcáin. Ténfereg egyik saroktól a másikig s az eget kémlelve, dél felé repülő madarak után kutat és gondolatban sóhajtással teli üzeneteket küld velük hazájába. Már késő őszre jár az idő, madarak csak elvétve suhannak át a mérhetetlenség bolt-íve alatt. De ott, a házak felett most vészes sikoltással közeledik egy hatalmas madár. Nem is egy, száz is. És nem madarak azok, hanem pusztulást hozó bombázógépek. Egy pillantás alatt lángba borulnak a tetők, reng a föld, dőlnek a falak és ömlik a vér, mint sziklák között futó tajtékos patak.

Nagy Tamás lóhalálában fut a kórházba. Magához ragad néhány köteg kötszert, belegyömöszöli a kenyérszákjába, azzal rohan vissza a halálhörgéstől hangos utcára. A házak java már romokban hever. A főlzaggatott úttest ezer sebtől vonaglik. Egyik csattanás a másikat követi, füst és láng fröccsen minden körül, a romok közt jajveszékélő polgárok és dühös katonák botorkálnak, mint elkárhozott lelkek a végítélet napján. És amikor mindenki óvóhelyet keres és csak önmagát igyekszik menteni, Tamás rendületlenül állja a fergeteget. Pokoli bombazápor közben kötözi a sebesülteket, buzdítja, bátorítja a csüggedőket s önfeláldozó hűséggel viszi, vonszolja vérző bajtársait a segélyhelyre.

Emberfeletti erővel küzd az elemekkel. Füst-, szén- és vérszag nehezedik a mellére, aztán megtántorodik és elsötétül körülötte a világ...

Mikor elpárolog agyáról a fekete köd, hosszú teremben fekszik, jobbról-balról szalmaszákok sorakoznak mellette.

Iszonyúan sajog a jobb karja, azaz, nem is a karja, hanem csak a helye. A szomszédja merőn néz arcába és bámulja, vizsgálja minden mozdulatát.

— No, még eddig nem láttam olyan katonát, aki tűzvonalban sem volt, mégis kijárta a vitézi iskolát, otthagyta a félkarját és tetejébe még az arany vitézségire is felterjesztették.

A szanitéc szívét ezekre a szavakra forróság önti el. Lassan rájön arra, hogy senkinek sem szabad elkíváncskoznia arról a helyről, ahová a sorsa rendelte. Mert ha a maga helyén mindenki úgy teljesíti kötelességét, ahogyan azt a lelkiismerete parancsolja, a jól végzett munka tudata megelégedéssel kell eltöltse s a megérdemelt jutalom nem maradhat el.

MAGYAR ERŐDÖK.

A Dnyeper-menti nagy síkságon át Kanyarodik a katonavonat.

S a szőke búzakeresztek között Búsulni látok barna hantokat.

Frissen hányt földek feltakarva mind. Magyar kereszték, — hősi temető. — Leverhetetlen új rohamra várnak, A láthatáron így buknak elő.

A vonat fűtyült, észre sem vette. Láthatott ő már effélet sokat. S én úgy éreztem, csak ilyen erődök Tartják meg nekünk a Kárpátokat.

*Kecskési Tivadar hadnagy.

Vallomások fogolyszöktetésről.

(Pályázatunk anyagából.)

11.

Beküldte: Bokor József tiszthelyettes (Budapest).

Petrozsényban 1913 év őszén ismeretlen tettesek a betörések, ló- és sertéslopások sorozatát kovették el. A helyi őr s a legszorgalmasabb nyomozások mellett sem tudott eredményt elérni, olyan jól megszervezett banda garázdálkodott.

A szárnyparancsnokság a további bűncselekmények megakadályozása és a már elkövetett betörések és lopások kinyomozása érdekében a szomszédos őrsköről több csendőrt vezényelt a petrozsényi őrre. A vezényelték között voltam én is és ezért ismerem az esetet.

A vezénylésnek csakhamar meg is lett az eredménye, mert már a harmadik napon a banda főcinkosát Buna Márton személyében egyik járőr elfogta.

A szorosán vett nyomozásba két járőr kapcsolódott bele. Éjjeli pihenőre a fogollyal és két községi rendőrrel, mint bizalmi egyénnel a rendőrőrszobába mentek. A foglyot nem csukták a községi fogdába, hanem megbilincselve a rendőrőrszobában a padlóra fektették és hogy jobban pihenjen (!) a járőrvezető parancsára kezén a bilincsláncot is megeresztették.

A helyiség ajtaját kulccsal nem zárták be. A fogolyőrzést a járőr tagjai között nem osztották be. Valamennyien az asztal mellett ülve töltötték az éjszakát, abban bízva, hogy valamennyien egyszerre nem alszanak el. Hajnali három órakor azonban valamennyien aludtak, csak a fogoly nem, ki látva a kínáló alkalmat, az ajtón kisurranva megszökött. Útját Vulkán felé vette. A község szélén egyik kovácsmesterhez betért, kérve, hogy kezéről a bilincset vágja le, de a mester ezt megtagadta, mire Buna továbbment. A mester nem ismerte Bunát, de tisztában volt azzal, hogy valahonnan csendőrök elől szökött meg, ezért azonnal az őrre ment az esetet jelenteni.

A szökevény talán éppen a kovácsmesternél lehetett, mikor a járőr tagjai álmukból felébredtek és észrevették, hogy a fogoly megszökött. Az eset súlyosságára jellemző, hogy a járőr tagjai közül az egyik fiatal csendőr lelkületére a szökés akkora hatással volt, hogy egy óvatlan pillanatban még a délelőtti folyamán föbelőtte magát és meghalt.

Buna Márton délután öt óra körül érkezett gyalogmenetben Vulkán községbe, hol az utcán egy járőrrel találkozott.

Meglepetésében feltűnően nagyot köszönt, ami a járőr gyanúját felkelte. Igazoltatták. Buna egyik zsebéből a másikba nyulált, de igazoló iratot egyik zsebében sem talált, csupán az időt akarta húzni, hátha ki tud csúszni a járőr kezéből. A járőrvezető közben tapogatni kezdte a zsebeit, abban valami megcsördült. Erre a zsebébe nyúlt és egy csendőrségi bilincsláncot lakattal — emelt ki belőle. Kérdőre vont, hogyan jutott az a birtokába, mire a szökevény látva, hogy nincs kiút, töredelmesen beismerte szökését.

Elmondotta, hogy egy patakhoz érvén kezét beviszítette és egy villanyoszlopnak támaszkodva, kezéről a bilincset lefeszítette és zsebre tette. Közben egy-két házhoz is betért, ennivalót kért. Többször el is bűjt, mert a vasút mentén csendőrrjárőrt látott, tudta, hogy őt keresik.

12.

Beküldte: Sajti Lajos őrmester, Debrecen.

Néhány esetet ismertetek, mindegyik tükre a könnyelmű szolgálatteljesítésnek, ennek viszont szégyen és „egyebek“ lettek a következményei...

*

1. Csalás büntette miatt X. csendőrrjárőr elfogta B. gyanúsítottat, kit a nyomozás végett szülőfalujába kellett kísérni. Elfogott régebben csendőr volt s a testületből eltávolítás útján vált ki. Járőr előtt e mivoltát többször hangoztatta s igyekezett annak bizalmába férkőzni és azt kieszközölni, hogy kísérik lakására, mert rongyos ruháit szeretné átcsereálni. Járőr a foglyot lakására kísérte, mire a fogoly „hálából“ rögtönzött ebédet készített a részükre. Ebéd közben ezután a fogoly arra kérte a járőrt, engedje meg, hogy rossz csizmája helyett a szomszédos szobában levő ünneplő csizmáját áthozhassa. Járőr ezt is megengedte s az elfogott őrizetlenül mehetett át „csizmát váltani“. Járőr tagjai sokalták az időt a fogoly visszatérésére s ezért utána kiáltottak: „Mit csinál olyan sokáig? Jöjjön már be!“ Választ persze nem kaptak s így kénytelenek voltak a „fogoly“ után nézni. Mire azonban a másik szobába átmentek, már csak a nyitott ablakot látták és az „elfogott“ hült helyét lelték.

*

2. B. gyanúsítottat járőr lopás miatt elfogta és a tényvázlat megszerkesztése végett az őrre kísérte. Sáros idő volt s az őrsirodába egy előszobán át lehetett bejutni. Járőr nem akarta, hogy az elfogott sáros csizmájával az irodai szőnyeget besározza, ezért az előszobában megparancsolta neki, hogy a falnak fordulva maradjon ott, amíg ők az irodából kijönnek. Járőr az irodában őrparancsnoknak jelentette a laktanyába való betérésük okát, mire az őrparancsnoknak megparancsolta, hogy az elfogottat kísérik be hozzá. Járőr tagjai teljesíteni akarták a parancsot, de mire az irodából kimentek, az „elfogott“ már nem volt a „megparancsolt“ helyen.

*

3. Kerékpár lopással gyanúsított egyént járőr az őrre hivatott s miután ott személyazonosságáról meggyőződött, elfogta és személymotosztást foganatosított nála. Az elfogott cipészsegéd volt, egy görbe csizmadiakés (dikics) volt a zsebében, melyet járőr tagjai elvettek tőle és egyéb magántárgyaival együtt a legénysegi szobában levő egyik ágyra tették. Elfogottat ezután az ágytól 3 lépésnyire, bilincseletlenül állni hagyták. Ebben a szobában járőr tagjain kívül még 10 csendőr tartózkodott, kikkel együtt járőr tagjai ebédhez ültek a közös asztalhoz. Elfogott ezt kihasználva, egy óvatlan pillanatban az ágyhoz ugrott, onnan csizmadiakését felkapta és a „12 ebédelő csendőr“ szemeláttára háromszor hasba szúrta magát. Le nem írhatom a riadalmat, ami ezután következett... Az elfogottat pedig csak az azonnali segélynyújtással és gyors műtéti beavatkozással lehetett az életnek megmenteni.

*

4. Járőr feljelentés folytán X. községtől kb. 15 km-re levő tanyán gyűjtogatás ügyében nyomozott. A cselekmény elkövetésével sértett fiát és annak feleségét lehetett gyanúsítani. A nagy távolság miatt a járőr gyanúsítottakat a szomszédos tanyába hívatta és ott

akarta őket kikérdezni. Legelőször a nőt kérdezték ki, s miután az beismerő vallomást tett, járőrvezető utasította, hogy tartózkodjék az udvaron, amíg férjét is kikérdezi, a járőrtársnak pedig azt mondta, hogy „legyen kint vele“. Gyanúsított nő az udvaron való állást elunta és engedély nélkül a tehén felé ment. Járőrtárs megkérdezte, hogy miért akar az ólba bemenni, mire gyanúsított közölte, hogy: vizelni. Járőrtárs „szemérmességéből“ nem akart a nő után bemenni, de miután sokallta a kijövetelét, „kiváncsiságból“ mégis az ajtóhoz ment és benézett. Gyanúsított nőt ekkor már egy tehén-láncon, a gerendán csüngve, felakasztva látta. Ijedtében azt sem tudta persze, hogy előbb a járőrvezetőnek szóljon-e, vagy pedig az életűnt mentse. Ijedtsége közben azonban mégis a nőt ragadta előbb meg, kit karjaival felemelt, hogy a nyakán levő kötelék meglazuljon s csak azután kiállított a járőrvezetőnek. Járőrvezető a gyanúsított férfivel együtt rohant a helyszínre és az ő közreműködésével sikerült a nőt az életnek megmenteni. Kévésen múltott azonban, hogy az esetnek „más“ következménye is nem lett, mert a feldúlt lelkiállapotú férfi a „sarokba tett fegyverek“-et akarta megragadni.

*

5. Államellenes bűncselekmény nyomozása közben, tömeges fogolyörzésnél történt, hogy járőr egyik tagjának két elfogottat a W. C.-re kellett kíséreni. A W. C. zárt folyosón volt, s ezért járőr a foglyokat nem bilincselte meg. Az elfogottak, amikor a W. C.-be bementek, annak ajtaját „szemérmességéből“ magukra húzták. Járőr ezért nem szólott semmit s miután az elfogottak a megszokott időnél nem tartózkodtak hosszabb ideig a W. C.-ben „gyanús körülmény“ a járőrnek nem is tűnt fel. A foglyok őrzőhelyiségébe való kísérés után az egyik fogoly megszédült, de miután a foglyon nem volt semmi gyanús észlelhető, a járőr csak múltó rosszullétnek vélte a fogoly elsédülését. A fogoly másnap belső vérzésről panaszkodott és kérte a járőrvezetőt, hogy orvossal vizsgálta meg. Az orvosi vizsgálat alkalmával a bal mellbimbó alatt egy tűszúrásfelét észlelt az orvos s midőn Röntgennel átvilágította a fogoly testét, megállapította, hogy szíve alatt egy 8 cm. hosszú idegen test van beszúrva a mellkasba. Az orvos faggatására ezután az elfogott beismerte, hogy a W. C.-n való tartózkodás közben nadrágtartójának bőr- és vászonzsákot összefogó acélrótcákát kibontotta, kiegészítette és öngyilkossági szándékából azt szúrta be a testébe.

13.

Beküldte: Fülöp Ernő őrmester, Pécs.

1936. december 23-án Sz. községben egy jól öltözött, de gyanusan viselkedő egyént igazoltattam. Igazoltatása alkalmával egy munkakönyvvel igazolta magát. A munkakönyvben írt néven a Nyomozókulcsban és a pótlékokban nem szerepelt. Munkakönyvben a vezetőnek neve egy alig látszó gumizás helyére volt írva. A munkakönyvből visszakérdezett személyadatait az igazoltatott egyén, vontatottan és akadozva mondta be. Fenti körülmények gyanusak voltak, s így az igazoltatott egyént őrizetbe vettem és az őrsre kísértem.

Az út nagyon síkos volt, úgy, hogy kísérésközben mi sokkal jobban és többet csúsztunk hátrafelé, mint az őrizetbevett egyén. A 6 km-es út megtétele után már

annyira kimelegedtünk, hogy az alsóruhánk vizes volt. Egy kb. 5 perces pihenő alkalmával az őrizetbevett egyén a nála volt kisebbszerű kézitáskából 1 pár sárcipőt vett elő, melyet a cipőjére felhúzott. Természetes, hogy nem csúszott úgy, mint mi. Mi azonban az egész úton csak csúszkáltunk, többet hátra, mint előre.

Az őrizetbe vett egyén, aki kb. 5—6 méterre haladt előttünk, az egyik erdősaroknál haladva, előlünk kiugrott és az erdőn át megszökött. Hiába kiabáltam! „A törvény nevében, állj!“ Annyira kimerültek voltunk, hogy pár lépés után fujtatva, tehetetlenül kellett megállanunk.

Eljutottunk azonban a közelben lakó főerdész lakására, a történeteket elmondottam, majd azt kértem, hogy legyen segítségünkre a fogoly üldözésében: adja át szánkóját és lovait. Készségesen tett eleget kérésünknek. Aznap délután, 4 órai üldözés és keresés után sikerült a megszökött egyént az egyik község bejáratánál elfogni. Ez is csak úgy sikerült, hogy a szánkó alján elbujva „portyáztunk.“ De még mindig nem volt elég! Még most is könnyelműek voltunk! Elmondom tovább:

Elfogása után a foglyot elől a kocsis mellé, mi ketten járőrtársammal a hátsó ülésre ültünk, de a foglyot még most sem bilincseltek meg, elbizakodva, hogy most már a szánkón igen hamar hazaérünk, a szánkó sebesen halad, nem létezik, hogy a szökést a szánkóról megkísérelje.

Mielőtt a községbe, az őrs állomásra értünk volna, egy váratlan pillanatban a kocsis mellől valósággal kidobta magát a mi emberünk és futásnak eredt. Ugyancsak e pillanatban a kocsis a gyeplőt elengedte, a foglyot után ugrott, az ostorral a fején keresztül az arcába vágott, mire mi a kocsiról leugrálva a foglyot 8—10-m futás után elfogtuk.

Most már aztán megbilincseltek...

Nagyon resteltük a kétszeri szökést, de az eset örökké tanulság marad számomra.

Be kell csak tartani és alkalmazni kell a megengedett és előírt szabályokat, akkor nem is lesz baj soha. Az én lábaim legyenek csak kívül a fogdán, helyette pedig legyen az elfogotté bent!

Fenti esetemmel kapcsolatban, 6—7 órai szolgálatom alatt 5 évet öregedtem és ha a foglyot nem kerül kézre, nagyon szomorú más következményei is lettek volna, az biztos. Mást ne mondjak: Karácsony előtt volt mindez; ülhettem volna a szentestén...

14.

Beküldte: Imre László őrmester, Szombathely.

1933 szeptember 26-án Németh Ferenc törm. járőrvezetőmmel, azzal a paranccsal lettünk a keszthelyi őrsről szolgálatba vezényelve, hogy Szabó Margit, szül. 1915 május 7-én Zalabesenyő községben, rk., hajadon háztartási alkalmazottat, ki az egyik munkaadója sérelmére elkövetett sikkasztás miatt a reá kiszabott 2 heti fogházbüntetését a csepregi kir. járásbíróház fogházában letöltötte, a kir. járásbíróháztól vegyük át és vele a keszthelyi, orosztonyi, sármelléki és zalacsányi őrskörletekben elkövetett kisebb jelentőségű ruhanemű lopásokban a nyomozást folytassuk le.

Gyanúsítottat a kir. járásbíróháztól átvéve, vele vonattal a jelzett őrskörletekbe utaztunk s a nyomozást folyamatba tettük. Az egymástól nagyobb távol-

ságra eső községek, valamint (az őszi munkákkal elfoglalt) egyes sértettek nehézkes kikérdezése miatt a nyomozás huzamosabb időt vett igénybe s így nyomozásunk már a 6-ik napba is belenyúlt.

Ezen a napon, vagyis 1933 október 1-én a szokottnál előbb térünk pihenőre, mert szándékunk az volt, hogy a következő nap gyanúsítottal Zalasabar községtől kb. 18 km-re lévő Bókaháza községbe megyünk s ott az általa eladott törülköző kendőt őrizetbe vesszük s ezzel a nyomozást befejezve, gyanúsítottat az őrsre visszük s a jelentés megszerkesztése után őt az illetékes bíróságnak átadjuk.

Mivel gyanúsított az egész nyomozás ideje alatt az egyes bűnjelek hollétére vonatkozólag mindig pontos adatokat adott, járőrvezetőmmel gondolkodni kezdtünk, hogy a nagy távolság miatt nem megyünk el a törülközőt őrizetbe venni, hanem őrizetbevétele végett az illetékes zalacsányi őrsöt írásban megkeressük. Feltételeztük ugyanis, hogy gyanúsított jelen esetben is azt a személyt nevezte meg, kinek a törülközőt tényleg eladta. Mikor gyanúsítottal közöltük, hogy Bókaháza községbe nem megyünk el, látszólag gondolkodni kezdett s kis idő múlva közölte velünk, hogy az illető keresztnévére már nem teljesen emlékszik, azonban a házat meg tudja mutatni, ezért véleménye szerint legjobb lenne, ha személyesen mennénk érte. E kijelentésének akkor még nem tulajdonítottunk semmiféle jelentőséget, sőt javára könyveltük el. Abban állapotunk meg, hogy másnap a kora reggeli órákban útnak indulunk Bókaháza községbe. Ezt gyanúsított látható örömmel vette tudomásul.

A kérdéses községbe 1933 október 2-án a délelőtti órákban megérkezve, a törülközőt őrizetbe vettük. Mivel a nyomozást ezzel teljesen befejeztük, gyanúsítottal együtt elindultunk, hogy a 4 km-re lévő Zalaapáti községben vonatra szálljunk, s gyanúsítottat a keszthelyi őrsre visszük.

Gyanúsított Bókaháza községbe történt kísérése alkalmával egész úton feltűnően érdeklődött, hogy Bókaházáról merre vesszük utunkat. Természetesen ezt nem közöltük vele.

A zalaapáti vasútállomásra Bókaházáról az előbbi útvonalon visszafelé kellett mennünk. Ezen az úton gyanúsított már egészen megváltozott s a hozzá intézett kérdésekre is csak kis idő múlva válaszolt, látszólag gondolataiba merülve valamin töprengett. Egy ízben természeti szükségének végzése végett az út mellett lévő tengeriszárba kérte magát, majd ezt követően az útvonalon igyekezett a köztünk lévő távolságot sietésével mindinkább növelni, amiért többször figyelmeztettük is.

Zalaapáti községbe a déli órákba érkeztünk s útnak a Hangyaüzlet előtt „vitt volna el“. Mivel aznap az evésre nem gondoltunk, eszünkbe jutott, hogy a vonat érkezéséig valami ennivalót fogyasztunk, mert az őrsre is későn érkezünk s csak vacsorára számíthatunk.

A Hangyaüzletbe mindhárman betértünk s részünkre, valamint gyanúsított részére is ennivalót kérünk. A Hangya üzletvezető közölte, hogy míg ő a másik helyiségben lévő jégszekrényből a kívánt ennivalót behozza, foglaljunk helyet s székekkel kínált bennünket, úgy szintén gyanúsítottat is.

Mivel már aznap több mint 20 km volt mögöttünk, a felkínálást elfogadtuk. Gyanúsított ekkor arra hivatkozott, hogy nagyon szomjas s engedélyt kért, hogy az udvarra mehessen az ott lévő kúthoz vizet inni. Én

erre egy üveget kértem a Hangya üzletvezetőtől s gyanúsított részére az üzletbe vizet vittem be. Gyanúsított a vízből ivott s ekkor a felkínált szék helyett, az utca felőli ajtóküszöbre ült le. Kérdésünkre azt adta elő, hogy az üzletben hűvös van s a nappal — hova jól odasütött — akarja magát melegíttetni. Válaszát elfogadtuk. Közben a Hangya üzletvezető behozta a kért ennivalót s mi a kiszolgálóasztalhoz mentünk. Mikor az üzletvezető az ennivalóból a harmadik adagot, — gyanúsított részére — vágta, önkéntelenül a küszöbre tekintettünk, hol azonban gyanúsítottat már nem láttuk.

Ekkor az utcán az üzlettől távolabb tartózkodóktól, — közelben nem volt senki — érdeklődtünk, azonban gyanúsítottól nem tudtak felvilágosítást adni, illetve nem látták. Mivel gyanúsítottat, ha az utca bármelyik irányába távozott is, az ott tartózkodóknak látni kellett volna, az a feltevés maradt, hogy gyanúsított csakis a Hangyaüzlet udvarába mehetett be, így üldözését ebben az irányban folytattuk. Az üzlet udvarán gyalogút vezetett keresztül s a gyalogút a mezőre vitt. Az üzlettől kb. 100 m-re már mező, illetve magas tengeriszár és kisebb kiterjedésű akácós erdő terült el s így valószínűsítettük, hogy gyanúsított itt rejtőzködhetik. A kb. 2—3 óra hosszát tartó kutatás azonban nem vezetett eredményre, ezért a mezei dűlőutakon igyekeztünk gyanúsítottunkra adatokat szerezni olyanformán, hogy a dűlőutak mellett dolgozó munkásoktól érdeklődtünk, — személyleírásának közlésével — ami szintén eredménytelen maradt. Közben bealkonyodott, s azt valószínűsítettük, hogy gyanúsított a magas tengeriszár és kisebb akácós erdő leple alatt biztosan már nagyobb távolságra van s így üldözését a sötétségben célszerűtlennek tartottuk.

Visszatérve Zalaapáti községbe, a Szut. 562. pontjában előírt jelentéseket a jegyzőirodából megtettük s ekkor a 10 km-re lévő Gécse községbe mentünk, mivel gyanúsítottnak ott ismerősei voltak, gondolva azt, hogy gyanúsított ott az éjszaka folyamán meg fog jelenni.

Az egész éjszakai lesállítás azonban nem vezetett eredményre.

Másnap a reggeli órákban visszatértünk a helyszínre s gyanúsított üldözését a helyszínről kiindulva újra kezdtük.

A keresést azonban most a Hangyaüzlet szomszédságában lévő házak lakóinak megkérdezésével kezdtük. Az üzlettől második szomszédságban lévő házban egy idős bácsi közölte velünk, hogy „tegnap“ a déli órákban látott egy nőt bemenni a tyúkólba. A nő — szerinte — sokáig a tyúkólban tartózkodhatott, mert a tyúkok csak nagyon későn, a sötétség beálltával mentek be a tyúkólba. Később azonban ő a nőről megfedkezett s így még hozzátartozóival sem közölte az általa észlelteket. Ha tudta volna, hogy a nőt a csendőrök keresik, felvilágosítással tudott volna szolgálni. Ugyancsak a háziasszony is közölte ekkor velünk, miszerint neki is feltűnt, hogy előző nap a tyúkok az estéli órákban a szokottnál későbbben tértek be helyükre, de nem tulajdonított ennek semmi jelentőséget, mivel aznap a mezőn dolgozott és közlésünkig a fogoly megszökéséről nem bírt tudomással.

A hallottak után azt valószínűsítettük, hogy gyanúsított az estéli órákig a tyúkólban húzódott meg s onnan a sötétség beálltával távozott el. Eltávazása feltűnés nélkül történhetett, mert a kérdéses lakóház hátsó részével a mezőre dült s így a tyúkólból való távozása után észrevétlenül kivehette magát a mezőre.

Ezekután még az egész napot egyes feltevések ellenőrzésére fordítottuk, de fáradozásunkkal siker nem járt, ezért aznap az estéli órákban fogoly nélkül az őrre bevonultunk.

A fogoly nélküli bevonulás a jv. részére 3, részemre pedig 2 heti súlyosbított fogházat jelentett.

Gyanúsított körözése megjelent az 1933. évi Nyé. 226. számának 6. tételszáma alatt. Ennek alapján 1933. november 10-én a bucsuszentlászlói őrskörletben egyik ismerősénél való tartózkodása közben a bucsuszentlászlói őr járőre elfogta.

Nevezett a keszthelyi őrön történt kikérdezése alkalmával a szökés körülményeire előadta, hogy a Hangya udvarába történt menekülése után a második szomszéd szalmakazalja mellett lapult meg. A szalmakazal mellől jól lehetett látni a Hangya udvarára s innét kísért szemmel bennünket. Miután félt, hogy felfedezzük, ezért mikor mi a keresést a Hangya udvarának végében lévő tengeriszárban folytattuk, a szomszéd kerítéson ismét átmászva, ezen udvar hátsó részében lévő tyúköltan húzódtott meg.

*

A kézrekerítési intézkedéseknél a legnagyobb hiba volt, hogy elmulasztottuk a helyszín közvetlen környékének átvizsgálását és a szomszéd házak lakóitól való érdeklődést. Csak a második szomszédig kellett volna menni s kérdéseinkre az udvaron tartózkodó idős bácsi nyomban felvilágosítással tudott volna szolgálni s a szökevényt a tyúköltan elfoghattuk volna. A „felrázás” folytán ezen ház tulajdonosnője is nagyobb érdeklődést tanúsított volna a tyúkok ama viselkedésének, hogy későbbben tértek be helyükre, mint máskor. Mire azonban tudomást szerzett a történetekről, részünkre már késő volt.

A fogolyörzés, kísérés s általában a fogollyal való foglalkozás alatt a fogoly viselkedéséből, — ha abból tényleg gondot csinálunk magunknak — nagyon sok, ráknézve súlyos hátrányokkal és kellemetlenségekkel járó megtörténésnek (szökés, öngyilkosság, járőr megtámadása) elejét vehetjük. A fogoly által elkövetett cselekmény minősülése, illetve súlyossága soha sem lehet fokmérője a fogollyal való bánásmódnak. Tény, hogy legtöbbször a cselekmény súlya váltja ki a fogolyból a ráknézve sokszor kellemetlen következményeket, azonban ez egyénekenként változó. Több példa mutatja, hogy csak csekélynek látszó bűncselekmény tettese a csendőr őrizetében öngyilkosságot követett el, megszökött stb.

*

Esetem megtörténte után többször megkérdeztem fogolyörző, illetve kísérő járőrt, hogy mit követett el az illető. Hacsak nem valami főbenjáró bűncselekmény tetteséről volt szó, a legtöbb esetben az volt a válasz, hogy „csak egy kis lopás” stb. Az ilyen feleletek azt valószínűsítik, hogy a fogolyörző járőr úgy is kezeli az általa őrzött, illetve kísért foglyot. Pedig ez nagy baj! Ha aztán a „csak egy kis lopás” tettesének sikerül megszöknie, a járőr mégiscsak fogolyszöktetés miatt lesz felelősségre vonva. A hadbíró pedig nem nézi, hogy a lopás csak „kicsi” volt... Kezeljünk tehát minden felügyeletünk alatt lévő foglyot utasításaink rendelkezései mellett azzal a tudattal, hogy a fogoly akar minket az igazságszolgáltatás kezére juttatni.

KARÁCSONYI FOHÁSZ.

Karácsonyra harangoznak földönfutó magyaroknak.

Égi szárnyon száll a béke...
Földi harcnak lesz-e vége?

Kegyelmet már mikor adnak
sok üldözött embervadnak?

Kicsi Jézus! Hozz kegyelmet,
nézd, mennyi a siró gyermek!

Kik most csákót, babát vártak:
űzött-hajszolt vaddá váltak

s árkon-bokron át cipelték
kis életük nehéz terhét!

...Kis Jézus, míg közénk szállnál,
térdelj le a Szent Forrásnál

s aranyvödröd megmerítve,
jósággal a földet hintsd be...

Hintsd a kőszívre, a gögre,
hogy puhuljon meg örökre!

Hintsd az ijedt, gyöngye szívre,
hogy megedze, erősítse,

s ha majd jön az új karácsony,
mindenkit boldognak lásson!

agyagfalvi Hegyi István.

Apróságok a szolgálatból.

(Folytatás.)

Szellemjárás.

Sok mindent megér a csendőr hosszú szolgálata alatt, sok panaszt hall, amiből jobban megismeri az embereket, mint bárki más. Mi látjuk a legjobban, hogy mennyi még az egyszerű népben a babona s az ebből származó féltékenység. Mennyi gyomlálni való van még, amíg ez a sok balhiedelem kivész s helyébe lép a nyugalom, a magabizás.

Elmondok itt néhány esetet, ami a mellett hogy mulatságos, tanulságos is, mert bűnözők visszaélhetnek a nép hiszékenységével, a babonának sokszor jut szerep bűncselekményekben.

I.

Az őrállomás székhelyén, a templom mellett, 10 perces lesállást tartottunk. Fél huszonnégy óra tájban valaki teljes futással a templom felé szaladt. Eléje mentünk megállapítani, hogy ki az és miért szalad. Kétségbeesve panaszkolta, hogy a szobájában „tüzes szellem” van és kért bennünket, hogy nézzük meg. Nyomban követtük.

A lakásában a villanylámpát felgyújtottam. Szobája rendben volt, agya lefekvéshez elkészítve. Az ajtóval szemben a szobafalon egy félméter magas és 30 cm. széles tükör lógott, a padlón pedig egy félig elszívott szivar füstlőgött. Izgatottan mondta el, hogy az estét korcsmában töltötte, ahol kártyázott és kevés bort ivott. Mikor a lakásába belépett, az égő szivar a szájában volt, de azt a tüzes szellem megpillantásakor ijedtében kiejtette s így került a padlóra.

Nem történt egyéb, mint amikor panaszosunk — szájában az égő szivarral — a szobába belépett, a lámpát

nem gyujtotta meg és a falon lógó tükörben saját magát meglátta. Nyomban be is mutattam neki, hogy hogyan került saját személyében a „tüzes szellem“ a szobájába. Látszólag hitt nekem és megnyugodott, de amint később megtudtam, akkor éjjel nem aludt a szobájában.

II.

Egy éjjel 23—24 óra közötti időben valaki a csendőrlaktanya ablakát-erősen megzörgette. Ablakot nyitottam megtudni, ki zörget és mit akar. Az ablaknyitás után legnagyobb meglepetésemre a zörgető szónélkül az ablakon át beugrott a szobába. A padlóra fekve arra kért, hogy az ablakot csukjam be, nehogy a szellem ide is utána jöhessen. Becsuktam az ablakot, lámpát gyujtottam és az illető rövid pihenés után az alábbi panaszt tette:

A szomszéd községben egy lánynak udvarol és időnként meg szokja látogatni. Ma este is ezt tette. A leánytól kb. 23 óra tájban búcsúzott el és hazafelé indult. Mikor a temető kapujához ért, egy éles füttyentést hallott, majd egy 3—4 méter magas alak — aki tetőtől talpig fehér ruhába volt öltözve — kilépett a temető kapuján és hosszú lépésekkel feléje közeledett. Nyomban elkapta a hidegrázás s ugyanakkor izzadni is kezdett, majd teljes erejéből futásnak eredt a házuk felé. Házuk elé érve, a kerítésen átugrott és az istállóban az ajtót magára zárva elbújt a szellem elől. Bár teljes erejéből futott, az alakot 15—20 méternél nagyobb távolságra nem tudta maga mögött hagyni és az elki-sérte egészen a házukig. Az istállóban rövid ideig pihent, azután vasvillát vett magához és kiment az utcára megnézni, hogy hol van a szellem. Amint az utcára kilépett, ott találta a házuk előtt. Amikor az ajtón kilépett, a szellem ismét egy éles füttyentést és a kapuajtó elé állott, hogy a lakásba vissza ne mehessen. Annyira megijedt, hogy a vasvillát eldobta és a lak-tanyába szaladt segítségért. Szerinte szellemről van szó, aki őt el akarja tenni láb alól, azért kíséri.

Elmondta még azt is, hogy annak a leánynak, akihez jár, egy másik legény is akart udvarolni, de annak a leány kosarat adott.

Tiltakozott azon megjegyzésem ellen, hogy a „fehér szellem“ valószínű azonos a kikoszarozott legénnyel.

A majdnem halálraijedt panaszost járőrtársammal hazakísértük és az ügynek utánajártunk, ami az alábbiakat eredményezte:

Felkerestük a panaszos által említett legényt a lakásán. Az istállójukban alva találtuk. Nem keltettük fel, hanem előbb az udvaron, majd a pajtában szétnéz-tünk. A pajtában találtunk 2 fehér lepedőt és 2 darab 3 méter hosszú, úgynevezett gólyalábat. Ezzel a szellemmé átalakuláshoz szükséges tárgyak már meg is kerültek. Most már csak a szellem leleplezése volt hátra, aki feltevésünk szerint nem lehet más, mint az istállóban alvó vetélytárs. Felkeltettük. Az éjjeli örök jelenlétében így mondta el az esetet: a panaszosra nem harag-szik. Egy leánynak akartak mindketten udvarolni, de ő a leánytól kosarat kapott. Bántotta a dolog, mert vetély-társa ezt elbeszélte és sokaknak a fülébe jutott. Ezért elhatározta, hogy azt egyik éjjel, amikor a leánytól hazafelé jön, a temető körül megijeszti. E célra csinált 2 gólyalábat. Este látta, hogy a legény a leányhoz megy a szomszéd faluba. Úgy fél 23 óra tájban a gólyalába-kat és a 2 fehér lepedőt magához vette és kiment a temetőbe. A temető kapuja mögött elbújt és amikor észrevette, hogy a vetélytársa közeledik, egyik lepedőt

a derekára kötötte, a másikat pedig a fejére terítette és utóbbit biztosítóúval megtűzte, hogy le ne essék a fejéről. Így várta a legényt. Mikor az a temetőhöz ért, felállott a gólyalábakra és egyet füttyentve megindult feléje. A panaszos futni kezdett, ő a házukig követte. Házuk előtt rövid ideig pihent, majd amikor az kijött az utcára, megint egy éles füttyentést és a házuk kapuja elé állva megakadályozta, hogy a lakásába visszamehes-sen. Erre a panaszos annyira megijedt, hogy a kezében levő vasvillát eldobta és a csendőrlaktanya felé szaladt. Ezután ő hazament és lefeküdt az istállóban aludni.

III.

Egy özvegyasszony az alábbi panaszt tette:

Egy éve, hogy a férje meghalt. Egy 19 éves hajdon leánya van, akivel együtt lakik. Négy—öt nap óta va-laki a szobájuk egyik ablakát — éjfél körüli időben — 15—30 percen át zörgeti, ami a szobában úgy hallatszik, mintha apró kavicsal dobálnák az ablakot. A meg-ismétlődő zörgés miatt egész éjjel nem mernek lefe-küdni. Valaki azt tanácsolta neki, hogy elhalt férje lelkiüdvéért szolgáltasson misét, mert valószínű a tisztító-tűzben szenved és az zörgeti éjjelenként az ablakot. Ezt meg is tette, a zörgetés azonban nem szűnt meg. Segítségét kért.

Megnyugtattam és megígértem neki, hogy az éjjelt — ha megengedi — járőrtársammal együtt a házában töltjük. Beleegyezett és aztán a községházáról eltá-vozott.

Az est beálltával kertaljáról bementünk az özvegy-asszony házába. A szobában beszélgetéssel töltöttük az időt. Így tudtam meg, hogy a panaszos leányának a velük szemben lakó legény udvarolni akart, de mivel sem neki, sem pedig leányának nem tetszett, elutasít-tották.

Az idő múltott és közben az óramutató $\frac{1}{2}$ 24-et mutatott. Jelentkezett is a szellem. Elkezdte az ablakot zörgetni. Az özvegyasszony és leánya átölelték egy-mást és szótlanul várták, hogy mit fogunk csinálni. Először azt figyeltem meg, hogy melyik ablakot zörge-tik és az ablak alatt lehet-e valamilyen mozgást ész-lelni. Az ablak körül sem alakot nem lehetett látni, sem mozgást nem lehetett észlelni.

Ezek után járőrtársammal óvatosan kimentünk az utcára ahhoz az ablakhoz, amelyiket zörgették. Az ut-cán senkit sem találtunk, ezért a kérdéses ablakot tüze-tesen átvizsgáltam. Az ablakon egy — a keretbe be-szúrt — furcsa kis készüléket fedeztem fel, amelyre spárga volt kötve és a spárga az ablak előtt levő akác-fán átvetve, a szemben levő ház felé vezetett.

A készülék bádoglemezből volt összeszegecselve és az ollóhoz hasonlított. Egyik végét a tettes az ablak-keretbe szúrta, a másik végére spárgát kötött. A spárgát az ablak előtt levő akác-fán átdobta és azt a panaszos házával szemben levő háza abla-kán a saját szobájába bevitte. Ezután a készüléket rá-görbítette az ablaküvegre és amikor a spárgát meghúzta, a készülék felső szára az ablaküveget érintette s ennek következtében a panaszos szobájában halk zörgés volt hallható. A zörgés mindannyiszor megismétlődött. ahánvszor tettes a spárgát meghúzta, mert a készüléken rövid tekericsrugó is volt, ami a készülék felső szárát állandóan az ablaküvegre szorította.

A tettes — akire zseblámpával rávilágítottam — behajtott ablak mellett az ágyban feküdt és onnan hű-zogatta a készülék spárgáját. Mikor meglátta a kakas-

tollas csendőröket, annyira megijedt, hogy kifutott a szobából és csak másnap reggel tudtuk a kikérdezéshez előállítani. A szellemidézéssel akart bosszútállni azért, amiért elutasították.

IV.

Az alábbi esetet attól hallottam, aki annak „szem-tantúja” volt.

Az elbeszélő — jómódú gazda — barátjával Pápára igyekezett vásárra. A vasutállomáson bementek a vasuti vendéglőbe és mire onnan kikerültek, vonatjuk elindult. Pápa felé akkor este több vonat nem lévén, úgy határoztak, hogy a hátralévő utat gyalog teszik meg. Enyhe, nyári holdvilágos este volt, amikor elindultak. Útközben egy kocsi utolérte őket s a kocsis megengedte nekik, hogy a kocsira felüljenek. A kocsin beszélgetni kezdtek.

Útközben legelő mellett haladtak el. Az állatok a kút körül feküdtek, a pásztor és a bojtárja pedig a kúttól mintegy 10 méterre a kunyhó előtt pislogó tűz mellett heverték. Mikor a kunyhóval egymagasságba értek, azt mondta nekik a kocsis: „Elhiszik-e nekem, hogy az állatokat szétugrasztom anélkül, hogy a kocsiról leszállanék”. Egymásra néztek és azt válaszolták: „Hogyan tudná szétugrasztani az állatokat a kocsiról! De egyébként is arra semmi szükség nincsen, hagyja békében azokat.” A kocsis válaszukra nem felelt, hanem ülőhelyéből kilépett a kocsi rúdjárára, az ostornyelét a lovak farán keresztbe fektette úgy, hogy a korbács az állatok felé nézett, közben pedig halkán, érthetetlenül beszélt. Beszéd közben állandóan és erősen az állatokat nézte, mire azok, ahányan voltak, annyi felé szaladtak széjjel. Amikor a pásztor észrevette ezt, felállt, subáját magasra emelte és kezében tartva, ütni kezdte úgy, hogy az ütések zaját — csendes éjjeli időben — a kocsin is jól hallhatták. A pásztor eme műveletére a kocsis ékhetetlen jajgatásba kezdett és ez addig tartott, amíg a kocsis az ostornyelét — amelyet eddig még mindig a lovak farán tartott — meg nem fordította olyképen, hogy a korbács most nem az állatok felé, hanem ellenkező irányba került. Erre az állatok a futást abbahagyták és lépésben igyekeztek vissza az éjjeli szállásuk felé. Az öreg pásztor is beszűntette a subája ütlegelését és a kocsis is abbahagyta a jajgatást s visszaült a helyére megjegyezve, hogy „a vén huncut többet tud, mint én.” A művelet alatt a kocsis arcáról valósággal folyt az izzadság.

A történetek után ők csak arról győződtek meg, hogy a pénzük meg van-e és nyomban leszálltak a kocsiról anélkül, hogy elbúcsúztak, vagy szívességét megköszönték volna.

Farkas Pál II. tiszthelyettes (Szombathely).

Első a kötelesség.

Az 1935. év telén, mint őrmester, a komádi őrsön teljesítettem szolgálatot. Egy zord és hideg estén, 20—21 óra tájban őrsparancsnokom kivezényelt rendes szolgálatba. Erős szemközti szélben haladva, elértük a Kőrös hídja melletti első tereptárgyat. Az öreg gátörnek beszóltam, hogy nincs-e valami baj errefelé. Erre kiszólt az ablakon, hogy ki van kint és milyen bajt keres. Bekiáltottam, hogy csendőrök vannak itt. Az öreg gátör nagy hangon visszakiabált, hogy hogyan lehet az, hogy csendőrök vagyunk, hisz azok nem azt szokták kérdezni, hogy nincs-e valami baj, hanem mindig azt kérdezik,

hogy mi ujság erre. Szóval az öreg kételkedett csendőri voltunkban s fegyverét magához véve, óvatosan kijött és meggyőződött, hogy tényleg csendőrök járnak-e a házatáján. Ezután visszacammogott a lakásába, mint valami jegesmedve, mert nem valami jól esett néki a meleg dunna alól kibujni.

Mi pedig róttuk tovább a viharos pusztát. Elhagytuk már a közbeeső 2—3 tereptárgyat, amikor elfáradva, hajnali 2—3 óra között a nagyváradai káptalan Nagyihrát pusztai gazdaságába érkeztünk. Itt pihenőt kell tartani — mondom fiatal járőrtársamnak —, mert a nagypihenő itt van előírva. Erre járőrtársam azt felelte, hogy nem is bánja már, mert bizony nagyon elfáradt, hiszen még nincs hozzászokva az ilyen nagy gyalogláshoz. Szóltam, hogy én is fáradt vagyok, az én vállamat is alaposan meghúzta a puska.

A pihenőszoba kulcsát a jó öreg, mindent tudó Julis nénitől elkértem. Mindenáron behívott bennünket, hogy melegedjünk meg addig nála, amíg a pihenőszobában az éjjeli őr tüzet gyújt. Kérését szívesen teljesítettük, mert ugyancsak fáradtak voltunk.

Rövid beszélgetés után Julis néni rátért a tárgyra, amiért tulajdonképpen behívott bennünket. Elmondta sottogósrá fogott hangon, hogy a napokban a majorhoz 3—4 kilométerre eső Ujihrát pusztán volt. Éjjel 2—3 óra tájban jött haza szekérrel. A káptalan tulajdonát képező kőrösparti kis erdőből több lövést hallott. Az a gyanuja, hogy az erdő fácánjait Ujihrázon lakó orvvadászok lövöldözik.

Mivel sok hasznosítható dolgot megtudtam még Julis nénitől, elhatároztam, hogy még a következő hajnalban lest tartok az erdő mellett az orvvadászok kézrekerítésére. Szóltam járőrtársamnak, hogy indulunk. Amikor a pihenőszoba előtt elhaladtunk, megszólalt a próbacsendőr, hogy: „Őrmester úr, a pihenőszobát már elhagytuk”. — „Hadd melegedjék a pihenő, menjünk el a gazda és a kerülő lakására és ott érdeklődjünk, hogy nem tudnak-e valamit az erdőben történt éjjeli vadászatról”, — szóltam a járőrtársamnak, aki nem nagy lelkesedéssel mondott le a pihenőről, de azért szó nélkül kullogott elfáradva mellettem. Mit is tehetett volna mást. Próbacsendőr létére is tudta már, hogy előbb a szolgálat s csak azután a pihenő. Lehet, hogy elátkozta magában Julis nénit, hogy éppen most kellett az orvvadászokról pletykálnia.

Amikor a gazda lakásához értünk, már öltözködött, mert az uradalomban ő az első, aki felkel. Kérdésemre elmondta, hogy pár nappal ezelőtt puska lövést hallott a kiserdőben. Az uradalom két fegyveres kerülőjével azonnal kimentek a kiserdőbe, az erdőt bejárták, de nem találtak senkit. Amikor kivirradt, 4—5 fácánt találtak egy spárgára kötve, eldobva. Ezeket a fácánokat nem puskával lötték, hanem valami éles tárggyal voltak leszurkálva. Addig járkáltak az erdőben, míg megtalálták ezt az éles szerszámot: egy hosszú rúdra ráerősített kielezett és egyenesített kaszát. Az orvvadász ezel szedte le a fán alvó fácánokat. Valószínűleg meglepték az orvvadászt, aki zsákmányt és eszközét eldobva, elmenekült.

Erre a hírré a két kerülőt és az éjjeliőrt magamhoz vettem és elindultunk öten a kiserdő felé, szétnézni, hogy nincsenek-e megint orvvadászok ott.

Az erdőt széles csatárláncban fésültük át, úgy, hogy egymást láthassuk és szükség esetén támogathassuk. Az embereket kioktattam, hogy ha valamelyikük lát vagy észlel valamit, álljon meg és ne menjen tovább.

Amint az erdőben már 80—100 métert haladtunk, figyelttem, hogy megy-e mindenki előre, amikor is észrevettem, hogy járőrtársam megállott. Figyelttem, hogy mit tesz, nem látok-e valakit, vagy valami mozgást én is, mert még holdvilág volt, de rajtunk kívül nem volt sehol senki. Kezdtém türelmetlen lenni, hogy mire vár járőrtársam, mert már 2—3 percig állott. A megbeszéltek szerint megállott a 3 polgár is.

Egyszer csak a járőrtársam egy előtte levő gazcsoomóhoz ugrott, majd nagyot kiáltott és visszalépett. Oda szaladok, de nem látok semmit. Kérdelem, mi történt, mire elbeszéli a következőket:

Alig, hogy beért az erdőbe, a még nyáron összerakott hulladékcsomó közelében zörgést vett észre. Óvatosan a rakás felé lopódzott abban a reményben, hogy ő fogja meg az orvvadászt. Odakúszott a nagy rakás feléje eső széléhez, letérdelt és figyelt. Ismét hallotta a halk zörgést. Egyszerre csak valami borzasztó nagyot látott a gazcsoomó túlsó oldaláról a csomóra felfelé, vagyis feléje mászni. Hamarjában nem tudta, hogy kiáltson vagy szuronyával leszúrja az ismeretlent. Mégis, hirtelen azt gondolta, hogy a puskát a balkezebe veszi, az orvvadászt megmarkolja és míg a többiek odaérnek, fogva tartja. Nagy lendületet véve, felugrott és megmarkolta a gazcsoomón lassan feléje kúszó sötét alakot, de olyan fájdalmat érzett a kezén, mintha egy tűpárnába markolt volna. Ekkor vette észre, hogy egy szerencsétlen sündisznó volt az ismeretlen rém, azt nézte a félsötét, holdvilágos erdőben, a gazcsoomó mögé lelapulva, egy közeledő nagy tömegnek.

Lehangolva tértünk vissza a majorba, mivel az orvvadászok helyett csak sündisznót tudtunk fogni. Különösen járőrtársamat keserítette el a dolog, de megvigasztaltam, hogy a jószándékú, lelkiismeretes csendőr semmit sem tesz hiába. Mi sem hiába áldoztuk fel a pihenőnket, mert ezzel példát adtunk a megalkuvás nélküli kötelességteljesítésre, megfélemlítettük az orvvadászokat és öregbítettük a magyar csendőr hírnevét.

Berki Gyula törm. (Újfehértó).

Bűnügyi apróságok.

Írta: **OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA** ezredes.

Bűnügyi apróságok cím alatt eddig főleg külföldön történt eseteket dolgoztam fel. Úgy gondolkodtam, hogy az idegen, szokatlan környezetben lejátszódott események leírása jobban felkelti az érdeklődést, jobban lebilincseli a figyelmet. Az anyag, amelyet erre a célra hosszú éveken keresztül gyűjtöttem, elfogyott. Annál bőségesebb hazai anyagot gyűjtöttem össze időközben.

A „*Bűnügyi apróságokban*“ mától kezdve kizárólag ezt az anyagot fogom nyújtani, tehát olyan bűncselekményeket, azok nyomozását és a belőlük leszűrhető tanulságokat, amelyek a m. kir. csendőrség működési területén belül fordultak elő és amelyeknek leírását olvasóink küldték be hozzánk.

A *Bűnügyi apróságok* megírásánál mindig az volt a kitűzött célom, hogy szórakoztató olvasmány keretében tanulságokat is nyújtsak. Éppen ezért arra törekedtem, hogy sorozatokban színes, változó történetek kövessék egymást. A tanulság ezután is meg lesz. A szín és változatosság azonban nem tőlem függ, mert a beküldött kéziratokhoz vagyok kötve. Azt remélem azonban, hogy rövid időn belül a belföldi anyag felveheti a versenyt a külföldivel. Ebben a vonatkozásban olvasóim

támogatására számítok. Hálára kötelez mindenki, aki a gyakorlati nyomozó szolgálatban tapasztalt érdekes, tanulságos eseteket röviden leírja és beküldi. Az, hogy valaki nem érez magában írói készséget — senkit se tartson vissza. Nekem nem szépen megcirkalmazott körmondatokra, hanem csupán tényeknek rövid, érthető leírására van szükségem. Itt még azt is meg szeretném jegyezni, hogy olyan nyomozási eset, amely elejétől végig csupa érdekesség, tanulság, alig akad. De ezzel szemben az is igaz, hogy nincsen olyan nyomozás, bűncselekmény, amelynek legalább egy, érdekes, tanulságos nyújtó, mozzanata ne volna. Csak ezt — és csakis ezt — kell leírni. És még egyet. Nem csak a súlyos, főbenjáró bűncselekmények és azok nyomozása lehet érdekes és tanulságos. Sokszor éppen a kisebb súlyú bűncselekményeknél találunk az elkövetési módnál valami érdekesebb, szokatlanabb, rendkívülbb vonást, vagy pedig a kiderülés körül akad valami megszüvelendő tanulság, vagyis nemcsak a jó, az eredmény, a siker nyújthat tanulságot — hanem a hiba, az eredménytelenség sikertelenség is (ha ennek okait őszintén feltárjuk).

Rác Zózsef tiszthelyettes, balatonkenesei őrsparancsnok küldte be még 1936. évben a következő eset leírását.

1935. decemberében egy balatonkenesei fűszerkereskedő feljelentést tett az őrsön, hogy üzletéből, a kiszolgáló asztalban elhelyezett zárt pénzesfiókból, ismeretlen tettes lopkodja a pénzt. Már három ízben is észlelt hiányt a reggeli üzletnyitáskor. A tolvaj csupán megdézsmálta a pénzkészletét. Az egészet egy alkalommal se vitte el. A meglopott kereskedő üzletének közvetlen közelében (10 méterre) volt a kaszinóhelyiség. A kereskedő üzletzárás után 19 óra tájban rendszerint át szokott menni a kaszinóba és ott töltötte az idejét 24—1 óráig.

A pénz a kérdéses fiókból minden alkalommal a 19 órai üzletzárás és a másnap reggeli üzletnyitás közé eső időben tűnt el, minden valószínűség szerint az alatt az idő alatt, amíg a kereskedő a kaszinóban tartózkodott. A kaszinó közelsége és amiatt, hogy a kaszinóban megforduló emberek ismerték a legjobban azt a szokását a kereskedőnek, hogy 19 h-tól 24—1 óráig a kaszinóból el nem mozdul, azt a feltevést érlelték meg az őrsparancsnokban, hogy a tolvajnak, a kaszinó vendégei között kell lennie. A helyzetet úgy ítélte meg, hogy nyílt nyomozást kezdeni nem volna célravezető, mert a pénznek nincsen szaga, egyik pengőt nem lehet a másiktól megkülönböztetni, tehát a bűnjel révén nehéz volna eljutni a tetteshez. Ezenfelül a kaszinóba csupa ügynevezett „jobb emberek“ jártak. Ez óvatosságra intette az őrsparancsnokot. A nyílt nyomozás, az eredménytelenség mellett, könnyen ártatlan személyek meghurcolásához vezetett volna. Az őrsparancsnok ezért arra határozta el magát, hogy az ügyet egyelőre bizalmasan kezeli és a tettesnek csapdát állít. A kereskedővel egy este pontosan megolvastatta az üzleti fiókban visszahagyott pénzt és azt egyenként egy nem feltűnő kereszttel megjelöltette. Ezután az őrsparancsnok igen ügyesen megszervezte a megjelölt pénzek esetleges felbukkanásának megfigyelését. A gyanuba vett kaszinótagok összességéből ugyanis életmódjuk, vagyoni helyzetük, egyéniségük figyelembevételével kirosztálta azokat, akik emberi számítás szerint nem jöhettek figyelembe. Négyen maradtak olyanok,

akik között az őrsparancsnok a tettest gyanította. Ezeknek azután B. egyénnel minden lépését szigorúan megfigyelte.

Másnap reggel a kereskedő megállapította, hogy 34 darab kereszttel megjelölt egy pengőből 21 darab, míg 2 darab kereszttel megjelölt 50 filléresből 1 darab hiányzik. A terv jól bevált. Az őrsparancsnok még aznap délelőtt folyamán hírt kapott a négy kirostált gyanúsítható kaszinótag egyike felől. Arról értesült ugyanis, hogy L. H. jó családból származó, iskolázott fiatalember, aki tagja volt a kaszinónak, aznap délelőtt az egyik vendéglőben 2 drb. kereszttel megjelölt egy pengőssel fizetett. Most már elérkezett a nyílt fellépés pillanata. Az őrsparancsnok L. H-t azonnal őrizetbe vette és kikérdezte. L. H. felháborodottan tiltakozott a gyanúsítás ellen, mire megmotozták. A nála levő pénzek közül 19 darab 1 pengős és 1 darab 50 filléres az előző este kereszttel megjelölt pénzek közül származott. Erre a lopások elkövetését beismerte, sőt előadta a lopásoknál használt tolvajkulcsot és az előző lopásokból származó 80 pengő 29 fillért is.

L. H. a lopásokat mindig akkor követte el, midőn látta, hogy a kereskedő a kaszinóban el van foglalva. Egy-egy lopás végrehajtása 4—5 percnyi időnél nem vett többet igénybe.

A leírthoz hasonló — úgynevezett folyamatos — lopások tetteseinek leleplezésére a csapdaállítás igen célravezető eszköz. Különösen házitolvajoknál, akik valamely pénztár pénzkészletét dézsmálgatják — igen célravezető a bűnjel megjelölése. Ez történhet az itt alkalmazott módon — vagy pedig színező porok alkalmazásával. Utóbbinál a pénzeket olyan vegyi hatású porokkal hintik be, amelyek annak a kezét, aki hozzájuk nyúl — megfestik. A kézről az elszíneződés csak napokon át történő szorgalmas mosakodás, súrolás útján távolítható el. Ha ilyenre szükség van, a nyomozó alosztályhoz kell fordulni. — Természetes, hogy a bűnjel — megjelölés csak akkor vezethet eredményre, ha a gyanúsított tettes, emberek bizonyos — ellenőrizhető — körében sejtethető (idegen tettes elmegy a pokolba és nem lehet ellenőrizni, hogy valahol máshol megjelölt pénzt adott-e ki, vagy pedig hogy a keze elszíneződött-e?).

Az őrsparancsnok itt helyesen ítélte meg a helyzetet, mikor az azonnali nyílt fellépést nem látta eredményt ígérőnek. A nyomozásnál is gondolni kell arra a régi jó közmondásra, hogy ajtóstól nem lehet a házba lépni. Ha az őrsparancsnok ennél az esetnél a nyomozást nyílt fellépéssel kezdi, a tolvaj szimatot kapván, cselekménye megismétlésétől óvakodott volna, már pedig enélkül kilétét megállapítani és tettességét bizonyítani teljesen lehetetlen lett volna.

Ez az eset egyben példát szolgáltat arra, a régi igazságra is, hogy „gyanún felül álló” személy nincsen. Különösen a nyomozás kezdetén nincsen. Azért, mert valaki jó családból származik és iskolázott, mert úgynevezett „úriember” még mindig lehet tolvaj is. Matuska Szilveszter jó családból származott, jó társadalmi állású, igen vallásos ember, tartalékos főhadnagy volt és üres óráiban mégis vonatok ellen elkövetett véres merénylettekkel foglalkozott. Ki gondolta volna ezt róla?

*

A következő esetet szintén Rácz József alhadnagy balatonkenesei őrsparancsnok küldte be.

1941. március 22-én a balatonkenesei őrsön feljelentést tettek, hogy egyik ottani kápolnában elhelyezett per-

selyt, amely állandóan lakattal be volt zárva, ismeretlen tettes régebbi idő óta megdézsmálja. A kár kb. 300 pengő.

Rácz József alhadnagy őrsparancsnok, az esetet a nyomozó alosztályparancsnokságnak bejelentette és polgári ruhás nyomozó kirendelését is kérte. A nyomozó alosztály azonban a rendkívüli viszonyokra való tekintettel, a nyomozóknak másirányú elfoglaltsága miatt, nem rendelt ki nyomozót s azt a parancsot adta az őrsnek, hogy B. egyének igénybevételével, az esetet saját embereivel derítse fel.

Az őrsparancsnok érintkezésbe lépett a kápolna lelkészével s azzal abban állapodott meg, hogy az esetről egyelőre senkinek említést nem tesznek, nyílt nyomozást sem folytat az őrs, hanem csak feltűnés nélkül puhatolnak, továbbá, hogy a gyakori telepüyeleti szolgálatok alkalmával a kápolna bejáratát figyelteni fogja. Ez a figyelés azonban eredményre nem vezetett. Ekkor az őrsparancsnok úgy határozott, hogy a további figyelést, szolgálaton kívül, éjjeli időben, a kápolnába küldött s ott elrejtőzött csendőr útján tovább folytatja. A figyellel Kenyeres Miklós őrmestert bízta meg, aki erre maga is szívesen vállalkozott.

Kenyeres Miklós őrmester a kápolnában elhelyezkedve, egymásután 5 éjjelen át figyelt, a tettes azonban éjjeli időben nem jelentkezett. Ekkor a perselybe tett egy, általa megjelölt, pénzdarabot abból a célból, hogy megtudja mikor tűnik el az a perselyből? Az éjjeli figyelést azonban tovább folytatta s megállapította, hogy a tettes nem éjjel, hanem nappal végzi a fosztogatását. Ezekután úgy határozott, hogy a figyelést most már nappal fogja végezni és e célból még a hajnali órákban bement a kápolnába s ott az oltár 2 m hosszú és 1 m széles üregében lefeküdvé elhelyezkedett. Az oltár-üreg egy terítővel volt betakarva. Ezen a szűk helyen, ahol megfordulni is alig lehetett, egész napon át, sokszor a szent mise alatt is, kenyér és víz mellett, naponta 12—16 órát rejtőzött és várta, hogy a tettes mikor jön. Ilyen helyzetben már egymásután 3 nap lesett a tettesre, amikor észlelte, hogy Mátrai Márta, oltár- és virág gondozónő, a perselyes állványról a virágokat levette és nézegette a perselyt, de mert kívülről mozgást hallott, a perselyt ismét visszavitette a helyére.

Kenyeres őrmester a következő napon ismét lestartott az említett helyen s ekkor újból megfigyelhette, hogy Mátrai Márta a mise után a kápolnában megjelent és a perselyt nézegette, majd annak szándékosan nyitva hagyott ajtaját is kinyitotta, de abból nem vett ki semmit, nyilván azért, mert az akkor csak filléreket tartalmazott. A perselyt vizsgálódás után ismét a helyére tette. Ezekután Kenyeres őrmester már biztos volt afelől, hogy a persely fosztogatója csakis Mátrai Márta lehet, mégsem rontott neki, mert tárgyi bizonyíték nem állt rendelkezésére. Meg akarta várni, amíg pénzt is vesz ki a perselyből, hogy a cselekményt le ne tagadhassa.

Kenyeres őrmester után a további lestartást az őrsre beosztott Soós Péter próbacsendőr folytatta. Több napi folytatólagos les után végre május 9-én 14 és 15 óra között Mátrai Márta ismét megjelent a kápolnában, maga mögött a kápolna ajtaját kulccsal bezárta, a perselycs állványhoz lépett, a virágokat levette, majd a perselyt, állványostól együtt, az oltár elé vitte. Soós Péter próbacsendőrhöz olyan közel volt, hogy az a tettest fekvő helyzetéből kinyújtott karral elérte volna. Mátrai Márta az oltár elé vitt perselyt, ott állványostól együtt felfordította, míg ő

aláfeküdt a perselynek és a nála volt kötőtűhöz hasonló dróttal a persely nyílásán át egy darab 50 filléres pénzdarabot kipiszkált és azt a zsebébe tette. Erre a lestartó Soós Péter próbacsendőr rejtekhelyéről előugrott, Mátrai Mártát elfogta, tőle a bűnjelt képező 50 filléres pénzdarabot őrizetbe vette, majd őt a kápolna ajtójához vezette, ahol a telepi személyzetet magához hívta, hogy a tettes elfogásának szemtanúi is legyenek.

A tettes itten csakis helybeli, a helyszínnel ismerős és a kápolnába gyakran bejáró egyén lehetett, mert a dézmálás hosszabb időn át történt s olyan módon, hogy a perselyen soha feszítési nyomok nem maradtak vissza.

Hosszabb megfigyelés volt tehát szükséges, mert az illető a fosztogatást nem állandóan, hanem csak időnkint végezte, akkor, amikor gondolta, hogy a perselyben már több pénz gyűlt össze.

Az őrsparancsnok részéről tehát helyes volt az az elhatározás, hogy a nyílt nyomozás helyett, amely aligha járt volna eredménnyel, a feltűnés nélküli puhatolás, les, vagy figyelés útján akart eredményt elérni.

A nyomozó csendőr egyik elengedhetetlen kelléke a kitartás. A kitartást a sikerbe vetett biztos hit és ebből fakadó erős akarati eredményezi. Hiábavaló a legkiválóbb tudás, szakképzettség, a legfinomabb agymunkával kiokoskodott nyomozási terv, ha ahhoz nem járul a szilárd kitartás, mert a legtöbb esetben csak ez hozhatja meg a kívánt eredményt. A nyomozó csendőrben kell valami — a vadászéhoz hasonló — szenvedélynek lenni, amely őt minden viszontagságot, kényelmetlenséget szívesen vállalva — hajtórügöként ösztönzi. Az ilyen csendőr sem lelki, sem testi teljesítményektől nem riad vissza és következetesen tör a kitűzött cél: a siker felé.

Kenyeres őrmesterből és Soós próbacsendőrből nem hiányzott ez a „nyomozószendvény” — több napon át teljesített kitartó figyelmünkajuk — mint lelki és testi teljesítmény egyaránt elismerésre méltó. Ezért minden dicséretet megérdemelnek. Mindketten becsületet szereztek a csendőr névnek. A veszprémi püspök és a balatonkenesei plébános az őrshez intézett meleghangú köszönő levélben fejezték ki elismerésüket.

*

Szegő Miklós tiszthelyettes, dunaszerdahelyi szakasparancsnok küldötte be az alábbi esetet:

Egy dunaszerdahelyi zsidó fűszerkereskedő üzletébe 1939 január 5-ére virradó éjjel ismeretlen tettes betört. A betörő az üzletnek udvar felőli ajtajáról leverte a lakatot és az üzletből 120 pengő értékű különböző fűszerárut lopott el. Magával vitte a betörő a levett lakatot is. A fűszerkereskedés egy udvarra nyílt egy körcsmával, amelyben éjjel-nappal számos ember fordult meg, tehát az udvaron nem lehetett semmiféle nyomot felkutatni. Az őrs a nyomozást 5—10-ig folytatta, de eredményt nem ért el, gyanúsítható személyre nem sikerült szert tennie.

Január 11-én Szegő Miklós tiszthelyettes szakasparancsnok vette az ügyet a kezébe és pótnyomozáshoz fogott. A nyomozó járőrök eddigi megállapításai negatív természetűek lévén, nem nyújtottak alapot a pótnyomozáshoz, így ahhoz Szegő tiszthelyettes valami új kiindulópontot keresett. Ehhez a sértett újabb, részletes kikérdezése révén vélt hozzájutni. Részletesen kikérdezte a sértettet, hogy kik, mióta szoktak nála

vásárolni, rendszeresen fizetnek-e, nincs-e ezekre valami egyéb észrevétele? Nem gyanakszik-e közülük valakire?

A sértett hosszas gondolkodás után kijelentette, hogy nincs olyan rendkívüli megfigyelése, amelynek a nyomozás hasznát vehetné. Csak hosszas, újabb faggatás után említette meg, hogy van egy régi, Mák József nevű, dohánytermelő munkás majori lakos vevője, aki évek óta minden hónapban nála szerzi be a fűszerszükségletét Mák január 10-én vásárolta meg nála az e havi szükségletét, de ez alkalommal paprikát nem vásárolt, holott minden hónapban 1/2—1 kg paprikát szokott venni nála. Érdeklődésére Mák elmondta, hogy azért nem vásárol nála most paprikát, mert előző nap egy kisudvarnoki embertől vett egy kilónyt.

A szakasparancsnok átnézte a jegyzeteit. Ezekből megállapította, hogy a betörés alkalmával az üzletből pontosan 1 kg paprikát loptak el. A betörőt a szakasparancsnok most már Mák, de még inkább az eddig ismeretlen paprikaárúsító kisudvarnoki ember személyében gyanította. Bevonult a laktanyába és egy lovas járőrt vezényeltetett ki szolgálatba azzal a feladattal, hogy kérdezze ki Mák Józsefet, azután kutassa fel az ismeretlen kisudvarnoki embert.

A járőr még aznap délután bevonult és magával hozta megbilincselve Hudák István kisudvarnoki lakost egy zsákyi bűnjellel egyetemben. A gyanúsított a betörés lopás elkövetését beismerte. A bűnjelek előkerültek, köztük a lakat és a lakat feltöréshez használt vaskapocs is. További lopásai derültek ki a nyomozás során, amelyeket mind zsidók sérelmére követett el, úgy okoskodva, hogy azok nem mernek feljelentést tenni. Kiderült végül, hogy Hudák a cseh uralom alatt lopások miatt tízszer volt büntetve.

Ennek a nyomozásnak sorsa a sértett részletes és szakszerű kikérdezésén múlott. Hiba volna a sértettet csupán beszélni hagyni és egyszerűen tudomásul venni azt, amit mond. A tapasztalat szerint minden sértett többé-kevésbé sokat beszél, de rendszerint éppen azokat a körülményeket nem említi meg, amelyek a nyomozásnak kiinduló pontjául szolgálhatnának. Ez érthető is. A sértett rendszerint nem szakember, tehát nem ismerheti sem egyes jelenségeknek, körülményeknek a bűnügytani jelentőségét, sem az összefüggéseket, még kevésbé a nyomozási lehetőségeket, amelyek ezekhez kapcsolódnak. Ezeket figyelembe véve, szabály az, hogy a sértettet mindig a legalaposabban és legrészletesebben kell kikérdezni. A kikérdezőnek kell őt megfelelő kérdéseivel a lehetőségekre és összefüggésekre rávezetni. Az ilyen kérdéseket a mindenkori szóban forgó eset körülményei és sajátosságai, nemkülönben a nyomozó csendőr bűnügytani szaktudása és gyakorlati tapasztalatai határozzák meg.

Különleges helyzetű Magyarország emberföldrajzi szempontból. A keleti szláv, az északnyugati germán és a déli román néptengerek érintkezési övében fekszik, de maga szigetelő szerepű, mert egyikéhez sem tartozik. Ajmeneti helyzeténél fogva azonban minden szempontból közvetítő és kapcsolópontja lett a környező tájaknak és a körülötte élő északkeleti, délkeleti, déli és nyugati népeknek és emberfajpusoknak, amelyek éppen a Magyar medence által vannak egymástól a legélesebben elhatárolva mind kultúrális, mind pedig emberföldrajzi szempontból.

BAJTÁRSAINK FELVÉTELEI

Reviczky alezredes.

Szathmáry K. t. dgy.

Az ungvári Iskolánál...

vitéz Sarkadi őrn.

Az őrskörlet egy részlete.

dr. Vámosi fhdgy.

A makói iskola.

Seres cső.

Tokóch A. szds

Térkép olvasás. dr. vitéz Kovács I. szds.

dr. vitéz Kovács I. szds

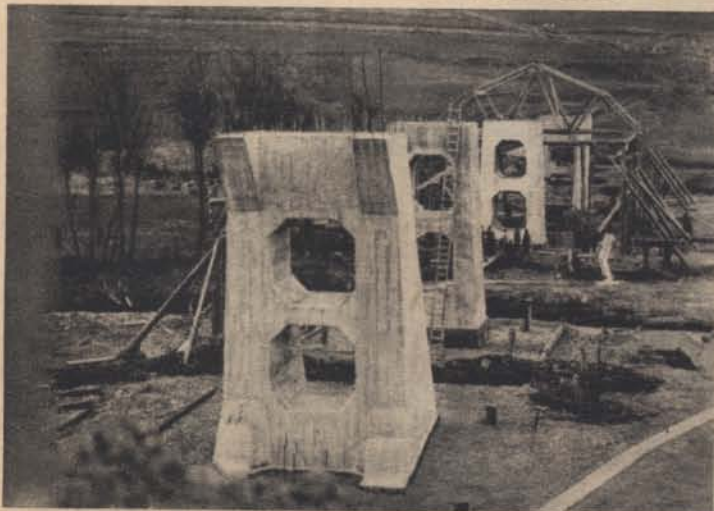

Egy kis magánügy. . .

dr. Vámosi hídgy.

A szeretfalva-dédai vasútvonal építkezései.

Párkányi I. őrm.

dr. Gönczi hídgy.

dr. Gönczi hdgy.

dr. Csellár szds.

← Biztonsági ór
lövészetnél.

→ Ártatlan
apróságok.

Kovács Ignác szds.

dr. Gönczi hdgy.

Reviczky alezr.

Hegyl bajtársaink.

Lengyel I. 6sm.

Jég, jég...

dr. vitéz Kovács szds.

Gyújtópalack.

Sosfiók.

Bagoly I. 1111s

Vízič. sűnk hajói.

Virág tthts.

A víziórs legénysége.

Egyik szobrász bajtársunk.

Bálint tthts.

Vén vándorok.

dr. Góczai hdgy.

Lövészetén.

Gyulai alezr.

vitéz Sarkadi őrn.

Az ungvári iskola énekkara.

Keserves terep...

dr. Vámosi hódgy.

Bajtársaink Oroszországban.

Tamási J. hódgy.

Átadom

a főszerkesztői munkakört, annak örömeit és gondjait nemcsak szolgálati viszonyaim miatt, hanem azért is, mert elérkezett az idő, hogy mások is részesei legyenek annak a kitüntetésnek, amit a Csendőrségi Lapok szerkesztése jelent.

Négy évig voltam főszerkesztője a lapnak. Hitvallásom volt: segítséget nyújtani a szolgálatban és az életben, tehát megmaradni annak, ami a Csendőrségi Lapok eddig is volt: a legjobb szaklapnak és a legőszintébb bajtársnak. Különösen fontos volt ez azóta, hogy a csendőrség minden egyes tagja a maga saját Csendőrségi Lapját olvassa, az most már mindenkiel mindig együtt van s ezzel még szorosabbá vált az a viszony, ami a Csendőrségi Lapok és olvasói között eddig megvolt.

Ezt a célt megvalósítani olyan kiváló és állandó munkatársak segítettek, mint **Pinczés Zoltán** ezredes úr, **Olchváry-Mitovius Attila** ezredes úr, **Mohácsy Lajos** alezredes úr, aztán **Benedek Mihály** alezredes úr és végül a tiszti és legénységi bajtársak százai.

Így öröm volt eleget tenni feladatomnak.

Köszönöm — itt is — a segítségüket. Őket illetik az elismerések, amiket a Csendőrségi Lapok kaptak és kapnak.

De öröm volt a szerkesztés munkája másért is.

Amikor átvettem ezt a munkakört, a felvidéki területek egy részén — 20 év után — akkor már ismét mi portyáztunk. A következő év tavaszán újabb őrskörletekkel szaporodtunk az északkeleti Kárpátok alján, aztán a könnyesboldog erdélyi hegyek és völgyek köszöntötték újra a magyar csendőrt és a következő évben meg a bácskai széles határookra települtek vissza a régi őrsök! Én lehettem az a szerencsés, aki az ősi földek e részeinek visszatértéről írhattam, aki bajtársaim dicsőségét és örömeit a magam érzéseivel együtt sorokba, hasábokba róhattam a Csendőrségi Lapokban. A szakképzés, a katonai és az általános ismeretek nyújtása mellett tehát krónikása is lehettem az új

magyar történelemnek és a testület naggyálevésének is.

Ilyen örömök mellett gondjaimat észre se vettem.

Legnagyobb örömöm azonban akkor volt amikor a Csendőrségi Lapok eddigi évfolyamaiból a legkiválóbb cikkeket — összegyűjtve — kiadhattam a Csendőrségi Lapok könyvtára köteteteiben s ezáltal átadhattam a testület fiataljainak kiváló szerkesztő-elődeim és munkatársaik alkotásainak egy részét.

Hiszem, hogy ez helyes volt és hogy ezek a kötetek meg fognak sokasodni.

Most, amikor felállok a szerkesztői asztaltól, végignézem négy év munkáját: négy év lapjait, oldalait, képeit, cikkeit. Szívemben és szememben szeretet, mint apának a gyermekei felé. Szerkesztő másként nem is távozhat munkája színteréről. Ez azonban nem búcsúzás. Nem, mert aki búcsúzik, az válásra gondol, már pedig én nem válok el a Csendőrségi Lapoktól.

Szerény munkatársa szeretnék maradni.

Beöthy alezredes

AZ ÉDESANYA.

Sok-sok édesanya csúf kis öreg néni,
kire az emberek rá se szoktak nézni...
Fakó fény a szemén, szarkaláb az arcon...
Mégis a világon ő a legszebb asszony!

Sok-sok édesanya imádja a fillért,
még egy tűt is felvesz, jó szót sem ad ingyért.
Öreg lelke úgy kap a legkisebb hasznon...
Mégis a világon ő a legjobb asszony!

Sok-sok édesanya tövises, házsártos,
Csapkod, kötölőzik, — tudja falu, város, —
Azt hinnéd: egy bomba, mérgeggázzal telve...
Pedig galambénál szelidebb a lelke!

Nincs rossz édesanya, nincs csúf, komisz, mérges,
csak szép van, csak finom, csak aranyos, édes!
Fogalom, mely túlnő a rút földi harcon,
Isten fehér álma. Az egyetlen asszony!

agyagfalvi Hegyi István.

EMCÉKEZZÜNK!

Szöke János I. oszt. őrmester, a nagysajói őrs parancsnoka, a román nemzetőreggel Szamosújvárot vívott harcban 1918 december 16-án elesett.

Szappanos Károly újverbázi őrsbeli csendőr, szerb partizánokkal vívott harcokban, 1941. december 17-én elesett.

Sándor József hadnagy, a csíkszeredai szakasz parancsnoka, az oroszokkal Tarnóvnál vívott harcban, 1914 december 18-án Podgoruki mellett elesett.

Kovács Lajos budapesti kerületbeli, a képviselőházi őrséghez vezényelt csendőr címz. őrmester a 4. Isonzó-csatában 1915 december 12-én kapott sebesülésében 1915 december 18-án meghalt.

Bazsika Pál valkói őrsbeli csendőr, mint a szolyvai őrs felderítő járőrének parancsnoka, nagy orosz túlerővel vívott harcban 1914 december 19-én Zányka és Almamező között többszörös sebesülés után elesett.

Zauberer Jeremiás őrsvezető címz. őrmestert, a petrovai őrs parancsnokát, 1906 december 22-én Petrovabisztra közelében postafedezeti szolgálatban rablók megölték.

Kosztea Kandid zajzoni őrsbeli csendőr, címz. őrmester az oroszokkal vívott harcban 1914 december 22-én Fenyesevölgynél elesett.

Krämer Miklós vajszlói őrsbeli főtörzsőrmestert a torjanci határban jugoszláv pénzügyőrök a határon átvívták, elfogták és 1922 december 23-án agyonlőtték.

Ürögi György nádudvari őrsbeli alőrmmester szerb komitácsi bandával vívott harcban 1917 december 24-én Ivanjica mellett elesett.

Pavcsó János trsztenai őrsbeli csendőr az oroszokkal vívott harcban 1914 december 25-én Bochniánál elesett.

Békési Sándor csornai őrsbeli csendőrt egy éjjeli csendháborító, akivel szemben szolgáltilag fellépett, 1925 december 25-én Csornán megölte.

Péter András ny. őrsvezető, volt felsőlapugyi őrsparancsnok, mint a csendőrséghez beosztott népfelkelő és **Simon Benjámín** dévai szárnybeli csendőr a románokkal 1916 december 26-án vívott ütközetben Csehirleanka mellett elesett.

Fodor István 2. oszt. őrmestert, a jászárokszállási őrs parancsnokát, garázdálkodó katonák megfélemezése közben az egyik katona 1918 december 26-án hátulról agyonlőtte.

Varga Márton címz. őrsvezetőt, a kanaki őrs parancsnokát, fegyveres gonosztevők 1905 december 23-án megölték. 1905 december 27-én Nagybecskerekén meghalt.

Derecskey Simon őrsvezető, címz. őrmester, a tolcsvai őrs parancsnoka, nyomozó szolgálatban erdei

vasút kisiklása következtében 1910 december 27-én Háromhuta határában meghalt.

Nagy Ferenc hajdunánási őrsbeli alőrmmester Romániában szenvedett sebesülése folytán 1917 december 27-én Turnu-Severinben meghalt.

Susik Géza galgóci őrsbeli alőrmmester, mint przemysli hadifogoly, három sikertelen szökési kísérlete után, a penzai fogolytáborban 1917-ben meghalt.

Stadler Ferenc zászlós, nagyszöllősi szakaszparancsnok, az oroszokkal Krosno körül vívott harcokban 1914 decemberében eltűnt.

A szeretfalva—dédai

vasútvonal december elején nyílt meg másfél évi hatalmas — és gyönyörű — munka után. Az élet új folyosója torkollik a 48 kilométeres vonallal a sokat nélkülözö székelyföld felé. Hálát adunk az Istennek, hogy megsegítette a magyar alkotó, építő erőt és ennek eredményeképpen közelebb került ez a drága országdarab a többihez.

A tudósítások e hatalmas munkáról számadatok tömegét mutatják az olvasók elé: 47.000 vagon betonkavics... 5600 vagon homok... 18.000 vagon zúzott kavics... 600 vagon talpfa... 141.000 tiztonnás vasúti vagon kellett a szállításra... és 27.000 munkás dolgozott ott, akiknek ételmezésére 3.500.000 darab két kilogrammos kenyér, 21.000 sertés szalonája, stb. stb. kellett!

Engedtetsek meg nekünk, hogy amikor az első vonatok végigszaladnak az új síneken, mi is tisztelgünk a mozdonyoknak, kocsiknak és az utasoknak, — mert az építésnél mi is ott voltunk. Vigyáztunk, hogy a 27.000 munkás között a legkevesebb egyéni és közösségi baj legyen, hogy megérkezék hozzájuk — minél biztosabban —, a kenyér, a kő, a kavics és minden egyéb, mert tudtuk, mint mindig, hogy alkotás, élet csak ott fakad, ahol rend van és azt meg csak mi tudjuk, hogy ilyen nagy tömegben mit jelent rendet tartani!

Engedtetsek meg nekünk, hogy a jól végzett munka mosolyával ott álljunk mi is, valahol az új sínek távolában és köszöntsük a magyar teremtő erő gyönyörű alkotását — és köszöntsük teljes elismeréssel a szeretfalvai, dédai, nagysajói, bilaki, monorfalvai és disznajói különítményeink, valamint a marosvásárhelyi nyomozó alosztály legénységét, akik szintén hatalmas számadatokat tudnának mondani arról a másféléves munkáról, amit ők végeztek...

Minden országhatárnak állami életre alkalmas területet kell körülzárnia és az államalakulás nem magánügye valamely fajnak, vagy etnográfiai csoportnak, hanem közügye Európának, mert életképtelen új államokban és életképességüktől megfosztott régi államokban keletkező feszültségek okozzák a háborús összeütközések veszélyét.

A népek önrendelkezési jogával nincs ellentétben, ha két, vagy több fajilag teljesen eltérő népcsoport, józan belátástól vezettetve, szabad akaratból sorsközösséget vállal és államéletre egyesül ugyanazon politikai határokkal megvonnt területen belül.

KÖNYVISMERTETÉS

Vitéz Faragho Gábor: **Szovjetország.** Szerzője a m. kir. csendőrség felügyelője, aki moszkvai követsegünk katonai attacheja volt. Közvetlen tapasztalatok adják e könyv anyagát, határozott, tiszta és teljes kép a szovjetbirodalomról, törekvéseiről, vezetőiről. A könyv a legizgalmasabb olvasmányok egyike; a csendőrnek, aki szolgálata körében a Szovjetországból vezetett kommunista törekvések elleni harc első vonalában küzd és aki arra is hivatott, hogy erre a harcra minél többek figyelmét felhívja és résztvételét biztosítsa, olvassa el ezt a könyvet. Nem is bocsátkozunk a könyv részleteinek ismertetésébe, megközelítőleg sem adhatjuk annak tartalmáról azt a képet, amit szeretnénk, ha minden bajtárs látna. Előttünk, de a legtöbb halandó előtt is ismeretlen világ az, ahová ez a könyv, ez a nagyszabású, izgalmas film elviszi az olvasót, akinek mindig megmarad emlékében, amit látott... (Megrendelhető a Stádium R. T.-nál, Budapest, Rózsa-u. 111.)

Péthy Kálmán: **Érik a győzelem.** Számvetés, szigorú számvetés a háborúról ez a könyv, amelyből — mint végső következtetés — sugárzik a győzelembe vetett hit. Megmutatja erőinket és az ellenségek tudását, képességeit, nem nagyít és nem kisebbít s ebben az egyik értéke. Átfogó vázlat mindarról, ami történt s arról, hogy miért kellett úgy történnie és végül világos megmutatása annak: milyen veszély vette körül a nemzeti és krisztusi felfogást valló nemzetek sorát az évek során, miért harcol tehát most a magyarság is.

Kémekek, orgyilkosok, összeesküvők a szerb politikában. Tamásy György fordítása németből. Ismertetjük ennek a könyvnek a megjelenését, mert arról a világról, amely a Balkánon kialakult s ahol a régi világháború magva volt elvetve, ez a könyv jó képet ad. A címben benne van mindaz, ami a magyar gondolkodástól idegen... érdemes beletekinteni e könyv révén idegen eszmék, tervek és tettek emberei közé...

(A két utóbbi könyvet a Centrum kiadóvállalat R. T., Budapest, VIII., Gyulai Pál-u. adta ki. Előbbi ára 1 P 80 f, utóbbi 3 P 40 f.)

Szalay László dr.: **Öreg Szuhay.** Hol is hallottunk az öreg Szuhayról? Emlékezzünk... a *Csendőrségi Lapok* elbeszélés rovatában sokszor találkoztunk a bölcs, tréfás, okos, hűséges Szuhayval, aki a csendőr világában, a tanyák és búzatengerek világában él és küzd a földdel, a természettel, jószággal, a legtöbbet azonban emberekkel. De túljár mindenki eszén és a szerző a maga ragyogó stílusával olyan képet fest az öregről, meg arról a világról, amely hozzánk ennyire közel áll, hogy az ember nem bírja letenni a könyvet... Olvassák el bajtársaink, őszintén ajánljuk. Öreg Szuhaynak, azazhogy a szerzőnek, mint a *Csendőrségi Lapok* régi munkatársának itt szorítjuk meg a kezét, hogy mert ilyen szép könyvhöz juttatott bennünket. (Pantheon kiadása, Budapest.)

Honnan származik ez a kifejezés: ...Körmére ég?

*

A középkorban a sötét hajnalokon zsolozsmás szerzetesek gyertyadarabkákat ragasztottak a hüvelykujjuk körmére, hogy az imakönyvükbe láthassanak. Persze vigyázniok kellett, hogy „körmükre ne égjen“ a gyertya. Ez a közhasználatban ma azt jelenti: aki húzza-halasztja valaminek az elintézését, annak a dolog körmére ég — az pedig baj!...

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Egy öreg betörő mesélte...

Írta: **IGNÉCZI KÁROLY** tiszthelyettes (Ungvár).

A közelmúltban egy nyomozás alkalmával találkoztam Pleskó Géza öreg betörővel, kiről itt akarok egyet-mást megörökíteni. Remélem, ezért nem haragszik meg a jó öreg Pleskó, aki olyan büszkén mesélte az élete történetét egy „Levente“ szívében, mintha vörös hadvezér lenne és Sztalinnak tenne jelentést a németek aratott győzelméről és Berlin elfoglalásáról...

Most nem sok bűne volt az öreg Pleskónak, csak 1942 április havában Szeklencén egy betöréssel párosult kasszafúrás, 6000 P értékben és 1941 november havában Huszton egy másik betöréssel párosult kasszafúrás, érték nélkül. Neki csekélység az egész, mert életében már vagy 60—70 kasszát fűrt meg és ezért 12 esetben összesen kb. 25—26 esztendőre volt büntetve. Pleskó még nem is olyan öreg, mert 1884 november 18-án látta meg a napot, Császlócon. Értelmes ember, magyarul, ruszinul, szlovákul és németül beszél. Ismeri Nagy-Magyarországon az összes — számba jöhető — fegyházakat, mert ült a Csillagban, Ilván, Vácon és a cseh uralom alatt, mint fogoly, Prágát is bejárta.

Érdekelt az öreg élete, ezért megkérdeztem, hogy hogyan lett betörő. Ő beszélt!

— Nagy sora van annak, kérem! Régen volt! Még az 1904-es években, amikor az apám elhalt, anyám másodszor is férjhez ment. Mostoha apám iszákos, verekedő természetű ember volt. Keresetét elitta, nőket tartott a feleségén kívül. Ebben az időben az anyám sokat sírt. Enni nem volt mit, pedig az apám kovács volt egy uradalomban, hol jó bért kapott. A mostoha apám nemcsak az anyámat, hanem engem is vert, pedig már akkor legénysorban voltam. Mivel a mostohaapámmal nem egyeztem, azzal verekedni nem akartam, elszegődtem egy falusi kováchoz tanulónak, a szomszéd községbe. Itt sem volt mit enni, pedig a hasamat igen szerettem. Egy kis almát, szilvát, burgonyát, tyúkot, kenyeret és szalonját loptam és így eldegéltünk a kovács családjával együtt. A kovács is ugyanezt csinálta. Egykor kovács azt mondta, hogy ezek a kisebb lopások nem érnek semmit, mert amit az ember egyszer lop, azt aznap meg is eszi. Csináljunk nagyobb dolgot, mondta ő. Majd közölte tervét; a harmadik községben van egy uradalom, s ott az irodában egy kisebb kassza pénzzel, azt „célozta ki“. Egyik este a kovács egy kalapácsot és egy hidegvágót magához vett, majd elmentünk a helyszínre. Nem kellett sokat dolgozni, csak az ablakot betörni és máris bent voltunk az irodában. A közelben senki sem tartózkodott, így zavartalanul lehetett kalapácsolni. A kovács értett is a vasakhoz, mert így 23 órától 4 óráig sikerült neki a kasszán rést ütni. Volt benne pénz elég... Ezután nem kellett almát és tyúkot lopni, jutott ruhára és húsrá is. A pénzen megosztottunk és elváltunk, mert én önállósítani akartam magamat. A könnyű pénz azonban vesztemet okozta, mert ittam, kártyáztam s a pénzt a nőkre költöttem. Rövidesen elfogtak a csendőrök és a Csillagba kerültem. Volt ekkor már több lényegtelen lopásom is toldaléknak, így jó pár mázsát kaptam (1 mázsa = 1 év). A Csillagban mindenki felfelé nézett rám, mert egy kasszafűró: főúr a betörők között. Büsz-

keség töltött el, hogy nem mindenféle haszontalan tyúk-, alma-, burgonyalopás miatt ülök.

A börtön a betörők főiskolája. Itt megismerkedtem egy öreg kasszafúróval, ki tőlem a módszerünk felől kérdezősködött. Mikor elmondtam a vágós és kalapácsos módszert, nevetett és azt mondta, hogy „kezdő”-vel nem áll szóba. Bosszantott a dolog! Addig forogtam az öreg körül, amíg sikerült belőle az ő módszerét kihúzni. Nem is volt olyan nagyszerű, mégis jobb, mint a miénk. Semmi az egész, csak annyiból áll, hogy egy 5 cm széles, 50–60 cm hosszú lapos acélt kell keríteni, egyik végét kihegyezni, a másik végét pedig kb. 5 cm-re álló alakúra vágni és megedzeni. A vas hegyes végével a páncélszekerény kulcsrózsáit le kell törni és a rózsák alatt levő pengő nagyságú lyukon a vágást megkezdeni. (Rózsanyitás.) Ha a rés ki van vágva, a zárat pillanat alatt le lehet szerezni és nyitva a kassza. Az egész munka csak egy óra időbe kerül. Milyen egyszerű, s nekem mégis álomnak tűnt fel, de... azonnal elhatároztam a módszerváltoztatást. Már láttam is szememmel azt a zsiros mackót (páncélszekerény), amit kiszabadulásom után meg fogok dolgozni. A börtönben megtudtam azt is, hogy bolond mackós az, aki úgy megy mackóra, hogy előzőleg drótot nem kap (drótadás = a helyzettel ismerős kinézi a kassza elhelyezését és lehetőleg megállapítja, hogy mennyi pénz van a kasszában). Drót nélkül megvan a nagy tűz (nyomozás és körözés megindítása) és guba nincs (guba = pénz).

Kiszabadulásom után pénz, munkaalkalom, ruha és hozzám tartozó nélkül álltam a világban. Így nem tudtam mihez kezdeni és merre menni, mint az országutat járva, egy tarisznyát, kabátot, kenyeret, pokrócot, mi egymást loptam és csavarogtam. Igen sok „Csillagbeli” emberrel találkoztam, de azok nem tudtak megfelelő drótot adni. Majd mégis akadt egy ismerősöm, aki megfelelő részesedés ellenében jó drótot adott és társat kerített. A helyszínt megvizsgáltuk és jónak találtuk. Nem volt más hátra, mint a szerszám elkészítése és a betörés. Ez igen jól sikerült is, s a mackóban igen sok rongy volt (1 rongy = 1000 P). A társammal és a drótadóval megosztottunk és elhatároztuk, hogy a nagy tűz mellől kimegyünk Lengyelországba. De a pénz itt fogyott el, még pedig hamar, újabb drót pedig nem volt. Élni azonban csak kell, mert az élet szép. Drót nélkül betörtünk az egyik bazáros üzletbe, de nem is volt ott guba semmi. Egy kis bazárárut megunkkal vittünk és azt a városban árultam. Árulás közben egy osztrák zsandár elfogott és a laktanyára kísért. Hazudni már a börtönben megtanították és így a zsandárnak azt mondtam, hogy én nem loptam az árut, hanem vettem egy embertől, akit nem ismerek. A zsandár nem hitt nekem, mert a laktanyába kísért. Itt nappal a zárt kapukon belül egy hétig fát vágtam és udvart söpörtem. Éjjel a fogdába zártak. Enni volt mit, de azért mint vendég, nem éreztem jól magam. Egy fejszét nappal a fogdába dugtam és azzal éjjel a fogda vasrácsát kifeszítettem, majd pedig a laktanyától elköszönve, Magyarországra jöttem.

Ismét az apró lopások és az országúton való csavargás következett. Majd egy újabb kasszafúrás és — börtön. Kiszabadulásom után elhatároztam, hogy egy mackót még megoldozok és aztán új életet kezdek. A mackó sikerült is és volt guba bőven. Megyek Amerikába — gondoltam, de útlevéért nem mertem folyamodni, mert akkor elfogtak volna. Egy kivándorló csoportba állottam és jegy nélkül azokkal utaztam. A kalauz nem sokat törődött velünk, mert marhakocsiban

utaztunk. Egy-két kivándorlóval kevesebb, több... abban az időben nem számított. Mindennek van azonban akadálya, így az én kivándorlásomnak is volt.

Bécsben az orvosi vizsga jött. Gondoltam, hogy itt baj lesz, ezért a vizsga előtt egy pohár sörrel megvendégeltem az egyik kivándorlót, aki már három esztendőn járt Amerikában útlevél nélkül. Adott is tanácsot bőven. Ezután már könnyen ment a dolog. Egy nagyteremben álltak a kivándorlók a vizsgálat alatt és innen mentek be az orvoshoz egy kisterembe. A megvizsgáltak külön csoportban álltak és mindenik csoportot rendőrök őrizték. Amikor már a két csoport egyenlő nagyságú volt, én a megvizsgálandó csoportból egy óvatlan pillanatban beálltam a megvizsgált csoportba. Innen már őrizet alatt mentünk Triesztbe. Itt a másik akadály jött, mert a hajóra való felszállásakor mindenkinek megnézték a hajójegyet. Nekem természetesen ez sem volt. Ismét sör és tanács az öreg kivándorlótól. Ezután igen könnyen ment itt is minden. Kiválasztottam egy hattagú kivándorló családot és azok után mentem. Amikor ezek átmentek a hajóhídon, én is utánuk szaladtam. Ekkor a jegyvizsgáló kérdezte, hogy hova megyek. Én érthetetlen nyelven beszéltem és mutattam, hogy azok közül való vagyok. A vizsgáló ekkor azt mondta, hogy miért tatom a számat, majd aljelen rúgott, én elestem, illetve beestem a hajóra. Most már itt volnék, gondoltam, de nincs kabin és nincs enni-ivó. Vagy két napig éhen-szomjan járkáltam a hajón és a ládák között aludtam. Nem törődtek már itt velem, de nem mertem mondani, hogy potyautas vagyok. A hajón való bolyongásomban a gépházba mentem. Itt az egyik fűtő úszónadrágban lapátolta a szenet, mert igen melege volt. A fűtőt megkértem, hogy engedje meg, hogy segítek neki. A fűtő kapott az ajánlatomon és megkérdezte, hogy miért van ez a nagylelkűség. Én elmondtam neki, hogy kevés nekem a koszt, amit adnak és szívesen segítek neki egy kis enni-ivóért. A fűtővel megegyeztem és szorgalmasan lapátoltam a szenet Amerikáig. Itt ismét baj volt, mert orvosi vizsga jött. Természetesen én nem mentem az utasok közé, hanem megvártam az utasok távozását. Ezután kormos ruhában, mint fűtő elhagytam a hajót.

Milyen öröm fogott el a parton. Amerika, a nagy lehetőségek hazája, de sokat hallottam róla a Csillagban! De sokat beszéltek rólad és zsiros mackóidról!.. Ekkor már dollármilliomosnak éreztem magam. De nem ez volt a valóság, amire hamarosan rájöttem. Magyar pénzem volt, de ezért nem vehettem semmit, mert féltem, hogy itt is köröznek és elfognak. Munkaalkalom, ismerős, enni-ivó, szállás hamarosan ismeretlen fogalom lett előttem. Itt nem mertem lopni, mert a Csillagban azt is beszélték, hogy Amerikában hamar villamos-székebe ületik az embert. Vissza! Hazá! Magyarországra, gondoltam. Vissza is jöttem azon az úton, ahogyan kimentem, mert csak vágyik haza az ember szülőföldjére, még ha körözik is...

Magyarországon nyomor, nélkülözés, csavargás, fagyoskodás, szalmakazlak alatt alvás, betörés és megint börtön. Mentem a lejtőn lefelé kérem, mert ki ad egy megrögzött betörőnek munkát, ki meri azt tisztátalan ruházatában a házába fogadni és vele egy levegőt szívni. A börtönviselt embertől mindenki irtózik, pedig jóakarattal sokat lehetne megjavítani.

A sok megfúrt kassza egyike igen sok gubát adott. A mackó kinyitása után a szalaggal átkötött papírrongyokat nem tudtam hova rakni. A nadrágom szára, zsebeim, ingem dereka mind tele lett pénzzel. Ekkor elha-

tároztam, hogy ha már az Isten ennyi sok pénzt adott, az anyám sírjára síremléket állíttatok. Első utam anyám sírjához vezetett és itt imádkoztam anyámért, apámért és az elrontott életemért. Egy kőfaragómesternek megbízást adtam a síremlék felállítására. A síremlék ma is áll a nagykaposi temetőben Rajta „Édesanyám emlékére! Hü fiad, Géza”. Az anyám sírjánál sirtam és elgondoltam, hogy mennyivel másként lett volna, ha apám nem hal el korán és anyám másodszor nem megy jerjhez. A sok és lopott pénz nem minden, nem boldogítja az embert. A könnyen jött pénz, könnyen is megyen. Így jártam én is az utóbbi pénzzel. Csavargásomban Husztra mentem. Itt bevetődtem egy zsidó kocsmájába. A kocsmáros látta, hogy mennyi pénz van nálam és egy barátságos kártyapartira hívott meg italozás közben. A csábításnak engedtem, mert a zsidó szépen hívott és kis alapot ajánlott. Kártyáztunk is reggelig. Közben a zsidó fia mellettem somfordált, kiment — bejött. Én szaporán fogyasztottam a zsidó által a nyereségből fizetett italt. Reggelre berúgtam, a zsidó meg az egész pénzem elnyerte. A zsidó még azon a héten vett Huszton egy házat a tölem elnyert pénzből. Most nekem lehetne egy házam, ha olyan gazember lettem volna, mint a zsidó, ki a fiával biztosan összejátszott és hamisan kártyázott.

Volt pénz, nincs pénz — gondoltam és feljelentést nem mertem tenni. A betörőtől a legjobb lopni kérem, mert az sohasem jelenti fel az embert. Igaz, hogy erkölcsstelen dolog betörőtől lopni, de mit törődött ezzel az én zsidóm. Ő csak kártyával lopott és nem betörőszerszámmal. Ez nem is lopás, csak egyszerű kihágás. Ennél a minősítő körülmény és az érték nem játszik szerepet. Nem baj — gondoltam, majd lesz pénz ismét. Lett is kérem, mert jött az újabb mackó.

Elmondom még azt, hogy a csehek alatt Nagyszöllősen Moskovicz Dezső huszti zsidóval betörtem. A cseh rendőrök el is fogtak. Bűnjel még ekkor volt nálam. A csehek melegen érdeklődtek a társam után. Én azonban a kérdésre nem akartam válaszolni, mert egy rendes betörő a társát és a drótadót nem árulja el. Valahogy azonban a csehek Moskoviczot elfogták, de bizonyítékokat nem tudtak ellene szerezni. Ekkor én elkezdtem a dilizést (bolondnak tetette magát), 6 hónapig diliztem egyfolytában. Az összes elmeorvosintézeteket végigjártam kérem és sehol sem tudták megállapítani, hogy nem vagyok bolond. Isten tudja honnan, egy új orvos került az intézetbe és ez úgy intézkedett, hogy evés helyett engem mezítelenül egy fürdőkádban, jéghideg vízbe kell mártogatni. Amikor már 5—6 nap eltelt ezzel a kúrával, — télen — az éhséget nem bírtam tovább és megszólaltam. A csehek nagyon megörültek és ennem adtak. Ekkor 3 évet kaptam, a zsidó párhónapi vizsgálati fogsággal megúszta a dolgot. Ez a zsidó volt az, akivel később egy másik kasszát megfúrtam s a csendőröknek azt mondta, hogy a kasszafúrásban felismeri az én munkámat. Ezért a csendőrök ismét elfogtak. Ekkor sem vallottam rá. Itt láttam, hogy a zsidó betörőben még betyárbecsület sincs.

Azt hiszem, kérem, hogy ez lesz az utolsó betörésem, mert már öreg ember vagyok. Mint visszaeső biztosan kapok a két esetért vagy 5 mázsát. Ezt én már nem élem túl...

Az öreg Pleskó Géza sírva fejezte be elbeszélését. Ebből az életből láthatjuk, hogy mennyi elrontott élet kezdődik a rossz családi tűzhely mellett. Mennyi szerencsétlen ember köszönheti életét a rossz nevelésnek,

rossz apának és rossz társaságnak. Néha talán az is igaz, hogy a bűnöző terhelten születik. Azonban legtöbb esetben a nevelés sokat visszaránt a rendes életbe.

Ez a tétel áll a csendőrökre is. A csendőr próbacsendőr korában kezdi el a gyermekéveit. Nekünk itt kell a nevelést kezdeni. Ha a próbacsendőr rossz családapa, vagyis rossz őrsparancsnok keze alá kerül, Pleskó Gézához hasonlóan jár. Természetes azonban, hogy a csendőrbűnök — Isten őriz! — nem a kasszafúrásoknál kezdődnek. Nálunk is vannak azonban bűnök — mint pl. erkölcsstelen, iszákos, kártyás, duhaj életmód, rossz nők társasága stb. —, amit kerülni kell és a fiatal bajtársat úgy kell nevelni, hogy tudjon különbséget tenni a jó és rossz között. Ha a csendőr átérzi a kettő közötti különbséget, akkor a bűntől úgy fog undorodni, mint a Pleskó Gézáktól a tisztességes polgáremlékek. Fialat bajtársaim, ragaszkodjatok görcsösen a jóhoz és a csábításnak ne engedjétek, mert ez ha pillanatnyilag jó is, de később annál rosszabb és egész életetekre kihat. Az életért való nagy harcban, csak az erkölcsösök és a lélekben erősek győznek, a gyengék eltiportatnak. Látjátok: pénzt, vagyont lehet többször szerezni, elverni, de becsületet soha nem szerezhetek, ha egyszer elvesztettétek!

HALOTTAINK

Maródi Máttyás központi nyomozó parancsnokság állományába tartozó őrmester, november 15-én Békéscsabán, gyomorátfúródás következtében meghalt. Csépa községben temették el. 1935. óta szolgált a testületben. Kitüntetései: III. o. leg. kat. szolg. jel és Erdélyi emlékérem.

Tóth Péter Imre kassai VIII. kerületbeli prb. csendőr, 1942. november 15-én Sátoraljaújhelyen meghalt. Ugyanott temették el. 1942. március 1. óta szolgált a testületben. Kitüntetései: Erdélyi emlékérem.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Kádár Ferenc tiszthelyettes (I. ker.), 1907—1934-ig szolgált

Ősz Máttyás csendőr (IV. ker.), 1887—1889-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

Tergenyey (Lukovich) Gyula ny. ezredes.

1942. december 1-én temettük el Budapesten a régiek, az elődeink sok érdemet szerzett egyik harcosát, Tergenyey (Lukovich) Gyula ezredest, aki 1896-ban

kezdte csendőrségi pályafutását mint hadapródörmszter a volt V. kerületnél. A pozsonyi, szegedi, brassói és kassai kerületeknél szolgált, mint szakasz- és pótzárnyparancsnok, majd a harc téren teljesített szolgálatot. Itt szerzett érdemei elismeréséül a 3. oszt. katonai érdemkeresztet, később a vöröskereszt hadiékítményes 2. osztályú díszjelvényével tüntették ki. 1912-ben százados, 1918-ban őrnaggyá, 1919-ben alezredessé, majd 1924-ben ezredessé nevezték ki. A budapesti kerületnél beosztott törzstiszt, majd határszéli törzstiszt volt és 1924-ben pedig kerületi parancsnokhelyettes lett, 1927-

ben ment nyugállományba. Jóságos ember és bajtárs, jó előljáró, gazdag tapasztalatokkal rendelkező csendőrvolt, aki a háború alatti és utáni megsokasodott csendőri munkából bőségesen kivette a részét.

Adassék tisztelet emlékének, amit kegyelette! örzünk meg.

Kitüntetések adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága 1942 december 3-án kelt legfelsőbb elhatározásával adományozni méltóztatott: a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjét: vitéz *Temesvári Endre* és *Pinczés Zoltán* ezredeseknek; a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét: *Pintér Sándor*, vitéz *Náray Jenő* ezredeseknek, *Bérczy Gyula* g. ezredesnek, nemes szentgyörgyi *Jablánczy Ervin*, *Zámbory Árpád*, *Kricsfalussy-Hrabár Sándor*, *Benedek Mihály* alezredeseknek és vitéz *Lenkey Imre* g. őrnagynak. Egyúttal elrendelni méltóztatoti, hogy tudtul adassék: **Újlagos Dícsérő Elismerése:** vitéz *Ásvány Mihály* g. alezredesnek, **Dícsérő Elismerése:** *Sáray Vidor* alezredesnek, *Cserfay Ödön*, *Viola István*, primor alsó-csernátoni *Cseh Lajos* g. alezredeseknek, *Tarnay Ferenc* II. g. őrnagynak, nemes alsótorjai és karathnai *Könczey Gyula*, *Domonkos László*, dr. *Vad Imre*, dr. vitéz *Székely Frigyes* és dr. *Bánky László* századosoknak; adományozni méltóztatott a Magyar Ezüst Érdemkeresztet: *Mészáros József* I., *Pobori Lőrinc*, *Szigeti Bálint* és *Telek Miklós* alhadnagyoknak. a Magyar Ezüst Érdemérmét: *Séllei András*, *Szentjobbi János*, *Bálint István* alhadnagyoknak, *Keresztes Andor*, *Soós János* szv. alhadnagyoknak, *Papp Zsigmond* tiszthelyettesnek, a Magyar Bronz Érdemkeresztet: vitéz *Váczi János*, *Kiss József* VII., *Lenkefi Lajos*, *Kővári József*, *Cs. Kovács János*, *Végh Lajos* II., *Kerekes János* I., *Lorányi Vilmos*, *Tóth-Péli József*, *Székely István* alhadnagyoknak, *Berecz Mihály*, *Biacsi Sándor* szv. alhadnagyoknak, *Tóth Dénes*, vitéz *Molnár Sándor* tiszthelyetteseknek, a Magyar Bronz Érdemérmét: *Orbán György*, *Szakály Imre*, *Szabolcs Lajos*, vitéz *Némethy Pál*, *Göndöcs Ferenc*, *Farkas János* alhadnagyoknak. *Tóth Ferenc* II. szv. alhadnagyok, *Tóth János* I., *Szabó Géza*, *Palotai Lajos*, *Bánóczi István*, *Horváth Ferenc* I., *Hőgye József*, *Gerzsenyi György*, *Horváth István* III., *Kerekes Pál*, *Hargita József*, *Harmati István*, *Nánási János*, *Vasas György*, *Czuczai Béla*, *Farkas Pál* II., *Déri József*, *Ihász Sándor* tiszthelyetteseknek, vitéz *Béltéki Mihály*, *Hóri Vendel*, *Csóka István* I., *Sütő Sándor* szv. tiszthelyetteseknek és *Vágó János* őrmesternek.

KÖNYVOSZTÁLYUNK AJÁNLATAI:

Szervezeti és szolgálati utasítás. 2 P 20 f

(Már csak néhány példány van!)

Próbacsendőrök tankönyve. 4 P

Tábori rendészeti szolgálat. 1 P 90 f + portó.

(A könyv bizalmas, csak ajánlottan küldhetjük.)

Ezenkívül:

A csendőrség 1943. évi elhelyezési térképe. 50 f

Máshol nem kaphatók!

Rendelés a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. csekk-számlájára történő befizetéssel eszkozlendő.

A nagyváradai csendőriskolánál a járőrtársi tanfolyamot elsőnek végezte:

Lukács Pál csendőr,
1. század.

Győrfi István csendőr,
2. század.

Baranyai István próbacsendőr,
3. század.

Székely Imre csendőr,
4. század.

Áthelyezések, tartós vezénylések, beosztások és kinevezések. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben áthelyezte: dr. Káldi János főhadnagyot Tatáról Nagyváradra, Raskó László főhadnagyot Kecskemétről Budapestre, vitéz nemes pákosi Paxy Károly főhadnagyot Besztercéről Miskolcra, Kulifay László főhadnagyot Désről Ungvárra, Perjésy György hadnagyot Győrből Tatára, dr. Kara László főhadnagyot Keszthelyről Nagyváradra; tartósan vezényelte: Száday Béla főhadnagyot Gödöllőről Szentendrére, dr. Fráter Gyula főhadnagyot Makóról Kiskunhalasra; beosztotta: vitéz kibédi Péterffy Jenő alezredest előadótiszti minőségben a csendőr felügyelőséghez, dr. Katona Lajos főhadnagyot a nagyváradai csendőriskolához, vitéz Tanay Béla hadnagyot a salgótarjáni gyalog tanalosztályhoz; kinevezte: Takács József I. századost a m. kir. csendőrség felügyelőjének személyi segéd tisztjéül, dr. szépvízi Imreh Géza századost az 1. nyomozó alosztály parancsnokául, dr. Papp Győző századost a nagyváradai csendőriskolához századparancsnokul, dr. Petheő Ferenc századost a salgótarjáni szárny parancsnok-helyetteséül, dr. Szebellédy László főhadnagyot a győri szárny parancsnok-helyetteséül, dr. Bendák Endre főhadnagyot a besztercei szárny parancsnok-helyetteséül, Félegyházy-Megyesy Ágoston hadnagyot a dési szárny parancsnok-helyetteséül.

Nyugállományba helyezés. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága legfelsőbb elhatározásával, Sasady Arthur ezredes nyugállományba helyezését, a saját kérelmére történt felülvizsgálat eredménye alapján elrendelni méltóztatott.

Szolgálati jel odaitélése. A m. kir. honvédelmi miniszter úr Egry László I. alezredesnek odaitélte a II. osztályú tiszti katonai szolgálati jelet.

Tisztavatás. A m. kir. honvéd Ludovika Akadémián december 6-án a m. kir. csendőrség állományában a következő tiszteket avatták fel: Dr. Korompai Zoltánt, Patthy Miklóst, Szabó Jánost, Szép Gyulát, Fűster Jenőt, Szatmáry Jánost főhadnagyokká; Karsay Eleket, Papp Jenőt, Mendelényi Miklóst, Bánhegyi Istvánt, Nagy Károlyt, Büki Pétert, Szentessy Miklóst, Kovács Jánost, vitéz Velkey Jánost, Mihalovich Polikarpot, Forrai Zoltánt és vitéz Tóthy Zoltánt hadnagyokká.

Dicséreték. A m. kir. honvéd vezérkar főnöke okirati dicséző elismerésben részesítette: Kamarás József és Magyar József tiszthelyetteseket. A kassai m. kir. VIII. honvéd hadtest parancsnoka okiratilag megdicsérte: Lovász Ferenc alhadnagyot. Kerületi parancsnoki dicséző okiratot kaptak: a székesfehérvári II. kerületben Fenyvesi József őrmester, a szombathelyi III. kerületben Nagy Lajos III. alhadnagy, Tassányi József tiszthelyettes, Pánczél János, Farkas Mátyás I., Németh János II., Szöllős Sándor őrmesterek, Kalotai József, Elekes Ferenc csendőrök; a pécsi IV. kerületben Tóth Lajos IV. tiszthelyettes, Béres Mihály őrmester; a szegedi V. kerületben Lendvai Imre őrmester; a kassai VIII. kerületben Medgyesi Lajos I., Patonai József, Udvardi György, Darvas András tiszthelyettesek, Molnár József II. őrmester; a kolozsvári IX. kerületben B. Katona István csendőr. Kerületi parancsnoki nyilvános dicséretet kaptak a szombathelyi III. kerületben vitéz Pötörke János, Bende Ferenc, Vári Sándor, Mátraházi János, Kalotai András, Karácsonyi Béla, Maros János, Kiss János I. őrmesterek, Erdélyi Lajos, Sebestyén Lajos, Kovács László I., Kormányos István, Baráth Ferenc, Németh Ferenc I., Szabó Imre III., Kovács Nándor, Bagoly Lajos, Simon Lajos IV., Káplár Imre, Szőke József, Telekesi István, Gimesi János, Békési István csendőrök; a pécsi IV. kerületben Lengyel József

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

Aruk minőségéért, olcsó árért, stb., elismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

Csak kifogástalan árut

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során kármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jusson. Kérjük tehát olvasóinkat, kifogásaikat közölni velünk, hogy az érdekelt céget jogos kifogás esetén hirdetőink sorából távolíthassuk.

örmester, Koroknai József csendőr; a szegedi V. kerületben Békefi László csendőr; a kassai VIII. kerületben Horváth József III. örmester; a kolozsvári IX. kerületben Molnár Pál I. csendőr.

Minden bajtársunknak, elsősorban a harctéren levőknek, nyugalmas, békés ünnepeket kívánunk.

Valamennyi csendőrosztályparancsnok részére 1942 december elsején személygépkocsit adott ki a belügyminiszter úr. A gépkocsik felhasználására a 187.200/VI. b. számú rendelettel (47/1942. Cs. K.) történt intézkedés. Nagy eseménynek kell tekintenünk ezt, aminek horderejéről még meg fogunk emlékezni.

A Nemzeti Könyvtár Bajtársi szolgálata a nemzetvédelmi és propagandaminisztérium egyik szervezete, amelynek az a hivatása, hogy a harctéren levő bajtársak és a sebesültjeink részére a „Nemzeti Könyvtár” könyveit eljuttassa. Ebből a célból a társadalom minden rétegéhez, vállalatok, közületek, szerkesztőségek, stb. körével fordulnak, amelyben felhívták azokat a Nemzeti Könyvtár köteteknek megvásárlására. Egy-egy kötet ára: 24 fillér.

Akik ezt megvenni hajlandók, azok megrendelésüket a Nemzeti Könyvtár Bajtársi szolgálat központján át bejelentik, ez gondoskodik a könyvek szétküldéséről. Minden könyvben „Szeretettel gondolunk reátok” bejegyzés van.

A csendőrség tagjai által megvásárolt könyvekbe még bejegyzik „a m. kir. csendőrség tisztjei és tiszthelyettesei” szavakat.

A Nemzeti Könyvtár Bajtársi szolgálata a napokban körlevelet küld minden csendőrpáncsnok-sághoz és hivatalhoz, amelyben felhívja bajtársainkat, hogy rendelkezéseikkel járuljanak hozzá a harctéri és sebesült bajtársaink részére szánt adományokhoz.

Felhívjuk erre bajtársaink figyelmét és biztosak vagyunk abban, hogy fillérjeikkel igen sok kötet lapjára felkerül az üzenet:

Szeretettel gondolunk reátok, a m. kir. csendőrség tisztjei és tiszthelyettesei.

Végrehajtási határozatok a Magyar Tiszti Arany Vitézségi Érem alapszabályaihoz. A „Honvédségi Közlöny” 53. száma közli a végrehajtási határozatokat a Magyar Tiszti Arany Vitézségi Érem alapszabályaihoz.

Ennek főbb rendelkezései a következők: **Kitüntetési alkalom** a Magyar Tiszti Arany Vitézségi Éremre: az el-lenség előtt tanúsított kimagaslóan vitéz és önfeláldozó magatartás. **Javaslatba hozható:** bármely tiszt, állomány-csoportra és rendfokozatra való tekintet nélkül, az el-lenség előtt végrehajtott s beigazoltan a férfias önfeláldozás és bátorság igen magas fokáról tanuskodó, sze-mélyes fegyvertényért vagy cselekményért. A Magyar Tiszti Arany Vitézségi Érem, valamint az 1914—1918. évi világháborúban alapított „Arany Vitézségi Érem tisztek számára” viselés szempontjából a mellen háromszögletű szalagon viselt kitüntetések megelőzi, tehát azt mindenkor első helyen kell viselni. Szalagsávok vi-selése esetén, a Magyar Tiszti Arany Vitézségi Érem ugyancsak első helyen viselendő **szalagsávjára** a Magyar Szent Korona aranyozott fémből készült és babérágak-kal, valamint kardokkal övezett — a szalagsáv nagysá-gának megfelelő — kicsinyített mását kell tűzni.

AJÁNDÉKOT KÜLDTÜNK valamennyi csendőrparancsnokság és hivatal részére november hó utolsó napjaiban: az 1943. évi Csendőrnaptárt, amelynek első lapját Márton Ferenc festőművész „Csendőrfej” művészi rajza díszíti. Az örsök példányait az osztályparancsnok-ságok küldik ki. Újabb ajándékunkat, a Csendőrség 1943. évi elhelyezési térképét e hó folyamán küldjük ki ugyancsak minden csendőrpáncsnokságnak és hiva-talnak. Magánrendelések céljaira naptárt a papírányag-hiányra való tekintettel nem adhattunk ki, néhány térkép azonban rendelkezésre áll. Ára: 50 fillér. Ren-deléseket csekklapon — a pénz egyidejű beküldése mel-lett — kérünk.

Doktorrá avatás. Gyergyai Sándor gazd. hadnagyot a kolozsvári m. kir. Ferenc József-tudományegyetemen 1942. december 5-én a jogtudományok doktorává avatták.

Várakozási illetményekkel szabadságolt csendőrlégény-ség egyenruhaviselését szabályozta a m. kir. honvédelmi miniszter úr a 725.026/20—1942. számú rendeletével. E ren-delettel a hivatásos állományból származó nyugállományú csendőrlégénység egyenruhaviselésére vonatkozólag az 1942. évi 18. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 721.287/20—1942. számú körrendelet hatályát a várakozási illetmények-kel szabadságolt csendőrlégénységre is kiterjesztette. A jelenlegi anyagbeszerzési nehézségek miatt azonban tömeg-beli ruházattal való ellátásuk nem lehetséges, ezért csak a saját költségen beszerzett egyenruházatot és felszerelést viselhetik. Tényleges szolgálatba való visszatérésük esetén az a ruházat és felszerelés a később megállapítandó határidőig mind szolgálatban, mind szolgálaton kívül kihordható lesz.

Brunhuber

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178.

Művészi kivitelű fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, levelezőlapok, igazolványképek, külső felvételek.

HANGYA

ÉRTED DOLGOZIK!

magad és családod

ÉRDEKÉBEN TÁMOGASD!

Tichler János

papíráru papírzacskó és gyógyszeré-szeti papíráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079

MAGYAR-SIEMENS-SCHÜCKERT-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-krt 36. Tel.: 120-739

Magánruházat és felszerelés viselésének szabályozása.
A m. kir. honvédelmi miniszter úr 725.063/20—1942. számú rendelete egységesen szabályozta a csendőrlegénység által magánúton beszerezhető ruházati és felszerelési cikkek viselését. Az Öltözeti Táblázatban meghatározott alkalmakor: őrmestertől alhadnagyig viselhető: körköpeny, esőköpeny, sárcipő. A ténylegesen szolgáló bármilyen rendfokozatú csendőrlegénység által viselhető: téli óvócikkek (mint barna szőrmegallér, fülvédő stb.). A várakozási illetményekkel szabadságolt csendőrlegénység által a Cs.—14. Ideiglenes Ruhagazdálkodási Utasítás 6. §-ában felsorolt ruházati és felszerelési cikkek. A tömegbeli cikkek közül fehérnemű, kesztyű, kardbojt magánúton történő bevásárlás útján is pótolható, illetve kiegészíthető. Az 1938. évi 24. sz. Csendőrségi Közlönyben közzétett 159.544/20.—1938. sz. körendelet megjelentése előtt beszerezett és viselésre alkalmasnak talált magánruházat a további rendelkezésig mind szolgálatban, mind szolgálaton kívül kihordható mindaddig, amíg ezt a közvetlen előjáró tiszti parancsnok ki nem selejti. A magánruházatot a közvetlen előjáró tiszti parancsnok a szabályszerűség és a viselésre való alkalmaság tekintetében megvizsgálja.

Fegyverhasználat. A fűzesabonyi őrs állományába tartozó Mikudina József prb. csendőrből állott járőr november 21-én a fűzesabonyi vasútállomáson Pesti László budapesti lakos ellen — aki igazoltatás közben a járőrt megtámadta — szuronyfegyvert használt. Pesti sérülése 8 napon belül gyógyul. Csendőregyén nem sérült meg.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 45. szám. Fegyvermesterek, patkolómesterek és eü. altisztek kiküldetési illetményei. Elővezetések alkalmával átalányozott utazásra jogosító menetlevél igénybevétele. 46. szám. Kender szállításának szabályozása. Kalotaszentkirályi őrs áthelyezése Kőrösfőre. Murakereszturi őrs áthelyezése Szepetnekre. 47. szám. Csendőrségi gépjárművek használata. Magyar-kanizsai őrs áthelyezése Martonosra.

Hadiárvát, 6—7 éves fiúgyermeket örökbe fogadna Nagy József I. tiszthelyettes, Csikszereda.

Kérjük azokat a bajtársakat, akik a képen szereplő csendőralőrmestert ismerték, vagy ismerik, közöljék a szerkesztőséggel a nevét, ha életben van a lakhelyét és egyéb adatait.

Biztosítási család nyomozása — című, december 1-i számunkban megjelent közlemény írója Füleki József ny. alhadnagy.

Ki tud róla? *Hardényi (Herman) Gyula* volt pécsi őrsbeli tiszthelyettest keresi Turza Mihály MÁV nyugdíjas Dunaszerdahely 795. sz.; *G. Nagy Lajos* gáborjáni születésű csendőrt keresi Bartha Sándor Hegyközsáldobágy; *Kovács Pál* 50 év körüli, mikszáthfalvai születésű nyugáll. csendőrt, akinek atyja István, anyja Kocsis Apollónia, 1918. évben Kerecke községben teljesített szolgálatot, keresi Belucz József csendőr Szőreg; *Farkas Albert* volt alőrmestert, aki 1918. évben a nagyszabonyi őrsön teljesített szolgálatot, keresi Miklós Ferenc Sellye; *László Mózes* nyugállományú honvéd tiszthelyettest, aki állítólag folyó évben vitézzé avatott, keresi Bartha Ferenc zágoni lakos. Aki tud valamit keresettekről, közölje a megadott címeiken.

Kérjük a testület I. t. tagjait, hogy a „Csendőrbolt“-nál történő vásárlásaiknál, illetve megrendeléseiknél alábbiakra figyelemmel lenni sziveskedjenek:

KERÉKPÁR:

Kapható, illetve azonnal szállítható: „CSODA“-kerékpár teljes felszereléssel, (gumik, csengő, pumpa és táskában elhelyezett szerszámokkal) P 230.— (Esetleg három havi részletre is.) Szoknyavédővel ellátott női gép 8 pengővel drágább. Steyr Waffenradra előjegyzést elfogadunk, de ennek ára még ismeretlen és a leszállítás ideje bizonytalan. Ha kapunk szállítmányt, azonnal hirdetjük és értesítjük az előjegyzésbevetettek. Sürgetés céltalan s ezért mellőzni kérjük.

A „Csoda“ és „Steyr Waffenradon“ kívül más gépre megrendelést vagy előjegyzést elfogadni nem tudunk.

Bosch Dynamó:készlet fényszóróval (komplet!) 31 P, kardtartókészlet 4 P, csemagtartó 3 P. Fuskatartóval nem szolgálhatunk.

Az árakat fenntartással közöljük. MIT KELL TUDNI A KERÉKPÁRGUMIRÓL? Az üzletünkben kikerülő kerékpárok bizottságilag felülvizsgált gyári új gumikkal vannak ellátva, de mert a gyárak a gumiaruért szavatosságot nem vállalnak, így a szavatosságot mi is kénytelenek vagyunk elhárítani magunkról. A Csendőrbolt kizárólag csak a kerékpárokra rászertelt gumival rendelkezik. Elhasznált gumik cseréjével a csendőrbolt rendelkezik az illetékes osztály gazdasági hivatalához.

Felszerelési cikkek:

Mindenféle paszományaru

KARDBOJT

KARD

KARD ÉS EGYÉB

SZÍJJAZAT

SAPKA

KESZTYŰ

ÉRMEK

ÉREMSZALAGOK

Felszerelési cikkeknel a részletfizetést átmenetileg szüneteltetni vagyunk kénytelenek.

A megrendeléseket kérjük lehetőleg utánvéttel eszközölni.

Sapka, kesztyű, kard, stb. megrendeléseknél kérjük a pontos méreteket megadni!

ÍRÓGÉP:

Ezidőszerint nem kapunk utánpótlást, ha újra lesz írógépink, hirdetni fogjuk.

Írógépre előjegyzést sem fogadhatunk el, mert a leszállítás időpontjára semminemű ígéretet tenni nem tudunk.

Minden megrendelésnél kérjük tisztán, olvashatóan feltüntetni:

1. Teljes név,
2. Rendfokozat,
3. Őrsállomás,
4. U. p., illetve u. v. á.

Csendőrbolt Bpest, XII. Bösörményi-út 19/a. T.: 154-733.

SZEMÉLYI HÍREK.

Kinevezések. A marosvásárhelyi X. kerületben: Mezzöl Mihály alhadnagy szakasparancsnokká; a székesfehérvári II. kerületben: Kallai Imre, Varga József, Szabó József VI., Koronczi József, Polgár János, Majoros József, Bondor Agoston, Kocsis István, Tóth Lajos; a szombathelyi III. kerületben: Máté Sándor I., Vöcsei István, Horváth Mihály III., Pál József I., Orbán István II., Nagy József I., Sebesi János, Szabó Sándor IV.; a pécsi IV. kerületben: Bérces József, Lepsényi Zsigmond, Varga György I., Csaba Ferenc, Dinnyés József, Hegyi István; a debreceni VI. kerületben: Beke József II., Kulcsár Miklós; a kolozsvári IX. kerületben: Bokor László, Boros Károly, Tóth József IV., András Sándor, Felföldi György, Enyedi Péter, Szoboszlai István I. tiszthelyettesek őrsparancsnokká. Balog Géza II., Várhalmos György tiszthelyettesek alcsoportvezetővé, Sziujártó István, Kalmár Kálmán v. törzsmesterek, Házi János törzsmester, Jenőfi Mihály, Szita Ferenc I. őrmesterek ideiglenes őrsparancsnokká, Kovács Ferenc IV. törzsmester ideiglenes alcsoportvezetővé, kinevezettek.

Díszérem odaítélése. A budapesti I. kerületben: Hatházi Dénes, Tóth-Péli József, vitézi etédi Farkas István alhadnagy, Keresztes Andor sv. alhadnagy, Mező Pál sv. tiszthelyettes; a miskolci VII. kerületben: Benedek Mihály alhadnagy; a kassai VIII. kerületben: Homonnay András alhadnagy, Kalocsai János I. tiszthelyettes; a kolozsvári IX. kerületben: Tótszegi János, Mészöl István alhadnagy és Nagy Ferenc VI. tiszthelyettes részére a m. kir. honvédelmi miniszter úr 35 évi hű szolgálatokért a **Díszérm**et odaítélte.

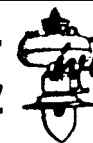
Előléptek. Törzsmesterekké: a székesfehérvári II. kerületben: Németh József, Hunfalusi József, Vizi János, Iván István, Fehér István, Harmath Zsigmond, Harmat György; a kolozsvári IX. kerületben: Tamás József, Vass István I., Juhász Albert, Ráczy Miklós, Siklós József, Bérczes Géza őrmesterek; **Őrmesterekké:** a budapesti I. kerületben: Kerekes György; a székesfehérvári II. kerületben: Horváth Antal I., Kelemen Lajos, Döbrösi József, Kiss József II., Barta Endre, Nagy Dénes, Lencsés István, Szőke László, Szendrői István, Vajas László, Gályász Endre, Kiss Pál, Molnár József, Szántó Lajos, Varga Sándor, Szamos Mihály, Polgár Gyula, Boglár Károly, Ács Lajos, Hegedűs Károly, Papp Jenő, Karakai Károly, Kovács-Major László, Sashalmi József, Pécskői Pál; a kassai VIII. kerületben: Torma Dániel, Marosvári József; a kolozsvári IX. kerületben: Keserü Ferenc, Simon József II., Polgár Sándor, Gőcze Sándor, Sánta Szilveszter, Kosári András, Biró Imre, Németh Vilmos I., Hegedűs Lajos, Varga Imre II., Kovács János I., András Márton, Boldizsár János, Szabó Bálint II., Szabó Ferenc I., Búdi János, Jánosi József, vitéz Bánvölgyi Ferenc csendőrök.

Véglegesítették. A budapesti I. kerületben: Bognár József, Osváth Benjámín, Molnár Gyula II., Imre Lajos, Fel-

hősi János, Rigó Kálmán, Partos Bálint, Fiskál Román, Böndicz István, Tárkány Miklós, Patkó Sándor, Burján Zsigmond, Halász János, Keddi István, Czeglédi Gábor, Gombai Ferenc, Vigh András, Abonyi Imre, Molnár Antal, Halász Péter, Partos József, Haraszi Dániel, Kiss Lőrinc, Huszár Ferenc, Badics Jenő, Horváth István IV., Simon Dezső, Simon István II., Turai István; a szombathelyi III. kerületben: Miklósi Rudolf, Lakatos Imre II., Tóth János II., Kóbor Mihály, Eperjesi István, Rónyai Ferenc; a debreceni VI. kerületben: Nagy Károly III., Szekszárdi János, Szalma József, Kovács Lajos I.; a miskolci VII. kerületben: Nyárádi Gáspár, Pápai Miklós; a kassai VIII. kerületben: Szigyártó János, Rétyi Ferenc; a kolozsvári IX. kerületben: Kóczi Vince, Nagy Sándor VI., Timár János, Varga Mózes, Szócs Rezső, Máté András, Mihályi Pál, Szél Gyula, Kedei Márton, Benedek Antal, Tankó Ferenc, Hajdu Béla, B. Buzogány János, Kiss Dénes, Miklós Mózes, Tódor Ferenc, Karácsony Sándor, Muntyán Antal, Bács János, Gábor Antal, Latkóczy Lajos, Kuk Demeter, Szász Aladár, Csákányovszky Lajos, Homonnay József, Valentin András, Város József, Polyák Károly, Kovács Antal, Gyulai Ferenc, Pusztai János, Léczfalvi János, Bálint György, Gergely Dávid, Tatai Ferenc, Léczfalvi Zsigmond, Pusztai Sándor, Hentes István, Daruka Imre, Bingyu Sándor, Sulyok József, Macskási János, Nagy Lajos III., Horváth Pál, Tamás András II., Szakács Elek, Farkas Bálint, Nagy Sándor III., Fülöp Mózes, Besenyei István, Horváth Dezső, Vincze András, Bede István, Mátyus Lajos, Rác Gyula II., Deák Lőrinc, Blidár János, Orbán Gyula I., Szász Ferenc, Czompa Zsigmond, Bodnár György, Palkó János, Czompa András, Éberst György, Schmid Jenő, Szulczér Sándor, Fazekas János, Antal Márton, Gergely Albert, Tóbiás István, Izsák Dénes, Gállfy Tamás, vicei Bálint Ferenc, Lőrincz József, Varga Tibor, Vajda Antal, Porodán Mihály, Jónás András, Boros-Balázs Mihály, Boros Mihály, Darvas László, Bagi József, Serdült Gyula, Geréb András, Balogh Ferenc, Károly József, Bőjte György, Barabás András, Becze István, Varga József II., Kósa András, Blága József II., András Imre, Melnek Mihály, Balázs István II., Csernátóni Pál, Kiss Károly I., Fábian József, Erdős Sándor, Siklódi Sándor, Vass Mihály, Finna Sándor II., Bánkó János, Bekő Sándor, Részles Sándor, Nagy József I., Lakatos Zsigmond, Cser Lajos, Babucz György, Lakatos Béla, Szücs János, Érsek Kálmán, Török Albert, Török Ferenc, Bakos József, Dali János, Lázár Sándor, Szabó Mihály I., Végh Balázs, Nagy Ferenc, Menyhart József, Sebesi-Sütő István, Vajda János, Molnár János I., Mártonfi Viktor, Zsigmond István, Blága József I., Boros Sándor, Antal Ferenc, Balla Mihály, Benedek Bálint, Losonczy Mihály, Máté Árpád-Oszkár, Nagy Benjámín, Szász Sándor, Szilágyi Sándor I., Vincze Jakab, Dolhai Imre, Marozsán János, Létai Imre, Bordás Pál, Szabó Miklós csendőrök az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Kisfogyasztású

petroleum-gáz

rt., Budapest, VII. Nyár-u. 7

AJAX
acélárúk
RÁBA
teherautók,
autobuszok,
tarktorok

Autó- és traktoralkatrészek. Gyors-, szerszám-, szerkezeti-, rozsdá-, saválló-, acélok. Acélöntvények. Szűrkeöntvények. Csavar és szerszámárúk. Keskenyvágnányú vasuti anyagok. Prés. Kovács Idomdarabok. — Vasszerkezetek. Hidak. Daruk. Textiltéglapalkatrészek. Szekérkerékek. Részlelők. Részlelő felvágás.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R-T
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. sz.

„ATLANTIS”
kelfelestő és vegytisztító üzem
VI., HEGEDŰS SÁNDOR-UTCA 8.
Telefon: 22-15-10. Flók: IX., LONYAV-UTCA 51. SZÁM.
Függönytisztítás! Minta utáni festés! Szőnyegtisztítás!
Óskeresztény cégl! A terület tagjainak 6-10% engedmény

Sport Maurer István
felszerelések
szaküzlete
Bpest. VI., Teréz-krt 4. Tel.: 118-194
A „BAROSS SZÖVETSÉG TAGJA.”

KOVÁCS A.
POLGÁRI ÉS EGYENRUHA SZABÓ,
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 10 ÉS 51.
AZ ÖSSZES EGYENRUHAZATI CIKKEK SZAKÜZLETE

Mi **BUTORT** előnyösen, megbízható ki vitelben
HETESI GÁBOR cégnél vásárolunk.
Budapest, VI., Vilmos császár-út 53.
Styl-butorokban nagy választék.

Házasságot kötöttek. Korondi Béla százados Poltáry Edit úrnővel Budapesten, nemes nagyváradai Stépán László százados báró Horeczky Mária-Teodóra úrnővel Debrecenben, Raskó László főhadnagy Csonti Szabó Magdolnával Budapesten, dr. Jolsvay József főhadnagy Voszlovszky Irén Apollónia Agnes úrnővel Gyöngyösön; *a budapesti I. kerületben:* Egyed Pál őrmester Mátyás Ilonával Karancskeszin, Borsányi János őrmester Kaposvári Ilonával Ujverbáson, Csabai József őrmester Manczur Etelkával Csanádapácán, Vörös Kálmán I. őrmester Koós Máriával Ácson, Kovács István III. őrmester Farkas Mária-Terézével Dunapentelén, Porogi Rókus őrmester Ujvári Mária-Izabellával Orosztonyban; *a székesfehérvári II. kerületben:* Nagy József őrmester Mészáros Máriával Berhidán, Harmath Zsigmond törzsőrmester Takács Máriával Nagyfödémesen, Palotás Ferenc I. őrmester Restály Irénnel Vajtakszőlécen, Szomor Ferenc őrmester Aranyossy Gabriellával Gellén, Papp János II. őrmester Huszánk Máriával Kisptesten, Vigh Ernő őrmester Majlik Erzsébettel Nánán, Széles József I. őrmester Kántor Mária-Magdolnával Nyitraikéren, Lőrinc Sándor őrmester Hegedűs Arankával Csallóközarányoson, Rákóczi József őrmester Fűri Máriával Gután; *a szombathelyi III. kerületben:* Kondor Lajos őrmester Gertsmayer Etelkával Csesztregén; *a szegedi V. kerületben:* Harmat István törzsőrmester Schönweitz Mariannával Pakson; *a miskolci VII. kerületben:* Zsolya János őrmester Kovács Ilonával Mezőnagymihályon, Herczegkúti Antal őrmester Pádár Ida Rozáliával Pélyen; *a kassai VIII. kerületben:* Borda Imre őrmester Bajusz Annával Huszton; *a kolozsvári IX. kerületben:* Józsa János csendőr Molnár Teréz-Rózával Felsőszentiványon, Tóth Lajos II. őrmester Kovács Máriával Vértesen, Kosári Andrásházai őrmester özv. Pavelka Jánosné szül. Bajshy Viola-Máriával Verebélyen, Iványi Sándor csendőr Komlós Zsófiával Bicskén.

Született. Várbiro György százados nejének Solt-György fia, Pintér László százados nejének László-Miklós-Sándor-István fia; *a budapesti I. kerületben:* Náházi Lajos őrmester feleségének Éva-Mária leánya, Nagy Sándor őrmester feleségének Erzsébet-Klára leánya, Papp Lajos IV. őrmester feleségének Lajos-György fia, Havasi Ferenc törzsőrmester feleségének György-Jenő fia, Jenei Pál törzsőrmester feleségének Ilona-Borbála leánya, Gerencsér Imre őrmester feleségének József fia, Miklósszegi Ferenc törzsőrmester feleségének Valéria-Gizella leánya; *a székesfehérvári II. kerületben:* Józsa János I. tiszthelyettes feleségének János-József fia, Várfi Imre őrmester feleségének Mária leánya, Végh Zsigmond őrmester feleségének Ilona leánya, Vázsonyi Vencel őrmester feleségének Mária-Erzsébet leánya, Dusfi Ferenc őrmester feleségének Mária-Valéria leánya, Finta Imre tiszthelyettes feleségének Irén leánya, Rendes Géza őrmester feleségének Géza fia, Kiss György I. őrmester feleségének György-Csaba fia, Harmat György törzsőrmester feleségének György fia; *a szombat-*

helyi III. kerületben: Takács Sándor II. v. törzsőrmester feleségének Sándor-József fia; *a szegedi V. kerületben:* Erdély Lajos v. törzsőrmester feleségének Lajos-Csaba fia, Rózsahegy Ferenc őrmester feleségének Éva-Mária leánya, Kécskeialvi Sándor őrmester feleségének Sándor fia, Dénes János őrmester feleségének Erzsébet-Anna leánya; *a miskolci VII. kerületben:* Lénárt János tiszthelyettes feleségének Mária-Piroska leánya, Hegedűs János törzsőrmester feleségének Mária leánya; *a kassai VIII. kerületben:* Németh József I. tiszthelyettes feleségének Tibor-Imre fia, Tari István őrmester feleségének Attila-Csaba-István fia, Orbázi Imre alhadnagy feleségének Károly fia, Török Bertalan őrmester feleségének Erzsébet leánya; *a kolozsvári IX. kerületben:* Szabó Imre I. őrmester feleségének Imre-István-Sándor fia, Pethő Sándor őrmester feleségének Miklós-József fia, Ratkai István őrmester feleségének Endre-Imre fia, Kézér Márton őrmester feleségének Imre-Győző fia.

Halálozás. Vida Sándor őrmester Ibolya leánya Ungváron, Könyvesi Mihály csendőr Mihály-János-Béla fia Székesfehérváron, Tölgyes Ferenc tiszthelyettes Ede-István fia Marcelházán, Horváth Gyula őrmester Mária leánya Budapesten, Balla Bernát tiszthelyettes Ilona-Etelka leánya Debrecenben meghaltak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezte és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közzéadásához — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége „Nyukosz” a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKAREKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaság (Budapest, VI., Anker-köz 4., félemelet) bízta meg.

A szociális és családvédelmi célzatú csendőrijelmi szempontból fontos akcióról a 9. sz. „Csendőrségi Közlöny” adott értesítést.

Műhely, strapa és versenykerékpárok, varrógépek

ujjak és használtak, alkatrészek
Varga Mihály, Budapest, IV., Magyar-u. 11.

Felten és Guillaume

kábel-, sodrony- és sodronykötélgyár rt.
Bowden lékpázmák és spirálcsok.

Budapest, XI., Budafoki-út 60. sz.

Csendőrségi

nyomtatványok, papírárak, és trászerek megbízható bevásárlási helye

Hectelendy László
és Társai

BUDAPEST, XII., Bernáth Géza-u. 14.
(A budapesti csendőrlaktanya szomszédságában)
Telefon: 356-128.

HIRADÓ őrök és RÁDIÓÁLLOMÁSOK részére rendszeresített NYOMTATVÁNYOK kaphatók.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válaszbélyegget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekkszámúljára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésénél a nevet, rendfokozatot, a régi és új címet pontosan és jól olvashatóan kérjük megírni.

M. I. 1849. A 130.800/VI—b.—1936. sz. B. M. körrendelet 3. §. 3. bekezdése értelmében azzal, hogy a polgári életben alkalmazást nyert, a Cserba-tagsága megszűnt. A betegségi, rokkantsági, stb. biztosítás szempontjából az OTI gondozásába került s mint ilyen, egyenlő elbírálás alá esik bármely más munkavállalóval, tehát kötelezettségei is ugyanazok.

Köteles. Mi ezt nem bírálhatjuk el. A távbeszélő igénybevételét magánbeszélgetés céljaira mindenütt a lak-tanyaparancsnokság szabályozza. Onnan kérjen felvilágosítást. Elvileg nincs akadálya az igénybevételnek, a beszélgetési díjat természetesen meg kell fizetni. A postaközpont a kért számot köteles kapcsolni.

B. B. 240. 1. A Tűzkeresztre — az Alapszabályok 6. §. 2. pontja alapján — igényjogosultságot szerzett, mert a „Végrehajtási határozatok” II. fejezet 7. pontja szerint (L. a 43. sz. H. K. — Szabályrendeletekben közzétett 41.243/eln. 8. e.—1942. sz. körrendeletet) „sebesüléssel egyenérté-

kűek azok a sérülések, melyek bár nem ellenséges harc-eszközök behatásától állottak elő, azonban harci tenykees foyrtan keletkeztek”. Az On esete is ilyen. Egyebként olvassa el a f. évi november 15-i számunk 722. oldalán közölt „Nógrádi 54.321.” jeligés üzenetünket. 2. Előjárói figyelmét bizonyára nem kerulte el. Ha mégis így történt volna, kérje közvetlen tisztii parancsnokságtól a sérülési eset kivizsgálását és annak eredménye alapján felülvizsgálatra bocsátását. A sérülési pótdíj odaítélése ugyanis felülvizsgálát útján történik. Levelebből úgy látjuk, hogy a pótdíjra igényjogosult. 3. A Cs.—20. jelzésű utasítás 24. pontjának 3. bekezdése szerint az örs közzgazdálkodásának a nem közbiztonsági (külső) szolgálatra beosztott rendes tagjai 20%-kal felemelt napibetétet fizetnek. Ez Onre is vonatkozik. Igaz, hogy hibáján kívül került ilyen beosztásba, de a szabályzat kivételeket nem említi s így felemeitlen kell a napibetétet fizetnie. A Cs.—20. jelzésű utasításnak ez a rendelkezése különben igazságtalannak egyáltalán nem mondható, ha figyelembe vesszük a belső és külső szolgálat terhei közötti óriási különbséget, melynek anyagi vonatkozású kihatásai is vannak. A közbiztonsági szolgálatot teljesítő csendőr sokkal inkább igénybe van véve testileg, sőt sokszor szellemileg is, mint irodai beosztású társa. Több a pótlásra szoruló energiavesztesége, jobban kopik a ruházata, nagyobb a felelőssége és szolgálatának veszélyessége is. Az irodai beosztásban mindez csökkentve vagy egyáltalán nem jelentkezik, méltányos tehát, hogy a szolgálatban kevesebb áldozatot hozó legalább a közzgazdálkodás fenntartásában kapjon és vállaljon nagyobb terhet.

Várom. Az idézett szövegben nincs semmi törvénybe ütköző s így — legalábbis látszat szerint — büntetendő cselekmény nem forog fenn. Nincs kizárva azonban az a lehetőség, hogy összebeszélte szövegről van szó s így valódi tartalmát csak az érdekeltek értik. Az is feltehető, hogy az irat valamelyik szektárius mozgalommal van kapcsolatban. Azt tanácsoljuk, hogy az esetről ilyen értelemben tgyen jelentést a területileg illetékes nyomozó alosztálynak. Az 1938. évi XVIII. t.-c. 5. §-ába, illetve az 1939. évi II. t.-c. 198. §-ába ütköző sajtórendészeti vétségről (L. a Csendőr-BTK. I. kötet 1040—1042. old.) csak akkor lehetne szó, ha az irat sajtóterméknek számítana. Ennek viszont nem nevezhető, mert a sajtótermék: a gondolatnak mesterséges többszörösítés útján — vagyis nem kézírással vagy más kézi eljárással — való kifejezése.

Máramaros. Gyermekek egyenruhaszerű öltöztetése nem ütközik semmiféle jogszabályba. Az illető úr bizonyára tréfásan fenyegette meg emiatt a gyermeket, aki aztán a tréfát komolyan vette. Megmondjuk azonban őszintén, hogy a gyermekek egyenruhába öltöztetését nem helyeselhetjük, mert a gyermeket felesleges feltűnésnek teszi ki és nem is nagyon izléses.

ÓRA - ÉKSZER RAKTÁR
 „PRECISION”
BÁCSÉNYSZKI ALAPÍTVÁ: 1881.
KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
 TELEFON: 87-59.

Egyenruházat, Katonai felszerelések Szövetek
TURÁNI ISTVÁN
 cégnél.
KASSA, Fő-utca 118.
 A m. kir. esenlőrség szállítója. — Megbízható, pontos kiszolgálás.

ÓRÁT arany-ezüst ÉKSZERT vásároljunk
BUO CZ VILMOS órás- és ékszerésznel
KASSA, Fő-utca 17.
 Szakszerű
 javítások
 Veszek aranyat, ezüstöt, dr. igakövet legmagasabb napi áron

Egyenruházati, felszerelési cikkeket ezentúl
KAZAI JOZSEF cégnél
 vásároljunk
 A m. kir. csendőrség szerződéses szállítója. Polgári és katonai szabóság
MISKOLC, Szemere-u. 4.

EGYENRUHÁK
 méret után, felszerelési
 cikkek, kész férfi-
 és fiuruhák

BARTALIS ISTVÁN
 ruhaüzletében
KOLOZSVÁR, Egyetem utca 1.
 TELEFON: 28-47.

EGYENRUHA
 Polgári szabóság, felszerelési cikkek

Gergely Béla
NAGYVÁRAD, Mezey Mihály-utca 1.
 A m. kir. csendőrség Bihar és Szatmár-megyei osztyálynak szerződötett szabója
 Megbízható, pontos kiszolgálás

Mi csendőrségi nyomtatványokat, könyv, papír, töltőtollat, írógépet

SIMON ISTVÁN
 CEGNEL VASAROLUNK
NAGYVÁRAD, Bémer-tér 3 Telefon: 26-43.

A m. kir. Csendőrség szállítója.

Pontos **ÓRÁT**, arany, ezüst **ÉKSZERT**
 Ajándéktárgyakat bizalommal vásárolhatunk

GYENGE ISTVÁN
 szakképzett órás és ékszerésznel,
NAGYVÁRAD, Rákóczi-út 19. • Szakszerű órajavítások. • A m. kir. Csendőrség szállítója.

Kecskemét. Az 1912:LXV. t. c. 51. §-a értelmében a nyugállományban nősült m. kir. útmester özvegyének akkor van igénye özvegyi nyugdíjra, ha férjével a tényleges szolgálat ideje alatt, vagy azt megelőzőleg lépett házasságra. Az a nő, aki nyugdíjazott tisztviselőhöz, altisztthez vagy szolgálóhoz ment nőül, igényt tarthat özvegyi nyugdíjra akkor, ha házasságuk által a tényleges szolgálat alatt született gyermek törvényesített, vagy pedig akkor, ha férje a nyugállományba helyezés időpontjában még nem volt hatvan éves, a beszámítható javadalmazással egyenlő összegű nyugdíjra igényt adó szolgálati idejét még nem töltötte be és a házasság megkötése után a tényleges szolgálatban újból alkalmaztatván, legalább még három évig szolgált.

K. S. Bácskossuthfalva. Csak abban az esetben lehet kérdésre tájékoztatást adni, ha szóban levő társát megnevezi. Akkor az iratokból meg lehet állapítani a két eset előfeltételeit.

Újvidék. A rendelet kiadás előtt. Aszerint sorolták. Lényeg: a toborzási évfolyam és azon belül a tanfolyamon elért eredmény.

Tiszanána. Semmiféle bűncselekmény miatt nem vonható felelősségre. On bizonyara valami árdragításfélére gondolt, azt azonban csak közszükségleti cikkel lehet elkövetni. A megváltott tehénjárásról a tulajdonosa annyira mond le, amennyire akar, legfeljebb nem adják meg neki, amit kér érte.

Göcsej. Az eset aligha történt úgy, ahogyan nekünk megírta. Nem értjük ugyanis: ha a szakaszvezető megvásárolta a lámpát és kifizette érte a 4 pengőt, milyen jogon követelte vissza az összeget? Ha nem vásárolt lámpát, miért adott a kereskedőnek 4 pengőt? Előre kifizette? Nem valószínű. És min mérgelődött fel a kereskedő? Ilyen zavarosan és homályosan feltett kérdésre nem tudunk válaszolni. A kereskedő által használt kifejezés becsületsértés.

Vitatkozás. 1. Becsületsértés esetében az erkölcsi és vagyoni bizonyítvány beszerzését a 10.900/1910. I. M. rendelet 1. §. 2. bekezdése értelmében mellőzni lehet. Csak akkor kell beszerezni és utólag betervezni, ha erre a bíróság az őrsöt felhívja. (Az idézett I. M. rendeletet lásd a csendőrségi Btk. II. kötet 1315. oldalán.) Rágalmazás esetében azonban már be kell szerezni az erkölcsi és vagyoni bizonyítványt, mert ezt a cselekményt a törvény nem pénzbüntetéssel, hanem fogházbüntetéssel bünteti. A kérdést részletesen kifejtettük lapunk 1938. évfolyamának 803. oldalán. 2. A Szut. 287. pont 2. bekezdése szerint a közbiztonsági szolgálatban eltöltött időnek egyharmada pihenő. Ha a szolgálat természeté nem teszi lehetővé, hogy a csendőr az illetékes pihenőidejét szolgálat közben igénybe vegye, akkor a szolgálat végén kell a számára megfelelő pihenőt biztosítani.

Magura. Az őstermelő ezt a minőségét a községi előjáróság által kiállított igazolvánnyal köteles igazolni, ezt pedig csak úgy teheti meg, ha az igazolványt állandóan magánál hordja. Ilyen igazolványt azonban a gyakorlatban rendszerint csak a városok piacain és vásárcsarnokaiban követelnek, falusi vásárokon nem. Iparigazolvány csak a rendszeres, hivatásszerű vásári árusításhoz szükséges; kerti és mezei terményeket, valamint háziipari termékeket alkalmasszerűen bárki árusíthat.

Hadisegély. 1. Hadisegély csak a törvényes feleségnek jár; vadházastársnak csak akkor, ha a bevonulttól házasságon kívül gyermeke született. Ezenfelül feltétel az is, hogy a hadisegélyben részesülő családtag arra reá legyen

szorulva és ne legyen olyan keresete, amellyel magát a hadisegély nélkül is eltartani képes. 2. A hadisegélyre jogosultságot elsőfokon a községi előjáróság állapítja meg és a községi jegyző fizeti. 3. Hadisegély jogosulatlan felvétele, ha csupán adatok elhallgatása vagy valótlan adatok bejelentése által történik, a 940/1942. M. E. számú kormányrendelet 9. §-ába ütköző és a rendőri büntetőbíró hatáskörébe tartozó kihágás. Ha azonban a jogosulatlan felvétel hamis vagy hamisított okmányok alapján történik, a feljelentést család és okirathamítás miatt kell megtenni. 4. Hadisegély ügyben panasszal a községi előjárósághoz, ha ez nem orvosolja, a főszolgabíróhoz vagy az alispánhoz kell fordulni.

Bizonytalan. Eddig nem szerzett igényjogosultságot. Az okokat megtalálja a f. évi november 15-i számunkban között „Nógrádi 54.321.” jelű üzenetünkben. A Tűzkereszt III. fokozatát — az Alapszabályok 6. §. 1. pontja alapján — majd megkaphatja, ha a Fővezérség az igényjogosultság megállapításának alapját képező háborús szolgálati időtartamot a hátszágai mozgósított hadsereg (melyhez a csendőrség is hozzászámít) tagjaira vonatkozólag kihirdeti. 2. Olvassa el lapunk 1941. évi 14. számának 474. oldalán között 26. számú lekszikonválaszt. 3. — Üzletszabályzata értelmében — a Posta a téves vagy késedelmes kézbesítésből eredő károkért felelősséget nem vállal s csak a postai díjat — jelen esetben a távirat feladását költséget — téríti meg. Ha az érdekelt erre igényt tart, forduljon írásbeli panaszával a feladó állomás — Órhegyalja — szerint területileg illetékes debreceni postagazgatósághoz s abban adja elő röviden a tényállást.

Zsidi cég. A postát a sapka összetöréséért felelősséget valóban nem terheli, mert a csomagon nem volt „törékeny” jelzés. Az üzletszabályzat értelmében csak ilyen jelzéssel ellátott küldemények rongálódásáért vállal kártérítési kötelezettséget. A kereskedő kétségtelenül mulasztást követett el, mikor a sapkát nem ilyen jelzéssel adta postára. Ha törékenyként akarta volna feladni, ilyen gyenge csomagolással a posta — az erre vonatkozó előírások miatt — át sem vette volna. Magánjogi szabály, hogy a kereskedő az árut épségben köteles a vevőhöz juttatni, ha csak a vételnél ki nem köti, hogy az áru átadását csak üzletében vállalja s a szállítást a vevő veszélyére és kárára történik. A pereskedés mindig kockázattal jár, de még ha biztos is abban, hogy megnyeri, az eset nem éri meg a törvényes út igénybevitelét és az ezzel kapcsolatos fáradozást.

Hóvirág. A Szut. 144. pontja ebéd után 1/215 óráig és farszto szolgálatok után nappal is megengedi az ágyon fekvést. Azt a kérdést, hogy vasár- és ünnepnapokon a szolgálatmentes csendőr — ha írásbeli teendői nincsenek — pihenés céljából 1/215 óra után is lefekhet-e ágyára — a Szut. külön nem szabályozza. Ebben a vonatkozásban csak egy szempont lehet döntő: a laktanya a csendőr otthona, tehát nemcsak munka-, hanem szórakozó- és pihenőhelye is. Az otthonát szerető csendőr, korcsmázás vagy az utcákon való kóborlás helyett, szívesebben tölti az ünnepnapok délutánjait is a laktanyában. Véleményünk szerint, az őrsparancsnok, vagy — távollétében — a szobaparancsnok engedélyével, ilyenkor 1/215 óra után is lepihenhet. Ha ez a Szut. 144. pontjában előírt rendszabályok betartásával történik, nem esik csorba a szobarenden. Hétköznapokon viszont érthető az ágyonfekvés korlátozása, mert a napi-rend szerint 15 órakor már kezdődik a délutáni foglalkozás és erre fel kell készülni, az ágyat rendbe kell hozni, ami mind időt vesz igénybe.

Havas. Őszinte örömmel olvastuk levelét. Hangja, tartalma, férfias komolyságra és hivatástudatra vall. Minden csendőrnek így kell gondolkoznia. Ami a kérdést illeti:

PAPÍR, IRÓSZER

Csendőrségi nyomtatvány,
csendőrségi felszerelések
CSERFAI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 perc.
Megbízható óskeresztény cég! • Pontos postai kiszolgálás.

„Réka”
EGYENRUHÁT

Készít
egységcsomagból
ingylenre előírt
egységár on. Faszabványok
gombok felszerelési cikkek
Postai szétállítás

RUHAI PARI és KERESKEDELMI R. T.
VI., ANDRÁSSY-ÚT 27. • TELEFON: 425-984.

most csak az 1930-as toborzási évfolyamba tartozók jöhetnek számításba. Az 1931-esek a következő alkalommal kerülnek bevezénylésre. Nyugodjék meg: Ön is akkor jön sorra, tehát nem éri mellőzés.

Csalódásért. 1. A csendőrlégénység eljegyzési szándékának kötelező bejelentésére vonatkozólag általános rendelkezés nincsen. Lehetséges, hogy erre a kerületi parancsnokság adott ki parancsot, amit Ön nem tartott be. A fenytést jogosan szabták ki, mert ha nem is hirdették ki Ön előtt ezt a rendelkezést, kötelessége lett volna még eljegyzése előtt utánanézni, hiszen őrsparancsnoka arra külön is felhívta figyelmét. A fenytést elkerülhette volna, ha az eljegyzéssel nem siet annyira s a betegszabadságról történt bevonulása után ismét útbagazítást kér őrsparancsnokától. Fenytésének törlésére van lehetőség. Így a legutóbbi kegyelmirendelet szerint, de a Szolg. Szab. I. Rész 686. pontjának c/1. alpontja szerint is. 2. Leszerelését ilyen indokokkal nem kérheti. A honvédséghez nem mehet át. Nem a menyasszonya, hanem Ön a hadiárva s így nősülési kedvezmény nem illeti.

K. A honvédelmi miniszter úrtól (22. osztály) kellene szolgálati úton kérnie, de Ön nem kaphatja meg, mert a fennálló rendelkezések értelmében *hivatásos állományból származó* nyugállományú csendőr vagy honvéd egyén hadipótlékban nem részesülhet.

Becsület. Sajnálatos eset, de bízzék abban, hogy a vizsgálat a hirtelen felindulás és az utána következő öngyilkosság körülményeiből megállapítja a rossz, az *elvetemültség* hiányát és ezzel lehetővé válik a kettőjük vágya. Igyekeznek pontosan mindent tisztánlátni és a kivizsgálónak őszintén jelenteni. Őszinte leveléért külön megdicsérsjük.

Végso thtts. Amint olvashatta, hatalmas anyagot kaptunk arra a Versenyfeladatra, azok feldolgozása folyamatban van s ha az Ön dolgozata igen tanulságos, természetesen — közöljük.

Tartalékos. Jelenleg az 1919—1921. évben született hadkötelesek állnak tényleges szolgálati kötelezettség alatt s így az I. tartalék legfiatalabb három évfolyamába az 1918-as, 1917-es és 1916-os korosztályok tartoznak. Tulajdonképpen ide sorolnának az 1919-ben született hadkötelesek is, de a honvédelmi miniszter — az 1939. évi II. t.-c. 21. §. 3. pontja alapján — ezeknek a tényleges szolgálatban 2 éven túl való visszatartását rendelte el. Az I. póttartaléki szolgálati kötelezettség hat legifjabb évfolyamába az egyes korosztályokból vegyesen történtek behívások s ezért ezek születési év szerint igen különbözők. Erre a kérdésre tehát közelebbi választ nem adhatunk.

Balaton. A Nemzetvédelmi Kereszttel történt kiténtések — miután kizárólag katonai és csendőregyének vol-

tak a kiténtettek, nem a Budapesti Közlönyben, hanem az 1942 október 27-én kelt 44. számú Honvédségi Közlönyben (Személyes ügyek) jelent meg. Az ottani szárnyparancsnokságnál megtekintheti. A cikkét nem közölhetjük.

Czank S. próbacsendőr, Oroszka. A Szut. és Próbacsendőrök tankönyvét csak azok árának egyidejű befizetése mellett lehet megrendelni. A megrendelés módja: bármely postahivatalnál kapható biankó csekklapot kell kiállítani a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekkszámájára és azzal a könyvek árát befizetni. A befizetési lap hátlapjára irandó a megrendelt könyvek címe és darabszáma. A büntetőtörvénykönyvet és az Elthes-féle kihágások kézikönyvét a Stádium Sajtóvállalat Rt. Budapest, VI., Rózsa-utca 111., az írófüzetet pedig Hertelendy László és Társai könyv-, írószer- és csendőrségi nyomtatvány-üzletében, Budapest, XII., Bernáth Géza-u. 14. alatt rendelheti meg.

Többeknek. Juharos (Juga) A. cső., Semse. Olvassák el fenti üzenetet, abból tájékozódhatnak.

Sztójkafalva. Tévedés történt. A központi nyomozóparancsnokság állományába tartozó hasonnevűt illeti.

Békény. A volt 12. cs. és kir. gy. ezred iratait Esztergomban a vármegyei népgondozó hivatalnál őrzik. Másik kérdésére legközelebb válaszolunk.

Rák. Rádiummal kezelnek az Eötvös Lóránd rádium és röntgen intézetben Budapesten, IX. ker., Bakáts-tér 10. szám alatt. Az intézetben a közös körtermi napi ápolási díj 10 P 20 f. A felvételkor 15 napi ápolási díjat előre kell kifizetni. Ha a beteg egyetemekkel rendelkező városok közelében lakik, kérésével közvetlenül fordulhat a tudományegyetemi klinikákhoz is.

Sz. I. Kunszentmárton. A m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter úr 1.300/1932. N. M. M. eln. számú rendelete 18. §. 9. bekezdése szerint a kórházi főorvosok magánbetegeknek a szervezési és működési szabályzatban előírt rendes költségeken felül való fizetési kötelezettségét a főorvossal előre történt kölcsönös megállapodás szabályozza. A CSERBA működésére vonatkozó 130.800/VI—b. 1936. számú B. M. körrendelet 11. §. 14. pontja alapján az igényjogosult CSERBA-tag igénybeveheti a közkórházi ápolást előzetes engedély nélkül. Említett § 2. bekezdése szerint a közkórházi ápolás a B. M. úr előzetes engedélye alapján is igénybevehető. A CSERBA — közkórházi ápolás esetén — csak a közkórház közös osztályára nézve megállapított napi ápolási díjat téríti meg. E költségek utólagos megtérítését indokainak felsorolása mellett a B. M. úrtól kérelmezheti. Ha Ön a szabályok értelmében jár el, külön költsége nem merült

FOLYÓSZÁMLÁRA IS

KERESZTÉNY CÉG

Trilon
RUHÁZATI RT.
ULLÓI-UTJA

és minden más kettő árú

KERITÉSEK
MINDEN KIVITELBEN

DEICHSEL
SODRONYGYÁR
BUDAPEST XIII. VÁCI-UTJA 98. TEL: 298.996

volna fel. Ha még nem lenne birtokában a CSERBA működésére vonatkozó körrendelet, annak külön lenyomatát az illetékes csendőrsztály gazdasági hivatalától kérje.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

Szabó Zsigmond próbacsendőr. Nem felel meg, még kísérletnek is rossz. Azt tanácsoljuk, hagyjon fel a versirással.

Dombosvidék. Valóban gyenge. Ha a másikat is beküldi, szívesen elbíráljuk, de az első után ítélve, nem biztathatjuk azzal, hogy közölhető is lesz.

Szabó Lőrinc ny. cső. alhdgy., Rákoskeresztur. A bűneltekutatása s a gyanúsított elfogása is az Ön érdeme volt. Örülünk, hogy a jutalom nem maradt el s hogy mind-ezt ilyen frissen megőrizte az emlékei között. A leírt esetben azonban — a nyomozás módszereinek mai állása mellett — nem látunk különös tanulságot s ezért nem közölhetjük.

Ipolyhidvég. Karácsonyi történetekkel bőven el vagyunk látva, sajnos, sokat nem is tudunk közölni, így az Ön írását sem. Szívesen elolvassuk ezután is írásait, az átlagnál több képesség mutatkozik soraiból.

B. B. B. Inkább dalszöveg, mint önálló vers, ezért nem közölhetjük.

Seres cső. Csak egyik kép felel meg, azt közölni fogjuk.

Keckés őrm. Igen jó gépe van és jó érzéke is a tárgy megválasztásához. Egy képet közlünk.

Boldog vizionlátás. A képek nem sikerültek és nem is érdekesek.

Fecső. Kedves történet, de túlságosan személyes vonatkozású ahhoz, hogy közölhessük. Különösen a szerelmi jelenet az, amely nem a mi lapunkba való.

99999. Nem közölhetjük hely hiánya miatt. Szíveskedjék többször jelentkezni, mert az ebből ítélt és látott képességét kár lenne megmutatni.

Megoldás.

A folyó évi október 15-iki 20. számunk 659. oldalán közölt: „Ki mit követett el?” című **versenyfeladatunk** megoldása a következő:

1. B.-t a Btk. 287. §. 2. bekezdésébe ütköző és e szakasz 3. bekezdése szerint minősülő elhagyás büntette miatt kell feljelenteni az alábbi indokok alapján:

A Btk. 287. §-ának ama tényeleme alatt, hogy ezt a cselekményt a tettes csak olyan személy ellen követheti el, „akit ápolni köteles, vagy aki felügyelete alatt áll”, jogi kötelezettséget (pl. rokonság, gyámság, ápolói alkalmaztatás stb.) kell ugyan érteni, de ez nem zárja ki, hogy az ilyen irányú erkölcsi kötelezettség elmulasztása is e §. alá vonásék. Ilyen erkölcsi kötelezettségnek tekinthető a gyanúsított társaságához tartozó ivótárs megsegítése is, ha az állapotánál (ittasságánál) fogva öngélyre képtelen.) Lásd a csendőrségi Btk. 572. oldalán a magyarázat 20. pontjának 2. bekezdését.)

A cselekmény az 1876:XIV. t.-c. 39. §-ába ütköző kihágásnak is minősíthető, a csendőrre nézve azonban szabály az, hogy ha ugyanannak a cselekménynek kétféle minősítése lehetséges, feljelentését a súlyosabb minősítés szerint kell megtennie.

A B. cselekménye emberölés vétségévé nem minősíthető, mert az a körülmény, amely az A. halálát okozta (a szakadékba zuhanás) nem a B. gondatlansága folytán állott elő.

2. C. és D. elkövette az 1939:II. t.-c. (Honvédelmi törvény = Hvt.) 180. §-ába ütköző vétséget (Hadkötelezettség kijátszása fondorlattal), valamint ezzel halmazatban a Btk. 400. §. 1. bekezdésében ütköző és 2. bekezdése szerint minősülő értelmi közokirathamisítás büntettét (mert előidéztek azt, hogy az állítási és katonai közokiratokba hamis adatok vezetessenek be). Háború idejében történt elkövetés esetében a Hvt. 180. §-ába ütköző vétség a Hvt. 179. §. 1. bekezdése szerint büntetté minősül.

D.-tól a kapott anyagi előnyt (a két ökröt) őrizetbe kell venni, mert a Hvt. 213. §. 5. bekezdése szerint elkobzás alá esik.

Illetékes: az elkövetés helye szerint illetékes kir. törvényszék. A cselekmény a Hvt. 215. §. 2. bekezdése szerint évül el.

C. pótlólag sor alá állani és alkalmasság esetén katonai szolgálati kötelezettségének eleget tenni köteles. Katonai szolgálati ideje a Hvt. 216. §. 2. b) pontja értelmében egy évvel meghosszabbodik.

3. A kocsis a Btk. 333. §-ába ütköző és a 336. §. 3. és 7. pontjai szerint minősülő, a szolgálatadó magánindítványára üldözendő lopás büntettét követte el. A cselekmény minősítése szempontjából ugyanis közömbös, hogy az ellopott zabbal mit csinált. A lopásnak nem feltétele, hogy abból a tolvajnak anyagi haszna legyen.

Helyes megoldásokat küldöttek be a következők: Bakos Mihály tiszthelyettes (Nagyvárad), Gy. Balogh István törzsőrmester (Debrecen); Bánvölgyi Béla csendőr (Tata); Benkő Lőrinc alhadnagy (Tata); v. Berkó Béla őrmester (Ungvár), Budavári József törzsőrmester (Királydarác), Buzás József csendőr (Ujszász), Csomor István tiszthelyettes (Budapest), Csucs György csendőr (Ujvidék), Fischer István csendőr (Bogács), Füleki István ny. áll. alhadnagy (Kaposvár), Fülöp Ernő őrmester (Pécs), Gáti József csendőr (Kaczkó), Isó Ernő csendőr (Miskolc), Kalmár Péter tiszthelyettes (Künhegyes), Kiss András II. őrmester (Szombathely), Kiss Sándor I. csendőr (Salgótarján), Koncsár János csendőr (Csáki-gorbó), Kővári Lajos őrmester (Miskolc), Lehoczki Jenő csendőr (Salgótarján), Mázsári Mihály őrmester (Kötegyán), M. Nagy János csendőr (Homrogd), Nagy József csendőr (Tököl), Nagy József IV. őrmester (Szilágysomlyó), Páncél Mihály csendőr (Makó), nemes Pelczér Sándor törzsőrmester (Budapest), Polgár István tiszthelyettes (Cege), Rácz Miklós őrmester (Szatmárnémeti), Sebő Ferenc csendőr (Csap), Sütő Pál őrmester (Lébény), Szabó Lajos I. őrmester (Komját), Török Antal csendőr (Miskolc), Udvardi György tiszthelyettes (Kálnik), Varga Antal csendőr (Miskolc), Végső György tiszthelyettes (Eger), Végső Mihály tiszthelyettes (Barátos).

Emléktárgyat küldtünk a következőknek: Csucs György csendőr (Ujvidék), Gáti József csendőr (Kackó) és Páncél Mihály csendőr (Makó).

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÜTHY KÁLMÁN alezredes.

Siádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára:

PALLADIS
R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.
Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

A mi kis csendőrségi dílomb szerződéses szövetségünké és ruhakészítője

Trunkhahn
szövet közvetlen a gyártóból!

ELADÁS:

N. PROHÁSZKA UTCA 8.
VI. TERÉZ-ÁRJUT &
VI. BAPCS-TÉR 15.

AZ ORSZÁG EGYETLEN ÖSKERESZTÉNY POSZTÓVÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BÉSKAY-ÚT 117 SZÁM